

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A háboru.

Budapest, márczius 23.

Nem akarjuk magunkat azzal állatni, hogy a háboru még elkerülhető. Amíg az első ágyu el nem dördül, még mindig nincs ugyan kizárva annak lehetősége, hogy a béke megmenthető lesz, de a remény nagyon gyenge s jó, ha már most megbarátkozunk azzal a gondolattal, hogy néhány hét, talán csak néhány nap múlva már magyar vér fog folyni a szerb sziklák közt.

Ha a haza érdeke kívánta, a magyar nemzet eddig is a legnagyobb áldozatkészséggel szállt mindig sikra s vérét és vagyonát szinte meggondolás nélkül bocsátotta mindig hazájának védelmére. De ez a háboru mégis elkese-rit mindenkit. Mert nem a kénytelenség idézi fel, nem a nemzeti becsület az, amit ok nélkül megbántott egy idegen nép, nem igazi érdekeink azok, amelyeket mások dolyfös kézzel veszélyeztet-tek, hanem Aehrenthal könnyelműsége, léhasága, meggondolatlansága az, ami ennek a háborunak veszedelmét zudította a monarchiára s abban elsősorban Magyarországra. Az annexió proklamálása után néhány héttel már kivilágolt, hogy az előkészítve nem volt s hogy azok a nagyhangu frázisok, amelyekkel Aehrenthal a delegációban mondott, üres és alapnélkül való puffogások voltak. A hatalmak nemcsak, hogy nem egyeztek bele előzőleg az annexióba, hanem éppen az ő tiltakozásuk, kritikájuk, elégedetlenségük növelte nagyra a szerb önértéket s Szerbiának mai provokáló magatartása sohasem nyilvánulhatott volna meg, ha a Balkánon érdekelt hatalmak, köztük elsősorban Anglia és Oroszország nem biztatgatták volna. S ha igazak azok a félhivatalos hírek, hogy Oroszország kétszínű eljárását arra a személyes gyűlöletre lehet visszavezetni, amelyet Izvolszki Aehrenthal iránt érez, úgy nem a magyar haza érdekeiért és becsületeért, hanem Aehrenthalért fognak a magyar fiúk elvérezni s Aehrenthalért kell sok százezer szülőnek, feleségnek és gyermeknek rettegni, hogy mikor lesz özvegy vagy árva s mikor rabolja el a háboru a gondozót, a családfőt s a kenyérkeresőt. Aehrenthal az, akiért a halálnak dus aratása lesz, akiért existenciáknak kell tönkremenniük s milliárdoknak elpusztulniuk. Aehrenthal könnyelműsége az az Asztarot, amely bele fog zabálni talunkba s amelyet vérről fogja keverni napi kenyérünket. Az egész polgári társadalomnak évtizedek óta tartó munkája nem volt egyéb, mint az az áldozat, amit Aehrenthal és Izvolszki személyes gyűlölködésének oltárán hoznunk kell; s míg

a magyar és szerb katona egymással halálharcot vív, nem is gondol arra, hogy tulajdonképpen Aehrenthal és Izvolszki személyes antagonizmusáért hullatja vérét.

A helyzet nagyon az élére van állítva s a helyzet reánk, magyarokra nézve, nagyon kedvezőtlen. Akkor is, ha háboru lesz, akkor is, ha béke. Mert a gazdasági koncessziók, amelyeket Szerbiának hoznunk kellene, tisztán a magyar gazdasági élet rovására esnének s azok tíz év alatt, ameddig a megkötendő szerződés érvénye tartana, három háboru pusztításával is felérnének. Mikor először merült fel a hír, hogy Törökországnak 2 és egynegyed millió fontot, azaz 54 millió koronát fogunk fizetni az annexió elismerése fejében, mi voltunk az elsők, akik a tervet örömmel üdvözlöttük s akik azt mondtuk, hogy az ötvennégy milliót meg kell adni, ha arról van szó, hogy ezen az áron a háboru elkerülhető. De akkor csak néhány fillérről volt szó ahoz a rengeteg árhoz képest, amit Oroszország ki akar csikarni most Szerbia számára. S míg annak az ötvennégy millió koronának is csak a kvóta szerinti része nehezedik Magyarországra, azokat a gazdasági koncessziókat, amelyeknek fejében Szerbia kész volna leszerelni, egyes-egyedül Magyarországnak kellene megfizetnie, mert tisztán a magyar gazdasági érdekeket érintik. S Aehrenthal azért volt már kezdettől fogva olyan engesztelhetetlen Szerbiával szemben, az annexióval szemben hangoztatott szerb kifakadásokban azért látta olyan állhatatosan a monarchia tekintélyének megsértését, mert tudta, hogy ha mégis sikerül Szerbiával a békét fentartani, annak árát nem Ausztria, hanem egyedül a magyar nemzet fogja megfizetni s ha háborura kerül a sor, úgy csakis magyar hadtestek lesznek azok, amelyeknek vérezniük kell.

A szerb háboru előestéjén tehát a magyar nemzet van a falhoz szorítva s Aehrenthal ravaszul eszelte ki azt, hogy a háboruért az ódiomot hogyan hárítsa a magyar nemzetre és a magyar kormányra. Hisz lapjaival máris hangoztatja azt, hogy a béke megmenthető volna „gazdasági koncessziók” árán s ily módon, mint egykor a római szenátor, a tógája ránczai közt hordta a békét vagy háborut, most nem is a bécsi külügyminiszter, hanem csakis a magyar kormány tagjainak választásától függ, hogy béke legyen-e vagy háboru.

Nehéz a magyar kormány helyzete, mert neki kell azt a lángot eloltani, amelyet Aehrenthal gyújtott fel. De nem szabad, hogy egy percig is kétségben legyen bárki is az iránt, hogy azt az árt, amelyet Szerbia követel, s amelyet egye-

dül Magyarországnak kellene megfizetnie, megadni nem szabad. Tudjuk mind azt a nyomoruságot, ami egy háborunak nyomában jár, számon vesszük azt a sok vért, amit ok és cél nélkül kell ontanunk, azt a sok könyvet, kétségbeesést, pusztulást, amit családi, társadalmi, állami és gazdasági életünkben ez a háboru okozni fog; azt a visszaesést, amit kulturális haladásunkban anyagi eszközeink megfogyatkozása miatt szenvedni fogunk; mégis azt mondjuk, hogy a gazdasági koncessziók, amiket Szerbiának felajánlunk, nem eshetnek tisztán Magyarországra terhére. Ahogy egy esetleges háboruból Magyarország derekasan kivenné a részét, mert kizárólag magyar hadtestekkel vívná meg a monarchia a harczát Szerbiával; a béke esetleges árából, a Szerbiának adandó koncessziókból vegye ki a részét Ausztria is. A monarchia nagyhatalmi állásáért, s a nyugoti államokkal való barátságért már eléggé súlyos áldozatot hoztunk akkor, amikor a törvény ellenére megkötött s törvénytelenül hatályba léptetett kereskedelmi szerződéseket a béke s a monarchia tekintélyének kedvéért elfogadtuk, pedig azok a szerződéses is nagyobb kárt okoztak gazdasági produkcióinkban, mint egy vesztett háboru. Regenerálódásunk egyedüli módját azonban nem fogjuk most egy szerb kereskedelmi szerződéssel tönkretenni, hogy ismét Magyarország legyen az, amely a bécsi hóbortért a Zechet kifizeti.

Nem akarunk könnyelműek lenni, s az olcsó hőieskedést és az ostoba donquijotteiádokat bünös játéknak tartanók. De Aehrenthal frivolitása oda fejlesztette a dolgokat, hogy ha a monarchiának van tekintélye, melyet Szerbia ellen megvédelmezendőnek tart, Magyarországnak is van tekintélye, érdeke, és becsülete, melyet meg kell védelmezni. S lenn a szerb harcztereken nemcsak a monarchia presztízseért fog esetleg Szerbiával szemben a küzdelem folyni, hanem folyni fog azért is, hogy Magyarország érdekei Ausztriával szemben megvédelmeztessenek, s ne mindig Magyarország legyen az az áldozat, amit az osztrák nagyhatalom molochjának odadobnak, s ne mindig Magyarország legyen az a medve, amelynek bőrére Ausztria nagyhatalmi politikát akar csinálni.

Ausztriának könnyű a helyzete. Valósággal páholyból nézi az eseményeket. Ha béke lesz, akkor azt Aehrenthal a magyar gazdasági érdekek rovására vásárolja meg Szerbiától, s ha háboru lesz, akkor kizárólag magyar csapatok fognak vérezni. Ez az, ami ellenszenvenessé teszi az egész osztrák politikát, s ami joggal keseríti el a magyar nemzetet. S

szomorú tanúsága a történelemnek, hogy a utolsó száz évben, a napoleoni háborúk óta, Ausztriának mindig olyan hadjáratai voltak, amelyekben az egész világ ellenszenvé kísérte az osztrák fegyverek küzdelmét. Ha most is ilyen hadjáratot indít, úgy vivja azt meg osztrák csapatokkal, de ne magyar fiukat hagyjon elvérezni az osztrák nagyhatalmi tébolyért. Mert Magyarországot igazán nem igen lelkesíti az, hogy Bosznia és Herzegovina okkupálva van-e, vagy anektálva. De ha az osztrákok erre súlyt helyeznek, akkor tessék ezért osztrák s ne magyar csapatokat a halál torzába küldeni.

Budapest, márczius 23.

A képviselőház holnap, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen napirendre kerül a pozsony-bécsi villamosról szóló javaslat harmadszori olvasásában, majd pedig a kongruáról szóló törvényjavaslat tárgyalását folytatják. Napirenden van továbbá: az Állami Munkásbiztosító Hivatal ügyviteli és hivatali alkalmazottak fegyelmi szabályzatára vonatkozó kereskedelmi miniszteri jelentés, a főudvarnagyi bíraskodásról szóló javaslat s végül a zárszámadás-vizsgáló bizottságnak az 1905. és 1906. évi állami zárszámadásokra vonatkozó jelentése.

A főrendiház ülése. A főrendiház márczius 23-án, hétfőn délután négy órakor ülést tart. Az ülés napirendje a következő: 1. Elnöki előterjesztések; 2. a polgári eljárásra vonatkozólag 1905. évi július 17-én Hágában kelt nemzetközi egyezmény becsikkelyezéséről; 3. a teljeskorúak gyám-ságára és hasonló védelmi intézkedésekre vonatkozólag az 1905. évi július hó 17-én Hágában kelt nemzetközi egyezmény becsikkelyezéséről; 4. az állami közszénbányászat fejlesztéséről szóló törvényjavaslatok; 5. a jegyzőkönyv hitelesítése.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel megjelent a képviselőházban és hosszabb ideig tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel, Josipovich Géza horvát miniszterrel és Sztéryni József kereskedelemügyi államtitkárral. A bán később a folyosón több képviselővel beszélgetett.

Egy művész bukása.

Irta: Barabás Atala.

(Utánnomás tilos.)

Párisban egy téli este a Quartier st. Germain palotái között egy fiatalember sietett. Választékos öltözet volt rajta, melyben olyan kényelmetlenül érezte magát, mint egy skatulyába zárt, megkínzott bogár.

Ma nyíratta le hosszú, bohém haját s csak az imént váltotta fel kopott, bársony művészszubbonyát a finom szalonruhával.

Selyem mellénye zsebében egy ezimere meghívó volt elrejtve, melyből az — Oeillet Ducal — átható illata terjengett.

A fiatal festőművész: Van Hove elfogultan lépett a terembe, ahol a háziasszony a szép d'Almeras marquise fogadta. Néhány sugva mondott figyelmeztető szavára a büszke mágnásfejek barátságosabban intettek feléje a rendesnél. A hölgyek szeméből ezt a kíváncsi kérdést olvashatta ki: — Ugyan ki lehet ez az ember, aki az idei Salon grand prix-jának ünnepelt nyertese?

A nagy Elysée-palota vernissage-án mutatták be a művészt a szép d'Almeras marquise-nak. Ő volt Párisban a legismertebb műbarát, Szalonjában az írók, művészek sok mecenásra akadtak az arisztokraták között.

Van Hove-t a legbájosabb nők fogták közre s tudakolták ki a díjnyertes kép felől. Egyik az ideát tartotta érdekesnek, a másik a színek harmóniáját.

Ez a nagyszerű kép pedig nem állt egyébből, mint egy belga tengerparti házacskából, mely előtt a gyepadon egy kerges

Justh az önálló bankról.

— A jászkesérik a Ház elnökénél. —

Budapest, márczius 23.

A szolnokmegyei jászkesérik jártak ma Justh Gyula házelnökénél, hogy a Házhoz intézett kérésüket neki átadják. A küldöttséget dr. Nagy Emil vezette az elnök elé. Az elnöki fogadóteremben ekkorra igen számosan jelentek meg a függetlenségi párti képviselők közül. A jászkesérik elhatározták ugyanis a minap, hogy a politikai helyzetben állást foglalnak. Megállapították, hogy a helyes út a kibontakozáshoz az lehet csupán, hogy a szövetkezett pártok mindenekelőtt megfeleljenek annak a kötelességnek, amelyet a paktumban vállaltak, vagyis elintézik a választói reformról szóló javaslatokat. A bankról döntsön azután az új országgyűlés, annál inkább, mert akkoron még nagyobb lesz a függetlenségi tábor, mint most.

Erre a határozatra, valamint a kísérő beszédre Justh Gyula hosszabb beszéddel felelt, amelyben igen élesen szembeszállt a jászkesérik állásfoglalásával. A legnagyobb nyomatékkal fejtette ki, hogy az önálló bank felállításához törhetlenül ragaszkodik és annak elhalasztásába semmi körülmények között sem egyezik. Ő nem gondolkodott három évig a választói reform fölött s így ha most az idő aktualitása tette a bankkérdést, az elől nem szabad kitérni. Justh beszéde olyan nagy hatást tett, hogy a küldöttség nyomban visszavette a kérvényt.

Este a függetlenségi pártkörben, ahol a tagok nagy számban gyűltek össze, igen élénk megbeszélés tárgya volt ez az eset. A képviselők között megjelent Justh Gyula is, akit éljenzéssel fogadtak. A Ház elnöke zajos tetszés közepette ismételte meg délelőtti beszédének főbb pontjait és nyomatékkal utalt arra, hogy Nagy Emil próbálkozása, amelylyel megakarta bontani a függetlenségi párt egységese állásfoglalását, teljesen kudarcot vallott.

tenyerű munkás ült. A bányalégtől sápadt, gondterhes arczával, szemeit elmerülve függesztette a zugó tengerre, a távol rohanó felhőkre, melyeknek sötét mélyéből is a nehéz küzködő jövőt látta. Egy bájos, szőke leány mosolyogva hajolt hozzá s virágot hintett a gondokba borult férfi szeméi elé. A kedves figyelem s az ártatlanságnak ez az illatos szimbóluma: a virág, balzsamként hatott a férfi szívére. A kép e jelenetéből kiérezte, hogy a másik pillanatban már mosolyogva tekintett egymásra a fiatal pár.

E képek találó czime volt: „az otthon”. — Csendes tengerparti faluban játszódtott le ez az idill, Van Hove és menyasszonya, a kedves Seline között. Akkor még nem álmolta a művész, hogy bányász szerszámaival valamikor az esettel cseréli fel.

Bájos menyasszonyát Seline-t nem látta azóta, mióta elhagyta hazáját; mióta ez az óriási metropolis befogadta őt — az egykori rongyos, piszkos munkást legnagyobb emberei közé.

Néha még felmerült lelkében a kedves leány képe. De már nem a szerelem, csak a hála érzése volt ez. A hála, az igaz, mély szerelem iránt, melylyel a leány őt körülvette, s ami őt is annyira meghatotta s inspirálta, hogy legszebb művét a leánynak köszönhette.

De Van Hove szívében is — otthon a kis viskóban — csak romlatlan, naiv hit és szeretet lakott.

Nem úgy most. Mióta d'Almeras marquiset ismeri, lényegesen átváltozott. Nemsokára az estély után, amelyen Van Hove résztvett, a marquise újra meghívta őt. Ezuttal nem a pompás szalonjait, hanem intime

— Ime ismét egy bizonyítéka annak, — mondta Justh — hogy ideig-óráig félre lehet vezetni a népet, de amint fölismeri a helyzetet, nyomban hozzánk csatlakozik. A párttagok élénken helyeselték Justh kijelentéseit.

A nevezetes küldöttségjárásról tudósításunk a következő:

A küldöttség szónoka id. Rónay Béla főjegyző volt, aki beszédében többek között azt mondta, hogy előbb a választási reformot kellene megosználni s csak az ennek alapján megkérdezett nemzeti állásfoglalása után kellene napirendre venni a magyar nemzeti jegybank ügyét. Egyébként biztosította Justh Gyulát volt régi kerülete törhetetlen ragaszkodásáról és odaadó szeretetéről.

(Justh nyilatkozata.)

Justh Gyula a következőkben válaszolt a küldöttség szónokának:

— Régi kedves barátaim! Nagyon örvendek, hogy önöket most itt ismét színről-színre láthatom. Hosszu idő pergett le már azóta, amióta nekem szerencsém volt Jászkeséren önökkel szemtől-szemben állani és ott eszmecserét folytatni a haza sorsa és a politikai kérdések felől. És nagyon örvendek, hogy önök most is olyan sziklaszilárdan állanak a függetlenségi eszmék mellett, amint állottak akkoron is.

Különösen jól esik hallanom azt, hogy a munkásosztály — amely akkor, amikor a választási reform napirendre kerül és törvényre emelkedik, be fog jutni az alkotmány sáncza közé — ezentul is épp olyan rendíthetetlenül fog küzdeni a függetlenségi eszmékért, amint küzdött eddig is, amikor pedig még nem volt benn az alkotmány sánczaiban. (Helyeslés.) De engemet ez nem lep meg, habár örömmel veszem is ezt a nyilatkozatot, mert hiszen, ha végignézek a magyar Alföldet, mert hiszen ott munkást, munkásgyülekezetet, munkás egyesületet, amelynek nem ugyanez volna a célja. (Igaz! Ugy van! Helyeslés!) És ez a munkásosztály nem kizárólag csak azért akar eljönni az alkotmány sánczaiba, hogy a saját maga érdekeit előmozdítsa, (Igaz! Ugy van!) hanem, amikor erre törekszik, első sorban a haza érdekét tartja szem előtt (Igaz! Ugy van!) és ezt tartva szem előtt, természetesen nem is követhet más politikát, mint a függetlenségi politikát. (Igaz! Ugy van! Eljenzés.)

Attérve már most, t. uraim, magára az aktuális kérdésre, t. i. a bank kérdésre, az átadott felirattól úgy látom, azt méltóztatnak kérni a képviselőháztól, hogy az önálló magyar nemzeti bank felállításának útjába ütköző akadályokat hársuk el. Nagyon helyes. De tisztelt szónok beszédében volt egy passzus — lehet, hogy nem jól értettem meg — amelyre nézve egy pillanatig sem hagyhatom két-

otthonát mutatta be a művésznek. Világoskék pongyolája, mint egy darab égbolt felhőzte körül alakját. Fekete haján bizarr rozsdabarna foltokban játszott a napsugár.

Virágokba szőtt selyembrokát falon a modern mesterek diszkrét hangulatai tüntettek a régiek dúsan megrakott tájképei ellen. Hőföhér, álomszerű szilfidek hajlékony testekkel, pikáns gunyoros arczukkal szinte lemosolyogták a régi husos, granátalma gömbölyűségű, pirosságu szépségeket. A renaissance mesterek eszményi asszonyait, akik dus arany rámaikban diszelegtek a falon, ki nem ábrándító piros egyszégekben.

A könyvállványokon komor külsejű, bőrfedelű, antik könyvek vetélkedtek a könnyű, francia czirádás, arabeszkos kötetekkel. Mindez meggyőzte a művészt arról, hogy egy kiváló kulturasszonyal társalog.

A marquise, míg kissé fáradt tekintettel vizsgálta a művész arczát, nem győzte apró figyelmességével az együttlétet kellemessé tenni.

Egyszerre megszólal a marquise:

— Gyönyörű a maga festménye, a borongó tenger, a mély színek, lágy tónusok, a széles ecsetkezelés. Sőt mondhatnám, a leány megvilágított silhouette-je is elég finom magában az egész kompozíció, de... a maga ecsetjére sokkal szebb otthon tartok méltónak. Legalább én más milieuban festenek meg egy bizalmas, meleg otthon.

Ez a kissé gunyos megjegyzés a férfi arczába kergette a vért. Mintha nehéz munkás szerszámai, sőt mintha a bányák kövei is, — ahol egykor dolgozott, — ránehéztek volna a szívére. Ugy nyomta őt egyszerre az ő multja, szegénységének, nyomorának em-

ségben önöket, amelyre nézve nyomban jelezniem kell felfogásomat.

Nevezetesen azt a benyomást tette rám tisztelt szónokunknak, az én régi, kedves barátomnak be-
széde, mintha azt akarná, hogy mi most előbb csináljuk meg a választási reformot (Ellenmondások) és a bank megvalósítását hagyjuk azutánra, biz-
zuk az új országgyűlésre. (Zaj.)

Nohát, engedelmet kérek, akik ezt kívánják, azok nem tudják, hogy mit cselekszenek. (Igaz! Ugy van!) A mainál kedvezőbb alkalom az önálló bank felállítására sohasem fog kinálkozni. (Élénk felkiáltások: Igaz! Ugy van! Ez igaz!) Meru mi történt!

A függetlenségi párt beiment a koalícióba. Önök mindnyájan nagyon jól tudják, hogy akkor egy paktum kötöttet, amely paktum megkötése alkalmával a függetlenségi párt programjának egy jelentékeny része ki lett kapcsolva. De a bank kérdése nem lett kikapcsolva. (Igaz! Ugy van!)

Azért, hogy ez a kérdés minket most még itt talál a koalícióban, mi vagyunk a legkevésbé felelősek. (Igaz! Ugy van!) Mert nem mi csináltuk a választási reformról szóló javaslatot, nem mi gondolkoztunk három esztendőig azon, hogy hogyan és miképp kellene azt a választási reformot megcsinálni. Mikor a koalíció megalakult, mindenki azt hitte, hogy legfeljebb két évig leszünk együtt (Ugy van!) és senkinek esze ágában sem volt még csak feltételezni is azt, hogy a bankkérdés még együtt fogja találni a koalíciót. (Igaz! Ugy van!)

Igy állván a dolog: micsoda függetlenségi párt lenne az, amelynek kezében van most a kérdés megoldása és amely akkor most félretolná ezt a kérdést? (Igaz! Ugy van! Hosszantartó éljenzés és taps.)

Félretolná ezt a kérdést akkor, amikor a korona sem kívánta, hogy a programból kikapcsolassék, amikor senki és semmi — a paktum sem — kötötte ki, hogy a bankkérdés a koalíció működési köréből kivétessék. (Igaz! Ugy van!)

Abszolút majoritásban vagyunk a képviselőházban, s ha mi most ennek a kérdésnek megoldását elodázzuk, nem lennénk méltók választóink bizalmára. (Igaz! Ugy van! Éljenzés.)

T. uraim! Szónokuk, az én igen tisztelt barátom, a jászkeséri népgyűlés alkalmából sürgönyözött nekem, — most is nálam van távirata, válaszoltam is reá, — amely sürgönyében, ha jól értem, arra biztat engem, hogy kövessem az eddigi utat. (Éljenzés.) Hát igenis, tisztelt barátaim, követni fogom azt az utat, amely uton megindultam. (Élénk helyeslés.) Mert ne méltóztassanak elfelejteni, hogy ki kezdeményezte tulajdonképpen azt az eszmét, hogy mi előbb a választási reformot vegyük elő és az ennek alapján összeülő új országgyűlésre hagyjuk majd a döntést ebben a nagyfontosságú kérdésben, a bankkérdésben, amely pedig az első lépés gazdasági önállóságunk felé? Ki kezdeményezte a közönség körében, hogy majd csak az újonnan összeülő Ház foglalhasson állást a bank kérdésében?

Élénk helyeslés.

Jéke. Bántotta, hogy épp a legragyogóbb asszony ismerősei között idézi fel emlékezetében multját. Tán azért, hogy kinevesse őt? Az alszékeny eszuya indulata sugallta ezt neki. S már banni kezdte, hogy oly banális fémát választott képéhez.

Kissé félszeg, érzékeny volt még. S a könnyed modoru donjuának találatkonyságát nem ismerte, akik a szeszélyes, szép asszonyok odavetett sorai, illetve mondatai között is tudnak olvasni.

De éppen saját ügytelensége taszította őt abba a hálóba, melyet egyes ujjak továbbfóttak körülötte.

A marquise gyönyörködött a művész zavarán, közelebb huzta hozzá rokokó selyemfaul-jét, hízogó hangon kérdezte:

— Itt nálam nem találna megfelelőbb környezetet egy újabb híres képhez?

Valami eltitkolt követelő hang volt ebben a nonchalance-szal mondott szavakban, amíg könnyedén a szomszédos boudoir-ja felé intett. Ebben a rózsaszín fészekben egy nagyvilági mondaine minden raffinált kényelme-található volt.

Most kezdte csak felismerni a művész, hogy a marquise egy graziózusan finom atakot intéz ellene. Természetesen engedelmet kért, hogy a hölgyet lefesthesse.

Rövid idő múlva a felvázolt képen ott ragyogott a marquise, boudoirja omló bársonyai, fénylő selymei között.

Együtt jártak ezután mindenüvé. Néha Tuilleries lombjai között sétáltak, más-kor a versaillesi park narancsligetében. Itt a gyöngyöző fehér vizesés mellett órákig el-ültek a Neptun-grotta körül. S pogány hittel a természet e pompájában ők is az istenek köztül valóznak tartották magukat.

Felkiáltások: A magyar bank ellenségei! Kristóffy József!

Méltóztatnak tudni, hogy Kristóffy annak idején fönn járt Bécsben — fogadta a király, fogadta a trónörökös — és amikor kijött az audienciáról, akkor nagy garral hirdette, hogy a paktum kizárja a bankkérdéssel való foglalkozást és hogy az első teendő a választási reformot megalkotni és csak azután, az új országgyűlés dönthet majd a bank kérdésében. (Zaj.)

És ha már így reámutatok a forrásra, akkor méltóztatnak tudni, hogy egy kissé óvatossáknak kell lennünk az ilyen indítványokkal és a kérdésnek ilyen mederbe való tevelésétől tartózkodnunk kell.

A magam részéről egészen röviden csak annyit mondhatok — ismerik különben nézetemet — hogy én a bank kérdésben megalkuvást nem ismerő álláspontot foglalkozok el. (Hosszantartó éljenzés.) És ez nem is lehet másként, mert programunknak ez az egyetlen része, amit a paktum nem érint. (Ugy van!) Azt hiszem tehát, hogy az ezen az országgyűlésen való működésünket — ahol általános többségben vagyunk — nem fejezhetjük be méltóbban, mintha az önálló magyar nemzeti bank mellett az utolsóig kitartunk (Hosszantartó éljenzés és taps.) és csak ha ez meg lesz, azután csináljuk meg a választási reformot. (Helyeslés.) azután hozzuk be az alkotmány sánczaiba a sok derek polgárát ennek az országnak, akik eddig is rendületlenül, hiven és becsületesen (Igaz! Ugy van!) kitartottak a függetlenségi és a magyar nemzeti eszme mellett, jóllehet nem volt szavazatuk. (Ugy van! Helyeslés.) Ezentúl ők is csak úgy gyakorolhatják majd jogaikat, mint a haza más polgárai.

Kettős kép tárul tehát élénk, tisztelt uraim! Az egyik a régi rendszer befejezése; kitarítás az ország érdeke mellett, a nemzeti bank mellett. (Igaz! Ugy van!) Ezt ki kell küzdenünk, ha ezt elérjük, akkor tárul élénk a másik kép, amikor majd azt mondjuk: ime, mi így dolgoztunk. Mi, a jövőnd országgyűlés, kövessetek bennünket azon az uton, amelyen mi haladtunk. (Élénk helyeslés.)

Még egyszer nagyon szépen köszönöm, hogy megjelentek előttem s hogy igen tisztelt képviselőjük, Nagy Emil, az én tisztelt barátom, ide vezette önöket. Lelkemből örülök, hogy ilyen derek, talpraesett magyar embert választottak meg utódomul. Isten áldasse önöket. (Hosszantartó, élénk éljenzés és taps.)

(A megváltoztatott álláspont.)

Ifj. Rónay Béla ismertette ezután a jászkeséri választók akciójának indító okait és kiemelte, hogy a bizonytalan jövőtől való félelem és hazafias aggodalom indította őket arra, hogy előbb a választási reform elintézését kívánják, ha netalán az önálló nemzeti bank felállításának paktumba ütköző nehézségei vagy akadályai volnának. Ha azonban remény és kilátás merítenek az irányadó vezérek

szavaiból, hogy az önálló bank felállítása most elérhető, elfoglalt álláspontjuk megváltoztatásával teljes szívvel és lélekkel küzdenek ezért. (Zajos éljenzés.)

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, erre a következőket mondotta: Igen t. barátaim! Én csak felvilágosításképpen akarom megjegyezni szónokunk nagy érdeklődéssel hallgatott szavaira, hogy a magam részéről a bankkérdés megoldása előtt a választási reform megvalósítását lehetetlenségnek tartom, mert ha előbb a választási törvény megalkotásához akarunk fogni, nem maradna elegendő fizikai időnk arra, hogy a nemzeti bankot 1911. január 1-ére felállítsuk. (Ugy van! Ugy van! Zajos helyeslés.) Hiszen kiszámíthatatlan, hogy egy ilyen választási reform tárgyalása mennyi ideig tarthat. Már pedig legalább ötnegyed esztendőre van szükségünk abból a célból, hogy a magyar nemzeti bankot felállíthassuk. Természetes tehát, hogy a legkésőbb október 1-én teljes erővel neki kell felelőnünk, hogy a nemzeti bankot idejében megvalósítsuk. Nagy munkát igényel ez, mert annak a banknak jól fundálnak, kifogástalanul működőnek kell lenni, amelyet egy esetleges európai közgazdasági vihar el nem söpör. Hogy mi már most október 1-éig megcsináljuk a választási reformot és az új választási törvény alapján új házat hozunk össze: ezt képtelenségnek, lehetetlenségnek tartom.

Már most tehát provizóriummal kellene dolgozni. Pedig Isten különös ujjímutatása rejlik abban, hogy a bankkérdés most nem csak össze a vámkülönítés kérdésével, amely pedig első lépés a közgazdasági különválás területén. Legyünk tehát azon, hogy a bankkérdést most oldjuk meg 1911-re, hogy azután 1917-ben az önálló vánterületet könnyű szerrel fel lehessen állítani. Ezért nagy fontossággal bír, hogy mielőtt a tárgyalások Béccsel befejeződnek, minden erőnkkel azon legyünk, hogy a bankkérdésben a nemzet érdekeinek megfelelőleg cselekedjünk. (Zajos éljenzés és taps.)

Ezután Nagy Emil képviselő, a küldöttség vezetője kijelentette, hogy a deputáció megjelenés tüntetés akar lenni amellelt, hogy nagy tévedésben vannak, akik azt hiszik, hogy még az alkotmány sánczain kívül álló polgárok Kristóffynak lesznek a hívei; biztosíthatja az elnököt, hogy a 6 kerületnek polgárai a függetlenségi és 48-as elvek mellett tántoríthatlanul ki fognak tartani.

A jászkeséri küldöttség fogadásának derűs epizódja volt, amikor Justh Gyula elnök válasza után a küldöttség vezetője visszakérte az elnök kezéhez már átadott kérvényt. Ez az összes jelenvőkra szemmelátható feltűnő hatást gyakorolt és maga Justh Gyula is jókedvű mosolyogva nyújtotta azt a küldöttség vezetőjének vissza, mondván:

— No, szinte látom már a bankellenes lapok megjegyzését, ami az lesz, hogy ez a ménkü Justh Gyula úgy terrorizálta ezeket a szegény jász-

hogy nem lát, mégis látni akar, valami ilyen szívós, lehetetlen makacssággal indult el a czéltalan czél felé. Az ismeretlen utakon rohanva siető leány, csak a lelke szárnyalt gyorsabban. S a bizonytalan jövő sötét képeit is beragyogta a remény, amikor végre a nagyszerű város tumultusába érkezett.

— Hol lehet ő, merre járhat? — Tudakolta önmagától, amikor lerongyolva lézengett Páris utcáin. Büzös csapszékében, ahova betért egy-egy falatért, kiesüfolták hegyes, flamand főkötőjéért. Farcipóit pedig éppen megbámulták. Ezeknek kattogó zenéje pedig ugyanazt mondták neki itt is, mint a távoli otthonban szokták: — Hol keres-sük őt?

Ijesztő Golgotháját mégsem a nyomor, e betölthetetlen vágy tették legkeserűbbé, hanem a durva emberek sértései, melyekre mindig ártatlan csodálkozással s halálos fájdalommal felszisszent. Ki látott sírni a Szodoma sivataraiban elhagyott szép leányt; mikor annyi más fiatalember van a világon? Senki se hitt neki.

Golgothájának utolsó stációja az volt, mikor hazulról hozott csekély frankjai is elfogytak. Akkor ott tévelygett a Szajna-parton a ragyogó Louvre előtt. Selymek suhogásában, boldog emberi kacajban rohanó koszik dübörgésében nem hallott semmit, csak a saját szíve panaszát. Itt ébredt tudatára annak, hogy nem való az emberek közé. E vidám életben látta csak magát a megtestesült nyomornak. Alázatosan, szőgyenkezve ment a víz felé. S abban a kivilágított metropolis milliő gyémántja, rubinja, smaragdja égett...

Olyan visszfénye, hamis csillogása volt

kisérleket, hogy ijedjükben még a kérvényüket is visszavonták.

Hangos derűtség kísérte az elnök szavait.

(A Kurucz Ifjak.)

A jászakisériek küldöttségének elvonulása után a Kurucz Ifjak Társaságának elnöke, dr. Nagy József tisztelettel *Justh* Gyula képviselőházi elnökét, hogy bizalmuknak és ragaszkodásuknak adjanak kifejezést, amiért az önálló magyar nemzeti bank felállításáért lankadatlanul küzdelmet folytat.

A küldöttség nevében dr. Nagy József elnök lendületes beszéd kíséretében adta át *Justh* Gyula képviselőházi elnöknek a Kurucz Ifjak Társaságának a képviselőházhoz intézett kérvényét az önálló magyar nemzeti bank felállítására érdekében.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke átvéve a kérvényt, a következőket mondotta: Igen tisztelt fiatal barátaim, fogadják hálás köszönetem azon megtiszteltetésért, amelyben részesítettek. Örömmel adok kifejezést, hogy önök, a jövő Magyarországot oszlopi, rendíthetetlenül kitartanak a gazdasági küzdelem mellett. Az önök bizalmát bizalommal, szeretettel viszonozom, legyenek meggyőződve, hogy bizalmukban csalatkozni nem fognak. Ki fogok tartani én, és vezérünk Kossuth Ferencz vezérlete alatt ki fog tartani a függetlenségi- és 48-as párt és meg fogjuk erősíteni az önálló nemzeti bankot. (Zajos éljenzés.)

Többet nem mondhatok, mert szőlit a kötelességem, hanem még egyszer köszönöm megjelenésüket és tartanak meg barátságukban, de csak addig, amíg érdemes leszek rá. (Zajos éljenzés.)

Emián *Justh* a küldöttség tagjaival kezét fogott, akik az elnök lelkes éltetése mellett távoztak

Budapest, márczius 23.

Interpellációk a háborúról. A képviselőház interpellációs könyvébe a holnapi ülésre *Mezőfi* Vilmos és *Moskovitz* Iván jegyezték be interpellációt, amelyek a háborus állapotokra vonatkoznak. Az egyik a miniszterelnöknek szól az általános mozdósítás ügyében, a másik a póttartalékosok és a tartalékosok családjaik segélyezése dolgában a honvédelmi miniszterhez és a pénzügyminiszterhez.

A mentelmi bizottság ülése. A képviselőház mentelmi bizottsága pénteken, márczius 26-án délután öt órakor ülést tart, amelyen *Mezőfi* Vilmos, *Bene* István, *Markos* Gyula és *Benedek* János kétrendbeli, *Mrksity* Jásó, *Szentivány* Gábor, *Somogyi* Aladár, *Serbán* Miklós, *Lukács* László, *Máláth* Géza gróf, *Horváth* József (nagyvázsonyi) és *Máthé* Géza képviselők egyrendbeli mentelmi ügyét tárgyalják.

ez a valóságnak, mint az ő elmúlt életéből messziről idefénylő játszi remény...

A parti árnyékok sötét foltok közt, mint egy tünemény szállt le a vízbe s csillogó rubinok, opálok közé merült...

S még egyszer, utóljára megjelent a földön a morgue ismeretlen, talált halottai közt.

Ezalatt Van Hove ott lézengett hazája földjén, miután a nagy jövőt ígérő szeszélyes muzsája, a maruise is elfordult tőle.

Ott járkált, mint régen Belgiumban s kereste azokat a hangulatokat, melyek őt egyszer nagygyá tették. Nézte az elesigázott munkától görnyedt férfiakat, a korán megöregedett nőket, amint nehéz harcot vívnak a tengerrel. A kötelek, láncok oszörögtek s iszonyu dübörgéssel gurultak az óriási árúk. Csak a mindig komoly Északi tenger moraja multa felül a kikötői zajt. Az elgyötört fiatal munkásnők szeméi éppen olyan kékeszöldek s szomorúak voltak, mint a tenger s látta, hogy ugy fénylenek is, mint a tenger naplementekor.

Degenerált agya világos perceiben fel fogta népének természetét, hisz erre volt felépítve egykor nagy művészete. Érezte, ha a flamaad gondolkozó, merengő: ezt a tengersetzi, mely nem olyan napsütötte, vidám, hullámos, mint az aranyos szegélyű, déli tenger, hanem fekete-szürke, mint a bányák mélye, s haragjában fenségesen zord. Nem édes költői, mint délen, hanem rideg tragédiát lehelő.

S a nép, a fekete bányászok s a tengernek szolgálai — az életnek ezt a szomorú nőitáját hallják szüntelen, amit a tenger dudol nekik, születésüktől — a halálukig. S e szomorú dal belevésődik a lelkekbe, azért meg-

A t. Házból.

I. A titkos jelzés.

A minisztériumokban rendszeren sok dollog van, de most még a rendesnél is több. Különösen azokban a minisztériumokban, ahol gazdasági, kereskedelmi, pénzügyi, honvédelmi dolgokkal foglalkoznak, nagyon megsaporodott a munka.

Elképzelhető, hogy a tetemesebb forgalmat mi okozza: a háborus helyzettel összefüggő sok teendő. Egyik sürgős és bizalmas rendelet, jelentés a másikat követi. Az akták ugy röpdülnek, mintha a hivatalokban a munkaerők villamos üzemre leanének berendezve. Egy napon az előállítások miatt kell intézkedéseket tenni; majd a rendfentartás módozatairól gondoskodni. Intézkedni kell szállításokról, a közlekedési eszközök készenlétéről és sok egyéb olyanról, amit most nem szabad felsorolni éppen arra való tekintettel, hogy rendkívüli időket élünk.

Aki azonban azt hiszi, hogy ezek a tények a képviselők megszokott életmódját megváltoztatják, azok felette csalódnak. Sőt ellenkezőleg. Mintha éppen most a képviselőknek is egyszerre sokkal több elintéztetni valójuk kerülne, mint amennyi eddig volt. A minisztériumok előszobái zsufolva vannak és a minisztereket, államtitkárokat, osztályvezetőket a képviselők folyton zaklatják aktákkal, melyeknek azonnali elintézését sürgetik. Miután pedig a képviselők igen szemesek, észrevették, hogy az egyes osztályokban minden más dolgot félretesznek, mihelyt egy olyan akta érkezik, melynek felzetére egy kis vörös kör van stampiglizve és a körben egy H. betű van. Az ilyen H. betűs aktát egy pillanat alatt feldolgozzák s már a másik pillanatban kiadják és intézkednek olyan gyorsan, mintha absolute semmi más dolga nem volna senkinek.

Egy képviselő, amikor efelől kellőképen

adók s rezignáltak azok, mint akár a Himalaya örök hótetőin a Nirvána-hívők.

S Meunier, a nagy lángész, a bányák és kikötők munkáséletének verejtékéből fedezett fel olyan kincseket, melyek őt halhatatlanná tették, mint Gorkijt is hazájának nyomorultjai. S csak ő, aki az életnek a fenségesen kemény munkáit végig küzdötte, ő bukott bele dicsősége tetőpontján a jólét örvényébe.

S ahogy a velencei hullámos partokon galambokat etetnek, abszinttól zavaros tekintete látta, mint csaptak vijjogó sirályok az ablakokra a sötét vízből. Villogó fehér testükkel újra el-elűntek a szürke ködben, csak csőrük piroslott, mintha vérbe mártották volna. S a vészmadár elszállt arra, ahol szürkeségek, felhők torlódtak. Az emberek pedig lehajtott fővel dolgoztak tovább. Ők ismerték már ezt a játékot, azért ők nem bíztak soha csalóka reményekben, nem hitték...

Ezek az emberek mindig józanok voltak, tudtak s tudásukban biztosak.

A művész most már ugy érezte: valamit elvesztett itt. Elvesztett mindent! Szerető leányt, illuziót, ragyogó álmot, nagy művészi inspirációt, mindazt, amiért ide újra jött, ami itt nem teljesülhet többé...

S most már el van zárva az utja, hogy máshol megtalálja. Délen se, hisz most jött onnan, ahol a nap jobban süt. Mert a déli föld, tenger — optimista, de az északi örökös pesszimizmust lehel...

Összeborzadt s kiégett lelke fájni kezdett, mert tudta, hogy tehetetlen melanchóliájában nem heviti soha többé munkára a hímes, meleg művészi fantázia. Ez tőle örökre elszállott...

tájékozódott, ilyen módon fordult a miniszteréhez, aki egy kérvény gyors elintézését ígérte:

— Nagyon leköteleznél, kegyelmes uram, ha rányomná a vöröskarikás H. betűt. A miniszter csodálkozva nézett rá, aztán mosolygott:

— Ravasz ember vagy, — mondta. — Legyen kívánságod szerint.

És ellátta az aktát a vöröskarikás H. betűvel. A képviselő ment vele az osztályhoz. Az osztályvezető csodálkozva olvasta el a kérvényt, kétszer is megnézte a jelzést, de aztán azonnal, minden egyebet félretéve, elintézte.

Ettől az időtől kezdve minden képviselő ezt a bizonyos H. betűt kérte. Mivel megállapították, hogy ez annyit jelent, mint „Háborus“ s azért intézik el olyan gyorsan.

A miniszterek nyugodtan nyomták rá az ily kérvényekre a karikás H.-t. Azonban egyszer csak megszűnt a varázs. Az aktákat megnézték, a jelzést is megnézték, de félretették. Tudniillik a titkos jelzés felfedezése után abban állapodtak meg, hogy ez a H. jelzés most már annyit jelentsen, hogy — Halasztható.

II. A grófné csirkéi.

Gróf Batthyány Tivadar ma a képviselőházban viharos beszédet mondott a pozsony — bécsi villamos vasut mellett. Olyan zivatarosan beszélt, hogy báró Kaas Ivor így jellemezte:

— Azt tudjuk, hogy Jupiternek a szemöldökéből villámok cikáztak, de őt is felültulta gróf Batthyány Tivadar, kinek a szakállából pattannak ki a villámok.

De hát gróf Batthyány a pártjában nagy sikert aratott, sőt helyesléssel bólintgatott Sztérynyi József államtitkár is, aki a pozsony — bécsi villamos vasutról szóló javaslatot Kossuth Ferencz megbízásából a Házban képviselte.

A sikert persze gróf Batthyány Tivadar egyedül a maga szónoki képességének tulajdonította. Mily nagy lett azonban a meglepetése, amikor hazaérkezve, felesége azzal fogadta, hogy szemrehányást tett neki:

— Szép sikert arattál, azonban én mégsem örvendek neki.

Gróf Batthyány csodálkozva nézett a grófnéra:

— Miért, ha kérdeznem szabad?

— Mert nem szeretem, ha engem bevontok a vitába...

— Mi bevonunk?...

— Igenis.

A grófné elővette az országgyűlési napló nygynevezett kék levonatát és felolvasta belőle férje beszédének egyik passzusát.

A beszéd ezen részében az országgyűlésben gróf Batthyány Tivadar amellet argumetált, hogy ha Pozsony és Bécs között megcsinálják a villamos vasutat, ebből Pozsonynak sok haszna lesz és haszonhoz jut a lakosság ama része is, amelyik baromfit, tojást, zöldséget és más eflét visz eladni Pozsonyból Bécsbe. Ezzel egyidejűleg felmerült az ellenérv, hogy viszont ugyanezek a cikkek a bécsi kivitel miatt Pozsonyban megdrágulnak. Ezzel szemben gróf Batthyány Tivadar elmondta, hogy az ő felesége otthon, a faluban, amelyik másfélórányira van Pozsonytól, nem vehet csirkét, hanem Pozsonyban kell vásárolnia, ahol husz krajczárral többbe kerül az ő falujából való csirke. De

azért nem panaszkodik, sőt ellenkezőleg, örövend, hogy a lakosság keresethez jut, mert a nép jólétét inkább kívánja, sem hogy a csirkék drágaságát sajnálja.

Gróf Batthyány Tivadart alaposan meg-lepte, hogy miképen kerülhetett a feleségéhez ilyen gyorsan az ő beszéde, hivatalos ki-adásban.

— Különben (— mondta aztán a grófné nem várva be a mentegetőzést —) megbo-csájtok. Megbocsájtok csak azért, mert látom, hogy szükségem volt rá. Nekem köszönheted a legszebb sikeredet.

És megmutatta a beszéd ezen passzusa után a gyorsirói feljegyzést, hogy (Élénk éljenzés és taps. Általános helyeslés.)

... És valóban gróf Batthyány Tivadar beszédének levonatát ezen rész megjelölésével küldték el a grófnénak még az ülés fo-lyama alatt azzal a megjegyzéssel, hogy az szerezte meg részére a legnagyobb sikert, hogy a feleségét bevonta a vitába.

A pozsony—bécsi villamos.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 23.

Bozóky Árpád ma azt mondta a képviselőházban, hogy a pozsony—bécsi villamos-vasutat, Kmety Károly tegnapi beszéde után, magyar ember meg nem szavazhatja (amiért az elnök rendreutasította). Még nem volt két óra, amikor a Ház megszavazta az arról szóló javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben. Gróf Batthyány Tivadar magvas be-szédében meg is okolta, miért szavazza meg a pozsonyi villamost. Azért, mert ez Pozsony vi-dékének hasznára lesz. Bejárta azt a vidéket és mindenütt azt tapasztalta, hogy a villamos vasut megépítését szívesen fogadják. Sztérényi József államtitkár adatokkal próbálta igazolni, hogy Pozsony annál jobban magyarosodott, mi-nél intenzívebb volt a forgalom Bécsben.

Utána Kmety Károly személyes meg-támadtatás és félreértett szavainak helyreigazi-tása czimén néhány megjegyzést tett az állam-titkár beszédére.

A részletes tárgyalás során, az első sza-kasznál Bozóky Árpád módosítást nyújtott be, de a szakaszt — valamint a többi is — válto-zatlanul fogadták el. Ezután nyomban hozzá-fogtak a lelkesi kongruáról szóló javaslat tár-gyalásához, amelyet Mérey Lajos előadó ismer-tetett. Molnár János a javaslat ellen szólt föl. Keveselte a megállapított összeget, azután meg azt kifogásolta, hogy a kormány a kato-likus lelkeseket a többi vallás papjaival egy kalap alá fogta. Szentkirályi Zoltán, aki szin-tén pap, elfogadta a javaslatot, mint a kato-likus papság régi óhaját. Lukács László nem-zetiségi képviselő és oláh pópa a javaslat visz-szavonását kívánta, miután nemzetiségi sérel-meket fedezett föl benne.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Hammersberg László és Szentkirályi Zoltán.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a Ház áttért a pozsony—bécsi villamos vasut enge-délyezéséről szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

Bozóky Árpád azt mondja, hogy Kmety Ká-roly tegnapi beszéde után nem akadhat magyar ember, aki a vasutat megszavazza.

Az elnök rendreutasítja a szónokot a használt kifejezésért.

Bozóky Árpád: A kormány kihasználja a szerb háború és a bankkérdés miatt támadt izgalmakat s mindenféle lehetetlen javaslatot előszed a lom-tárból, hogy azokat az érdeklődés hiányával vissza-élve, megszavaztassa. Határozati javaslatot nyújt be a javaslat visszavonása s az aktuális politikai kérdések napirendre tűzése iránt.

Batthyány beszéde.

Gróf Batthyány Tivadar polemizál Bozóky Árpáddal s hibáztatja azt, hogy a villamos vasut kérdését a külügyi és bankkérdéssel akarja össze-kapcsolni, mert ez igazán helyi jelentőségű kérdés.

Kmety Károly: A közigazgatási bizottság sem ért semmit?

Gróf Batthyány Tivadar: Legyen nyugodt t. képviselőtársam, rákerül arra is a sor, de ha úgy tetszik, mindjárt meg is felelek. (Helyeslés.)

Azt mondták a javaslat ellenzői, hogy ez a Ház érdemileg már döntött volna ebben a kérdés-ben. (Halljuk!) Bozsánatot kérek, de olyan kiváló jogásztól, mint Kmety Károly és Nagy György (Derülttség.) kérdem, vajjon, ha a t. Ház itt egy-szer, kétszer, vagy háromszor azt mondja, hogy „én nem kívánom ezt a javaslatot holnap napirendre tűzni“, — hogy ebben benne van-e a kép-viselőház azon állásfoglalása, hogy ezt a javasla-tot elutasítja? Az igen t. képviselő urak folytono-san úgy argumentáltak azzal a ténnyel, hogy nem tűzték egyszer napirendre ezt a javaslatot, mintha a Ház már ellene állást foglalt volna. És én éppen a t. jogász-képviselőtársamhoz és bará-tomhoz fordulok azon kérdéssel, hogy benne van-e ezen napirendre nem tűzésben a Ház állásfoga-lása a javaslat érdeme ellen, igen vagy nem? Meg vagyok győződve róla, hogy t. képviselőtár-sam igazat ad nekem, midőn azt állítom, hogy ez nincs benne, hogy a Ház maga ezen kérdésben nem foglalt állás. (Mozgás a baloldalon.)

Áttérve az érdemleges kérdésekre, legyen sza-bad ezek közül mindenekelőtt arra a különös mo-mentumra utalnunk, hogy mindazok, akik ugy ezen Házban, mint ezen Házon kívül a javaslat ellen fel-szóltak, állandóan s a legnagyobb mákacsággal azon az állásponton vannak, hogy ez az összekötte-tés gyors is lesz és nagyon olcsó is lesz. A mate-matika szabályai szerint gyorsaságról beszélni ak-kor, midőn az ut Pozsonytól Bécsig két és fél óráig fog tartani és amidőn ma már 1 óra és 8 perc alatt is elviszi az embert a vasut Pozsony-tól Bécsbe vagy vissza, igazán majdnem abszurdum. (Mozgás balfelől.)

Kmety Károly: Megvan a gyorsaság lehető-sége!

Gróf Batthyány Tivadar: Azt mondja Kmety Károly t. képviselőtársam, hogy a lehetősége meg- van. Ezzel szemben arra utalok, hogy amidőn Kmety Károly képviselő ur és társai megindítot-ták ezen vasut ellen az akciót, ugyanez ezzel parallel — és azt hiszem, hogy Kmety Károly t. képviselőtársam tegnap erre utalt is — felvetették azt a kérdést, hogy egészen más lenne a helyzet, ha egyszerre építenék a budapest—pozsonyi villamost a pozsony—bécsivel. Ugyanakkor gróf Szapáry Pál propagált egy konkrét tervezetet is, amely szerint két, vagy két és fél óra alatt lehetne el-érni Budapestről Bécsbe és viszont. És különös, de azok, — ugy a sajtó, mint egyesek — akik hely-telenítették a pozsony—bécsi vasutat, rettentően lelkesedtek a budapest—pozsony—bécsi villamos-ért, amely a Budapest és Bécs közötti utat ugyan-annyi idő alatt tette volna meg, mint amennyi idő alatt a pozsony—bécsi villamos fogja utját meg-tenni.

Sokszor halljuk, hogy a gyakori vasuti össze-köttetés Bécs és Pozsony közt ártani fog Pozsony magyarosodásának. A hosszas vita eredményeül Bozóky Árpád t. képviselőtársam már igyekszik ezen argumentumot kikapcsolni. Igen helyes ér-zékkel; mert e hosszas vita folyamán megállapítot-tuk, hogy amikor Pozsony és Bécs között még alig volt vasuti összeköttetés, Pozsony teljesen német volt s a vasuti összeköttetés megindulásával ma-gyarosodott lassan-lassan (Ugy van!) s mond-hatni, a vonatok sebességének fokozódásával és a naponként közlekedő vonatok számának szaporodásával progresszív arányban emelkedett Pozsony magyarosodása. (Élénk helyeslés. Zaj.)

És itt rátérek egészen röviden Kmety Károly t. barátom közigazgatási fejtegetéseire. Kmety Ká-roly t. barátom elismeri, kiemeli, hogy Lueger és a többiek azért támogatják ezt a vasutat, mert ez által remélik Bécs alimentálásának előmozdítását. Tény, hogy ezen vasut, — reméljük, én is remélem — Bécs alimentálását fogja előmozdítani azért, hogy a magyar termények az eddiginél nagyobb mennyiségben fognak a bécsi piacra kerülni. Ez-zel szemben Kmety Károly t. barátom kifogásolja, hogy ezáltal a pozsonyi piac meg fog drágulni. (Zaj.) Engedje meg, t. képviselőtársam, hogy én erre egy konkrét példával reflektáljak a magam falusi otthonából.

Én közel másfél órányira lakom Pozsony-tól

egy kis faluban. Kmety t. barátom azt mondja, hogy Pozsony nagyon drága. Ezzel szemben az a tény, hogy én ebben a szegény falusi polgártársak anyagi helyzetének javulását látom; örülök, ha azt látom, hogy polgártársaim jobban értékesíthetik terményeiket; ennek az én szociális, az én hazafi-as érzésem igenis örül. (Élénk helyeslés és taps.)

A fogyasztó közönség érdekei rövidséget nem szenvednének, mert a piac nem drágulna.

Azt is mondja Kmety t. képviselőtársam és mondják mások, hogy a pozsonyi iparosok fognak rosszul járni, mert a vevők ezentúl a megrendelé-seket Bécsben fogják teljesíteni. Ez az argumen-tum nekem szintén fáj egy kissé és ezért végigjár-tam egy sereg pozsonyi iparost, megtudakolni, ho-gyan állunk ezzel. Nekem a legtekintélyesebb po-zsonyi iparosok a leghatározottabban azt mondták... (Zaj.)

Nekem a pozsonyi iparosok közül igen sokan személyesen is kijelentették, hogy ez csak Kmety Károly képviselő urnak egy bogara, amely a való életben abszolúte nem áll, hogy igenis ők félnek a legkevésbé attól, hogy ez az ő iparuknak ártani fog. Nem akarok nevetek felemlíteni, hanem méltóztassék csak Kmety Károlynak végigjárni Po-zsony iparosait és meg fog akkor győződni arról, hogy az óriási többség nekem ad igazat.

Igen t. képviselőtársam abban is téved, ha azt mondja, hogy ezzel a vasutal elvesztettük Hain-burgot. Igenis, félig elvesztettük már a hainburg-brucki vasutal, de ha ezt a villamost kiépítjük, akkor visszakapjuk, ha pedig nem, akkor egészen el fogjuk veszíteni, mert igenis, akkor ki fogják épí-teni azt a fischamendi vasutat és azzal azután el-vesztjük a környéket.

Személyesen jártam el mindenütt és olvastam Pozsony törvényhatóságának és kereskedelmi ka-marájának véleményét. Bécsben, Pozsonyban, Hainburgban tájékoztattam magamat és csak az-után foglaltam oly lelkesedéssel állást a vasut mellett.

T. Ház! Végül még csak egyet. Kmety Ká-roly t. barátom is szóba hozta egyik főslágerül a színházat. (Zaj. Felkiáltások balfelől: Az osztrák indokolásban van!) Nem azt kérdem én, hogy mi van a bécsi indokolásban, hanem hallom egyiktől is, másiktól is, újságcikkekben, beszédekben, hogy a pozsonyiaknak magyarosodását, a magyar kul-túra iránti növekedő lelkesedésüket el fogjuk vonni azáltal, hogy a vasutat megépítjük, mert ők elmennék Bécsbe a színházba. Itt sem féltsem a ma-gyarság érdekeit.

És a leghatározottabban visszautasítok min-den olyan feltevést és állítást, mintha magyar em-bernek ezt a javaslatot megszavaznia nem lenne szabad. Ez ellen a leghatározottabban tiltakozom. (Helyeslés. Felkiáltások balról: Ki mondta?) Ma Bozóky mondta. Kijelentem a képviselő urnak, hogy mindenben felettem állhat, de magyar hazafi-ságban sohasem fog felettem állni. (Élénk helye-slés.) A határozati javaslatra nézve pedig kijelen-tem, hogy a XX. században élünk, elmúlt a kínai falnak korszaka és ezért a javaslatot örömmel el-fogadom. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Sztérényi József államtitkár: Statisztikailag bizonyítja, hogy Pozsony mily rohamosan ma-gyarosodik, míg a többi lakosság állandóan fogy. Ezután áttért a kérdés közigazgatási részére és azt bizonyította, hogy Pozsony ipara és kereske-delme igen nagy mértékben fejlődik. Ajánlja a ja-vaslat elfogadását.

Kmety Károly személyes megtámadtatás és félreértett szavainak helyreigazítása czimén szól. Az államtitkárnak arra az állítására válaszol, hogy a múlt kormányok nem utasították vissza a pozsony—bécsi villamos vasutat. Ő is azt mondta tegnap, hogy a régi kormányok irásbelileg nem in-tézték el ezt a kérdést. De Láng Lajos volt keres-kedelmi miniszter tudomására hozta a pozsonyiak-nak, hogy nem hajlandó ezt a vasutat engedélyezni. A pozsonyi lapok ezért évekig lamentáltak. Az ő állítására ezek a lapok fényes bizonyítékok.

Az elnök ezután felteszi a kérdést.

A Ház az indítványt, illetve javaslatot álta-lánosságban elfogadja. Bozóky halasztó indítvá-nyát pedig elvetette.

A részletes tárgyalás.

Miután a czimet is elfogadják,

az elnök az ülést tíz perczre felfüggeszti.

Szünet után.

Az elnök az ülést újból megnyitja.

Az első szakaszhoz

Bozóky Árpád új bekezdést ajánl, hogy a vasut magyar részének üzemkezelése a magyar vasutársaság kezében legyen.

A szakaszt változatlanul fogadják el, Bozóky módosítását pedig elvetik.

A 2. és 3. szakaszt változatlanul elfogadják s így a javaslatot részleteiben elfogadta a Ház.

A papok kongruája.

A Ház ezután áttért a lelkesi fődelenem ki-egészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Mérey Lajos előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Molnár János a javaslat ellen szólal fel, mert nem tudja, honnan veszi az állam a jogalapot arra, hogy ugyanazt az ingerenciát akarja gyakorolni a katolikus lelkészek státus viszonyaira, mint a többi lelkészekre. Kevesli a javaslatban megálapított 1600 koronát is.

Szentkirályi Zoltán örömmel üdvözlö a törvényjavaslatot, amely a katolikus lelkészi kar régi óhajait valósítja meg. (Helyeslés.)

Lukács László szabadkőműves-tendencziákat lát érvényesülni a törvényjavaslatban, amely a magyar állam mindenhatóságát eddig érintetlen mezőkre is kiterjeszti. A javaslat a nemzetiségeknek törvényben biztosított jogait is sérti, így azt nem fogadhatja el s indítványt nyújt be annak visszavonása iránt.

A napirend.

Az elnök napirend-indítványt tesz.

Kovács József kéri, hogy a pénzügyi bizottságban már letárgyalt vicinális vasúti javaslatokat is tüzzön az elnök napirendre, mert ezek ugyanis csak formai elintézését igényelnek. A háborús hírek miatt esetleg elnapolhatják a Házat s e javaslatok letárgyalása esetén sok munkáskéz nyerne foglalkozást.

Az elnök nem hiszi, hogy a napirendre tüzött tárgyakat le lehetne tárgyalni, azért nem tartja célravezetőnek a javaslatok napirendre tüzését. De a napirendre tüzött javaslatok letárgyalása után szívesen napirendre tüzi a vicinális vasutakról szóló javaslatokat. (Éljenzés.)

Ezután az ülést két óra után berekeszti.

Budapest, márczius 23.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház egyesült pénzügyi és közgazdaságügyi bizottsága ma délelőtt 11 órakor báró Harkányi Frigyes helyettes elnöksége alatt tartott ülésében tárgyalta az állami közszénbányászat fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot, melyet Gaál Jenő ismertetett. A kormány részéről dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és pénzügyminiszter volt jelen, aki mindjárt a tárgyalás elején részletesen nyilatkozott azon indító okok felől, amelyek a közszénbányák és bányajogositványok megszerzésére irányuló akciójában vezették. Gróf Zichy Tivadar, Ghyczy Béla és Laszkáry Gyula bizottsági tagok a haditengerészet szempontjából szólnak a kérdéshez, míg báró Harkányi Frigyes méltányolja a szénakció várható hatását a szénárak szabályozására, csak aziránt kér felvilágosítást, hogy az állam a termelési és fuvarozási költségek tekintetével biztosítani tudja-e a termelő szén versenyképességét? Wekerle miniszterelnök válaszában utal arra, hogy a produkcionális költségek tekintetében a mai állapotot nem lehet irányadónak venni, mivel eleinte nagymérvű elmunkálatokról és investíciókról kell gondoskodni. Gaál Jenő — főként a petrozsényi bányászatról — a szállítási nehézségeket tartja jelentékteleneknek, pedig az életkérdés nemcsak az államvasutak szempontjából, hanem az egész Alföldre nézve. Wekerle Sándor miniszterelnök, ahol lehetséges, mint például Vrdnikon, gondoskodott a vizitát igénybevételéről. Petrozsényben egy nagy kötélpálya közvetíti a szállítást a vasútra. Kettős végány fog épülni Petrozsényből Aradig a szállítást lebonolyítására, mihelyt a pályaudvarok megfelelő átalakítása keresztül lesz vive. Harkányi Frigyesnek a salgótarjáni társaságtól átvett bányák megváltásával járó terhek tekintetében tett kérdésére azt válaszolja, hogy az állam a társasággal szemben csak az eredeti bérleti szerződésben kikötött nyolczmillió métermáza fogyasztásnak a bérlet lejártáig, vagyis 1916-ig való biztosítását tartotta fenn; az ár tekintetében az eddigi alapár irányadó, a termelési költségek emelkedésének hozzászámításával. Az egyes bányatelepek értéke és várható jövedelmezősége tekintetében utal arra, hogy Vrdnik legalább a kétszeresét megéri annak, amibe az államnak került, s a többi is rentabilisnek ígérkezik. A bizottság általánosságban és részleteiben módosítás nélkül elfogadta a törvényjavaslatot és hitelesítette az előterjesztett bizottsági jelentést.

Az adóhivatali tisztviselők státuszrendezése. A „Budapesti Tudósító” jelenti: Egyik fővárosi politikai napilap „Wekerle mostohái” czímen méltatlan támadást intéz a pénzügyminiszter ellen,

reafogván, hogy az ő leghűségesebb munkásainak, a m. kir. adóhivatali tisztviselőknek sorsával nem törődik, buzgóságukat és szorgalmukat közönyvel fizeti meg. Méltatlan ez a támadás azért, mert Wekerle Sándor az adóhivatali tisztviselők státuszrendezését költségvetésileg biztosította, tehát gondoskodásának tanubizonyosságát adta. E státuszrendezés alapján több száz adóhivatali tisztviselő jogosult és megérdemelt előléptetésben fog részesülni. Ez a nagy munkálat is teljesen elő van készítve és publikálása csak rövid idő kérdése. Hogy az előléptetések eddig közzé nem tétettek, nem a jóakaraton mult, hanem magyarázata abban keresendő csupán, hogy a pénzügyminiszter másirányú óriási elfoglaltsága miatt eddig nem szakíthatott időt arra, hogy az adóhivatali tisztviselők státuszrendezésének és tömeges előléptetésének apparátusát kellő gondossággal felülvizsgálja és kiadja. Ismételjük különben, hogy az adóhivatali tisztviselők előléptetésének közzététele a közeljövőben meg fog történni.

Küldöttségek. Máramarosziget városának küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél, Tóth János államtitkárnál és gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél. A küldöttség gróf Apponyi Albert kultuszminisztertől és Tóth János államtitkártól a közszémi polgári iskola államosítását kérte. Gróf Apponyi miniszter megígérte, hogy a kérdést lehető jóindulattal fogja elintézni. Jóakaratu támogatását helyezte kilátásba Tóth János államtitkár is. A küldöttség ezután gróf Andrássy Gyula belügyminisztert kereste fel, akitől azt kérte, hogy a városok segítésére előirányzott két millió koronából Máramaroszigetnek is juttasson a belügyi kormány. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy kérésüket jóakarattal fogja megvizsgálni és elintézni és Máramaroszigetnek, amelynek kulturális fontosságát ismeri, bizonyára nem fog mostohán elbánni. Végül Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkárnál tisztelgett a küldöttség, akit mint a város szülöttét és diszpolgárát arra kérte, helyeztesse katonaságot a városba, melyre nézve ez nagy gazdasági fellendülést jelenthet. Az államtitkár megígérte, hogy a kérdést már csak azon belső viszonynál fogva is, amely az a városhoz köti, szeretettel fogja mérlegelni.

Pánd pestmegyei község küldöttsége tisztelgett ma délelőtt Tóth János közoktatásügyi államtitkár előtt és arra kérte, hogy a már engedélyezett állami elemi iskola számára megfelelő épület emeltessen a kormány. Tóth államtitkár válaszában kijelentette, hogy amint a megfelelő anyagi eszközök rendelkezésére fognak állani, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium méltányos kérésüket kedvezően igyekszik elintézni.

Az osztrák Reichsrath ülése.

— Vita a kincstári jegyek kibocsátásáról. —

Budapest, márczius 23.

Az osztrák Reichsrath mai ülésén az elnök mélyen átértett, nagy elismerést tartalmazó nekrológot mond gróf Dzieduszycki elhunyt képviselőről.

A ház ezután az állatjárvány ügyében kiküldött bizottságnak a járványok elkerülésére vonatkozólag javaslatba hozott intézkedéseit tárgyalta.

A képviselőház elhatározta, hogy az állategészségügyi kérdésekre vonatkozó jelentéseit az állatjárvány ügyében kiküldött bizottságnak részletes vita alapjául teszi és áttért a részletes vitára.

A tárgyalást ezután felbeszakították és ezután Kramars képviselőnek azon sürgős javaslatát tárgyalják, amelyben a kincstári jegyek kibocsátását alkotmányellenesnek kívánja feltüntetni.

Kramars képviselő: A kincstári jegyeknek a parlament hozzájárulása nélkül történt kiadása által a ház prerogatívája két irányban sértetett meg. Első sorban vétettek a parlament formális hozzájárulási joga ellen. Másodszor pedig az anyagi jog ellen, mert a pénzügyigazgatás legfőbb elve, hogy pénzt nem szabad céljának helybenhagyása nélkül megszavazni. Ha ezen elvet parlamenti életünkben megszüntetjük, akkor megszüntetjük magát a parlamentet.

Szólv. kétségbevonja a kormány azon jogát,

hogy egész más célra ezánt hiteleket fegyverkezési célokra fordíthasson. A kormány éppugy, mint az ujonezjavaslatnál, többséget kapott volna a fegyverkezési hitel számára is. A kormánynak nincs joga, hogy annak idején megszavazott járadékkibocsátásokra visszatérjen. Hová jutnánk, ha a kormány oly operációkkal, aminőket a kincstári jegyekkel követett, tartalékokat szervezhetne nem engedélyezett célokra. Ez egyszerűen abszolutizmus-tartalék volna. A parlament anyagi megszavazási joga ezzel teljesen megszűnnék. Mindenesetre elutasíthatlan kötelessége a kormánynak, hogy a jelen helyzetben megszavaztassa a Reichsrathal a szükséges hiteleket. A sürgős javaslat elvetésével a ház önként ásná alá azon alapot, amelyen a parlament nyugszik.

Mitsche képviselő hangsúlyozza, hogy az egyetlen tényleg parlamentáris ut, ha a költségvetési bizottság foglalkozik az ügygel.

Dr. Ellenbogen képviselő azon meggyőződését fejezi ki, hogy a kormány el akarta kerülni a ház megszavaztatását ebben a kérdésben. Az államadósságokat ellenőrző bizottság is könnyelmű volt felelősségének tudata tekintetében. A ház foglaljon ebben a kérdésben határozottan állást és a kormány kötelessége a ház döntéséből a konzekvenciákat levonni.

Bilinski pénzügyminiszter beszédében kifejti, hogy az állam pénzügyi helyzetének rendezésére nagyobb pénzügyi műveletekre van szükség, egyrészt, hogy a régebbi előlegek pótoltsanak, másrészt, hogy azok fedeztessenek, melyeket a delegációk által kérendő hitelekre folyósítottak. Mint régebben is történt, az egyes emissió-felhatalmazásokat összevonták és így a teljes összeg 220 millió. Minthogy az egyes emissió-felhatalmazások nem voltak időhöz kötve, a kormány az emissióra fel volt hatalmazva. Tévedés az is, hogy az emissió csak katonai célokra szolgált, amennyiben nagy részét oly beruházásokra utalványozták ki, melyeket most pótolnak. Az emissió magasságát illetőleg a miniszter semmi törvénytelen dolgot nem követett el, mert nem is merítette ki a teljes megszavazott összeget. Eredetileg nem is gondolt kincstári utalványok kibocsátására, tudta, hogy a járadékpiac kedvezőtlen. Azzá lett, mert a külföldet a Magyarországhoz való viszonyunkban előállott nehézségek megzavarták, amelyek miatt éveken át elsősorban befektetési értékeket, de osztrák járadékokat is kénytelenek felvenni. Mint a jegybank kormányzója gyakran gondot okoz a miniszternek, hogyan lesznek képesek az érdekelt intézetek eleget tenni kötelezettségeiknek.

A járadékpiac kedvezőtlen helyzetéhez hozzájárul, hogy az egy-két évvel ezelőtt uralkodott kitünő konjunktura következtében járadékot nem igen kerestek s hogy ennek következtében még az utolsó emisszióból származó járadékokat nem hozták a piacra. Mindazonáltal remélte, hogy a járadék nagy részét el lehet helyezni, ha azt erős csoport veszi át fix módon s azzal az utasítással, hogy aláírásra adja ki, vagyis hogy nem veti azokat piacra, hanem a közönséghez s a takarékpénztárakhoz appellál, amely eljárás révén a közönséget hozzászoktatták ahhoz, hogy kisebb-nagyobb megtakarításaikat osztrák járadékba fektessék, ami a lakosság hazafias érzését fejleszti. Minthogy most heszas tárgyalások után kiderült, hogy eltekintve az alsóbb árfolyamoktól, nincs elegendő garancia arra nézve, hogy a subszkripció sikerül, a miniszter nem vehette lelkére, hogy ezt a módot kövesse.

Bielohlavek képviselőnek az ülés berekesztésére vonatkozó javaslatát elfogadták.

Következő ülés holnap délelőtt 10 óra.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Háboru küszöbén.

— Döntés előtt. —

A helyzet ma is változatlanul komoly. A hatalmak tanácskozása ma sem vitte előbbre egy lépéssel sem a béke ügyét. Most már nyilvánvaló, hogy Izvolszki az, aki felette gyanus manőverezésével megakaszt minden olyan törekvést, mely alkalmas volna arra, hogy a belgrádi kormányt jobb észre térítse. A monarchia által megszabott határidő már végéhez közeledik és a hatalmak még az angol javaslat fölött sem bírtak megegyezésre jutni, mely pedig bécsi felfogás szerint nem is alkalmas a helyzet tisztázására. A helyzet veszélye most abban rejlik, hogy a monarchia nem hajlandó tovább a végtelenségig várni a hatalmak közbelépésére és így biztosra vehető, hogy gróf Forgách már a legközelebbi napokban átadja a monarchia jegyzékét, mely a belgrádi kormányt szívvallásra fogja kényszeríteni. A jelek után ítélve Szerbia nem fogja a monarchia követeléseit teljesíteni, mert éppen Oroszország kétszínű magatartása folytán a szerbek önbizalma, mely az utóbbi napokban kissé megesappant, ismét erőre kapott.

Ma már Belgrádban Milovanovics politikáját is igen lagymatagnak tartják. A politikai pártok hevesen támadják a külügyminisztert, ki Szerbiában azon kevesek közé tartozik, akik az orruk hegyénél valamivel távolabb látnak. Valószínű, hogy Milovanovics ellen heves támadások készülnek a szkupstinában, amik könnyen a miniszter bukását idéznék elő. Ez jellemzi legjobban a háborus párt erősségét, melynek a legfőbb istápolói a trónörökös és Zsifkovics hadügyminiszter.

Ily körülmények között el sem képzelhető, hogy Szerbia megnyugtató választ adjon a monarchia jegyzékére. Ez pedig feltétlenül a monarchia fegyveres közbelépését idézné elő. A döntő fordulat most már nagyon rövid idő kérdése és a legközelebbi napok meghozzák a béke vagy háboru híreit.

Mai hireink a következők:

Eredménytelen tárgyalások.

Cartwright angol nagykövet vasárnap több óra hosszáig tanácskozott báró Achrenthalal a válság megoldása dolgában készített angol javaslatról tárgyalt vele. A két államférfiú hétfőn is sokáig tanácskozott. A tárgyalásból teljesen kihagyták a konferencia programját. Az angol kormány azon fáradozik, hogy oly formulát találjon, amely az osztrák-magyar álláspont teljes méltánylásával az orosz kormány által való elfogadásra is számíthat. Eddig azonban az angol javaslat alapján nem tudtak megegyezést létrehozni és egyáltalában kétséges, vajjon ez sikerülni fog-e. A bécsi hivatalos körök mindenestre a legnagyobb mértékben elismerik Anglia fáradozását. Bécsben még várnak a szerb kormánynak szóló jegyzék elküldésével, de a kormánykörök nagyon rossznak tartják a helyzetet. A kormányok tárgyalásában azért nem bíznak, mert már az eddig fölmerült javaslatok sokféleségénél fogva igen sok akadály gördül a megegyezés elé. Ebben a tekintetben nagyon figyelemreméltó egy nyu-

gati nagyhatalom Bécsben tartózkodó diplomatájának nyilatkozata:

— Minden reményem szelíveszik. Sem Németországnak az annexió elismeréséről, sem Olaszországnak a konferenciáról szóló javaslata nem jöhet többé szóba. Angliának legújabb javaslatát még tárgyalják ugyan, de ennek elfogadására is alig van kilátás. A legnagyobb baj az, hogy Oroszország ingadozó viselkedése új bátorsággal tölti el a szerbeket és ez az oka annak, hogy Szerbia képviselői a különböző udvaroknál a minap kijelentették, hogy Szerbia nem is gondol arra, hogy lemondását Bécsben kijelentsen. Ily körülmények között a jövő két elején rendkívül fontos döntést fog hozni.

A monarchia az angol javaslat ellen.

Ma érkezett Londonba Cartwright bécsi angol nagykövettől a jelentés, amelyben közli az osztrák-magyar monarchia külügyi kormányának az angol javaslat ellen tett kifogásait és azokat a részletes pontozatokat, amelyekben a bécsi külügyminisztérium megjelölte álláspontját és követeléseit Szerbia irányában. Nagyon kétséges, vajjon sikerülni fog-e a pétervári kormányt rávenni, hogy járuljon hozzá a módosított angol szöveghez, de az sem bizonyos, hogy sir Edward Grey elfogadja-e azokat a módosításokat, amelyeket a bécsi külügyi kormány az angol formulán kíván. A francia diplomácia most abban fáradozik, hogy elfogadtassa a pétervári kormánnyal az angol javaslatot s összhangzásba hozza ezzel a jegyzéktervezettel az osztrák-magyar monarchia követeléseit. A főnehézség abban van, hogy a belgrádi kormány még mindig vonakodik lemondani politikai igényeiről s nem akar Bécsben kötelező ígéretet tenni arra nézve, hogy a boszniai annexió révén nem tarthat számot kárpótlásra. Ily körülmények között Angliában is beismerik, hogy alig van remény, hogy az angol kormány békekezeletje eredményre vezessen, sőt ellenkezőleg sok jel arra vall, hogy a válság véres befejezéshez közeledik. Szerbia szakadallanul fegyverkezik és Valjevo körül a délnyugati vidéken földszancokat ásnak.

A helyzet igen komoly.

Bécsből telefonálják a „Pol. Ért.”-nek a külügyminisztériumból nyert illetékes információ alapján a következő kommunikét:

„A legújabb értesülések szerint a helyzet nem javult, sőt igen komolynak mondható. Minden békés törekvésnek az látszik útjában állani, hogy Izvolszki orosz külügyminiszter a konferencia összejövetelét előtt nem akarja magát Szerbiával szemben állásfoglalásra elhatározni. Ha e magatartás nem változik és az orosz kabinet Belgrádban határozottan fel nem lép, akkor az angol kezdeményezésre megindult akció eredménytelen marad. Monarchiánk maga közvetlenül fogja elküldeni belgrádi követe útján azokat a feltételeket, amelyek alapján a békés megoldást lehetőknek tartja. Ez nem lesz formális ultimátum, hanem diplomáciai jegyzék, mely monarchiánk álláspontját tartalmazza. Ezen feltételek világos és határozott elfogadása mellett és ezeknek ünnepélyes elismerése alapján a konferencia ügye és lehetősége rendkívüli megkönnyítést nyerne. E diplomáciai jegyzék tartalma elsősorban Bosznia és Hercegovina annexiója tényének vitán és kérdésen felüli álló volta elismerésére vonatkozhatik s mindazon momentumokra, melyek ezzel összefüggnek, különös tekintettel Szerbia fenyegető magatartására.

Oroszország aknamunkája.

Ugy látszik, hogy azok a tárgyalások, amelyeket most Bécsben folytatnak, még nem ér-

tek célhoz. Oroszország még most sem akar színt vallani és lemondani politikájának ama homályosságáról, amely a szerb háboru igaztást eddig annyira előmozdította. Az orosz külügyminiszter még mindig ragaszkodik ahhoz az eszméjéhez, hogy a bosnyák kérdés mindaddig maradjon nyitva, amíg azt a hatalmak konferenciája befejezettnek nem nyilvánítja. Izvolszki a konferencia létrejövételében személyes diadalát látja és ezért nehezére esik, hogy engedjen Anglia és Franciaország javaslatának, amely hatalmak legfontosabb érdekeit abban látják, hogy a háboru veszedelmét mérsékeljék. Báró Achrenthal az osztrák-magyar politikának az álláspontját az angol nagykövettel folytatott többszörös értekezletein pontosan megállapította. Báró Bienerth tegnapi beszédeben rámutatott arra, hogy a monarchia ön-maga iránti kötelességét legjobban úgy teljesíti, ha a legnagyobb nyomatékkal követeli, hogy a határain fenforgó tarthatatlan állapot mielőbb véget érjen. A bécsi diplomáciai körök véleménye szerint Ausztria-Magyarország további megartását még ezen a héten eldönti.

Támadás ultimátum nélkül. (?)

A török kormányhoz közel álló diploma- ta, ki a helyzet alapos ismerője, a következő nyilatkozatot tette:

Irányadó helyről nyert értesülések alapján abban a helyzetben vagyok, hogy a jelenlegi helyzet több homályos pontját megvilágosíthatom. Első sorban a válságnak legkésőbb április elejéig bármilyen módon véget kell érnie. Másod-sorban pedig a hatalmak oda törekzenek, hogy Szerbia, habár a szkupstina platói határozatának hallgatóságos fentartása mellett nemcsak azonnal leszerelni köteles, hanem a közbenjáró hatalmaknak biztosítékot nyújtani is tartozik békés szándékait illetően. Ha a közbenjáró hatalmak ezeket a biztosítékokat egy hét lefolyása alatt meg nem kaphatják, akkor minden ultimátum nélkül elkövetkezik, a hatalmakhoz egyidejűleg intézett sajnálkozó körjegyzék elküldése mellett, a Szerbiába való bevonulás és pedig a hatalmak hallgatóságos jóváhagyása mellett. Achrenthal báró már régebben meggyőződött arról, hogy a német birodalom szövetségi hűsége és Olaszország korrektsége egy oldalról sem fog megbontani, úgy, hogy Oroszország legkisebb hajlandósággal sem viseltetik a háboru irányában. Pallavicini ögróf és Marschall báró német nagykövet tárgyalást folytattak a nagyvezérel és ennek az lett az eredménye, hogy összetűzőzés esetében Törökország a legszigorubb semlegességet fogja szem előtt tartani. A bécsi és a budapesti parlamentek magatartása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a monarchia legszélső elhatározottságára vonatkozó minden kételyt szétoszlasson és így a Balkán békéje esetleg több hónapi hadjárattal, de akkor évtizedekre biztosítottassék.

Bülow javaslata.

Németországnak a hatalmak egyetértésének létrehozatalára és ezzel a béke fentartására irányuló munkája abból állt, hogy Bülow herczeg a szerződéses hatalmak kabinetjeinek az osztrák-magyar-török entente-jegyzőkönyv átnyújtása után azt a javaslatot tette, hogy Bosznia és Hercegovina becsatolását az Ausztria-Magyarország és Törökország közt létrejött megegyezés alapján még a konferencia kiírása előtt befejezett ténynek ismerjék el. Ugy látszik azonban, hogy e javaslat elfogadása Oroszország ellentmondása miatt nem valószínű. Oroszország, hir szerint, nem akar ennek a javaslatnak a tárgyalásába belemenni.

Német vélemény a helyzetről.

Berlini jeletés szerint e pillanatban a helyzet így áll: Noha Ausztria-Magyarország nem fogadta el az angol javaslatot, a tárgyalások tovább tartanak. Németország Franciaországgal és Olaszországgal egyetértőleg mindent elkövet, hogy Ausztria-Magyarország és Anglia között a békekezeletet illetően megegyezés jöheszen létre és hogy aztán az angol javaslatához a pétervári kormány is hozzájárulását adja. Ami Németországnak állítólagos

özetítő indítványát illeti, ilyen nem volt, mindössze az történt, hogy a berlini birodalmi kormány Oroszországnak azt tanácsolta, hogy a boszniai annexió dolgában a porta és az osztrák-magyar monarchia között létrejött egyezséget ismerje el s ily módon tegye lehetővé, hogy az annexió jogérvényesnek ismeressék el. *Oroszország azonban még csak nem is válaszolt!*

Szerb képzelődés.

Belgrádi jelentés szerint a politikai helyzet ott nyugodtan itéllik meg, mert az *entente-hatalmak akcióját nem Szerbia, hanem Ausztria-Magyarország ellen irányulónak tekintik.* Azt mondják, hogy ha nem így állana a dolog, akkor a hatalmak már engedékenységre kényszerítették volna Szerbiát, ezenfelül pedig Ausztria-Magyarország már egy második jegyzéket és aztán ultimátumot intézett volna Szerbiához. Ugy látszik tehát, hogy a hatalmak közt folyamatban lévő tárgyalások nemcsak Szerbiára, hanem az európai politika más fontos ügyeire is vonatkoznak. *A szkupstina körében azt hiszik, hogy Szerbia tovább is körjegyzéke alapján fog maradni.*

Bizalmatlanság Milovanovicsnak.

Tegnap az összes pártklubokban ülést tartottak. Az ó-radikális és a haladópartii klubban erősen elítélték Milovanovics békeakcióját és azzal vádolták a külügyminisztert, hogy *Szerbia ügyét elárulta.* Jellemző, hogy Milovanovicsot épp *Pasics* legbizalmasabb barátai támadták a legélesebben. Az ó-radikális klub elnöke igen erős beszédet tartott, amely csak ugy hemzsegett a kormány elleni támadásoktól és a békepolitikát a legélesebben elítélte. *Pasics* hívei mindent elkövetnek, hogy a kormányt megbuktassák. Ez okból a *szkupstina* holnapi ülésén bizalmatlanságot akarnak szavaztatni Milovanovicsnak, ami, ha sikerül, ez alighanem a kormány bukását fogja maga után vonni.

Az orosz és a francia követ tegnap közösen meglátogatta Milovanovics külügyminisztert. Erről a látogatásról és különösen czéljáról mélysegesen titkolóznak. A lapok egytől-egyig támadják Milovanovicsot, aki a békepárt vezetője és a szerb érdekek árulója. Ha hamarosan nem tör ki a háború, akkor nemcsak kormányválság, de parlamenti válság is fenyeget.

György herceg apja ellen.

Péten király tegnap magához hívatta a trónörökösöt és több mint két óra hosszáig beszélgetett vele. A trónörököshöz közelálló körökben hire jár, hogy a király a trónörököshöz nagyon komoly intelmet intézett és közölte vele, hogy az orosz és angol követ legutóbbi kihallgatásuk alkalmával *fölkérték a királyt, hogy a trónörökösöt a jövőben minden agitációtól tartassa vissza.* A király és a trónörökös beszélgetése heves összetűzéssel ért véget. A trónörökös visszaautasította atyja kívánságát és ezeket mondta:

— Én az egész szerb nép nézetét osztom és amellet foglalom állást, mert Szerbia jövőbeli királya vagyok. *Az olyan nem őszinte minisztereket pedig, mint Milovanovics, mélyen megvetem!*

A trónörökös a királytól egyenesen a hadügyminisztériumba ment, ahol hosszasan beszélgetett Zsifkovics hadügyminiszterrel.

Montenegró mozgósított.

Montenegró összes harcoképes hadereje néhány nap óta mozgósítva van. A Montenegrói hadsereg tizenegy, négy hadosztályba osztható dandárból, tizenegy hegyi utegből és néhány lovasított felderítő osztályból áll. Az a hír, hogy a Spizza előtt már mozgósítva volt fél hadosztályt ismét demobilizáltak, tehát nem felel meg a valóságnak.

Királygyilkos fővezér.

Zsifkovics hadügyminiszter és Stojanovics a két főembere a háborús pártnak s ök ketten minden reménységüket *Misics* ezredesbe vetik. Az egykori öszzeseküvő ezredes, akinek főrése volt a juniusi véres éjszaka rendezésében, — állítólag ő szurta le a királynét — újból tényleges szolgálatba lépett s a vezérkari főnök helyettese lett. Alapos a reménysége, hogy legközelebb tábornokká fog előlépni. A hadeeregben ő a legnépszerűbb vezérkari tiszt, kitünő szervező és taktikus hírében áll. *Sokan azt hiszik, hogy Misics lesz az egész hadsereg főparancsnoka, ha kitör a háború.* Nyílt titok, hogy Zsifkovics csak feltételesen vállalta el a hadügyminiszterséget s azt kötötte ki, hogy lemondása után a 15. hadosztály parancsnokságával őt bizza meg a király.

Montenegrói támadás.

Bugna határszéli helységben, amely a katarói öböl közelében fekszik, egy osztrák-magyar csapatot állítólag Montenegrói határvörök megtámadtak. A Montenegróiak elfogtak két kalonát és Cetinjébe vitték. Ma az osztrák-magyar követ emiatt panaszt tett a külügyminisztériumban, mely bizottságot küldött ki a helyszínére, hogy a tényállást, melyről semmit sem tudnak Cetinjében, megállapítsa.

A román mozgósítás.

Az „Independance Roumaine”, a kormány orgánuma azt jelenti, hogy a kormány elhatározta az olteni-i hadosztályok hadilétszáma való emelését.

Török óvintézkedések.

A török kormány Mitroviczába négy tüzer-üteget és egy gyalogos zászlóaljat küldött, amelyet onnan a szerb határ felé fognak irányítani. Hasonló czélból Plevljéből is ment katonaság a szerb határ felé. A porta intézkedéseket tesz, hogy szerb bandák ne törhessenek be a szandzsákba, vagy a szandzsákon át be ne nyomulhassanak Bosznia déli részébe. A Limvölgy minden szorosa meg van szállva.

Milovanovics és Zsifkovics összetűzése.

Belgrádban nagy feltűnést kelt és városzerzte csak arról a kínos összekocczanásról beszélnek, amely tegnap a minisztertanácson Milovanovics külügyminiszter és Zsifkovics hadügyminiszter között történt. Milovanovics fölvilágosítást kért a hadügyminisztertől, vajjon a leszerelés esetén nyugodt marad-e a hadsereg és hogy a hadügyminiszter egész tekintélyét latba fogja-e vetni, ha esetleg elégedetlenség tör ki. Zsifkovics a kérdésen felbőszülve azt válaszolta, hogy amit tőle kívánnak, az becselenség, ő a szerb hadsereg és a szerb nemzetbecsületét sohasem fogja feláldozni. Sem nem volna hatalma a népszavazás fölött, de nem is akarja utját állani a zendülésnek. Ilyen alávaló leszerelésről beszélni sem lehet. Ez az összeütközés a belgrádi tisztikar között mély benyomást keltett s nyilván befolyással lesz Milovanovicsra is, aki aligha fogja tovább folytathatni az alkudozásokat Ausztria-Magyarországgal.

Nisben és Kragujevacban tegnap nagy népgyűlések voltak, amelyekben nagy számmal vettek részt a papok és főlebbvalóik engedelmével tisztak is. A papok tüzes beszédekben hirdették a szent háborút és a többi szónok pártkülönbőség nélkül tiltakozott az ellen, hogy a kormány lemondjon a nemzet követeléseiről. Nisben határozatot hoztak, amely így végződik:

Ha a kormány cserbenhagyja a nép ideáljait, akkor sokkal veszedelmesebb háborúba kergeti az országot, mint aminére Ausztria-Magyarországgal kerülne a dolog.

Belgrádi szocialisták Oroszország ellen.

A belgrádi szocialisták ma népes gyűlést tartottak, amelyen Tuczovics szocialista pártvezér mondott beszédet, melynek több helyén viharos ha-

tása volt. Kijelentette, hogy az a küzdelem, amelyet Szerbia szabadságáért és a szerb néptörzsek egysítéséért folytat, jogosult, de a szerb kormány mindjárt kezdetben kompenzációs követelésekkel kompromittálta az egész mozgalmat. (Igaz, ugy van!) Akkor jött a trónörökös és újlag kompromittálta a nemzeti küzdelmet, amikor a politikai kérdéseket kiélezte s a legkalandosabb jeleneteket provokálta. (Általános helyeslés.) A legnagyobb csapás azonban akkor érte a nemzeti ügyet, amikor a jelenlegi koalíciós kormány, mely a cárizmusnak egyszerű ügynökévé süllyedt le, még azt is megengedte, hogy a szerb választójegyzéket Izvolszki és a császár kamarillája diktálja. (Igaz, ugy van!) Beszédének második részében Tuczovics, kinek szavait perczről-perczre zajos helyesléssel és zsívózással kísérte a tömeg, szenvedélyes kifakadásokban tört ki Oroszország ellen, mely a szabadságot soha, de minden leigázó törekvést pártfogol, mely állítását történelmi példával igazolta. A népgyűlést több orosz hírlapíró is végighallgatta.

A magyar nők a háború ellen.

Egy ma este tartott értekezletből kifolyólag tizenegy nőegyesület a következő sürgönyt küldte öfelségéhez:

Mély hódolattal járulunk aggódó magyar asszonyok, anyák, feleségek, testvérek öfelsége kegyes atyai színe elé, adja legmagasabb beleegyezését ahhoz, hogy az osztrák-magyar-szerb konfliktus a Lágai választott bíróság elé utaltassék. Alattvalói hódolattal: A magyarországi nőegyesületek szövetségének béke és választott bírósági szakosztálya, Ziperovszky Károlyné elnök, Művészet és művelődés magyar nők köre Grósz Albertné elnök, Budapesti Dávid Ferencz egyesület Perczelné Kozma Flóra alelnök, Feministák egyesülete, Glücklich Vilma ügyvezető, Nőtisztviselők országos egyesülete, Gergely Janka alelnök, Aradi nőtisztviselők egyesülete, Schwimmer Róza elnök, Szombathelyi nőtisztviselők egyesülete, Greisingerné Kelecsényi Ilona elnök, Temesvári nőtisztviselők és keresk. alkalmazottak egyesülete, Kabár Györgyné elnök, Nagyváradai nőtisztviselők egyesülete, Weinwand Etel elnök, Balmazújvárosi földműves asszonyok egylete, Borbás Istvánné elnök, A magyar szentkorona országainak békeegyesülete, Ziperovszky Károly elnök.

Országos mozgalom folyik annak érdekében, hogy holnap az ország számos más nőegyesülete is hasonló sürgönnyel forduljon öfelségéhez.

Kolozsvár kiáltványa.

Kolozsvár város törvényhatósága ma gróf Bánffy Miklós elnöklésével ülést tartott, amelyen Apáthy Istvánnak és husz más törvényhatósági bizottsági tagnak javaslatát fogadta el, mely a következőképpen hangzik:

„A magyar nemzet mindig akkor adta legfényesebb tanujelét királya iránti hűségének és államfentartó hivatottságának, mikor küllenségg fenyegette a hazát, vagy az ő felsége uralkodása alatti országok bármelyikét. A pragmatika szankciójából folyó közös védelem oly kapcsolatot létesített Magyarország és Ausztria között, hogy minden támadás, amely a koronás király személyének uralma alatt álló országok bármelyikét éri, egyaránt tekintendő a magyar királyság és az osztrák császárság ellen irányulónak. A magyar nemzet hűsége és kötelességérzete a megpróbltatások idejében mindenkor szilárd támasz és megdönthetetlen erőssége volt a trónnak és a kölcsönösségnek. És most, midőn határainkon túl a közeli szomszédságban mind hangosabban szól az ellenséges készülődés harcozi lármája, bármennyire sajnálatosnak tartjuk is ama körülményeket, melyek a jelenlegi helyzetet előidézték, önkéntelenül azokra a nagy időkre gondolunk, midőn a magyar nemzet királya iránti hűségének és önfeláldozásának annyi nemes példáját adta. Megújulnak lelkünkben a multnak dicső hagyományai és visszaautasítjuk, megbélyegezzük azokat a hazaárulással határos nyilatkozatokat, amelyek nemzetiségi részről a Lajtán innen és túl is elhanganak és Magyarország, illetőleg Ausztria erejét a külföld szemében csökkenteni alkalmasak. Ezért, annyi megpróbltatásunk után ünnepiesen kijelentjük a minden magyar szívében élő készségünket, hogyha meg-

nehezedik az idők járása és ismét szüksége lesz a felségének a magyar nemzet önfeláldozó hűségére és erős karjára, Kolozsvár városa, őseinktől örökölt hagyományai szerint minden pillanatban kész életét és vérért áldozni királyáért, a hazáért és a pragmatika szankcióiban reánk rótt kötelesek teljesítéséért."

A szerb sajtó a demarcheról.

A szerb sajtó a nagyhatalmaknak Belgrádban teendő lépéséről írva, azon nézetnek ad kifejezést, hogy az európai nagyhatalmak ez idő szerint úgy látszik a fősulyt arra fektetik, hogy legalább pillanatnyilag megmentsék a békét, nem pedig arra, hogy a boszniai kérdés igazságos megoldásával az európai helyzet tisztázásához hozzájáruljanak. Ez azt a veszélyt idézi fel, hogy az akut európai válság helyére a láppangó krízis lép, amely az európai államokra és népekre nézve még sokkalta nyomasztóbb volna, mert állandóan veszélyeztetné Európa békéjét. Ha Európa Szerbiától valamelyes nyilatkozatot kényszerítene ki, tényleg semminő tekintetben nem változna a helyzet, mert a béke veszélyét nem a szerb kormány kijelentései, hanem a Bosznia és Hercegovina annexiójából a szerb népre hárult kényszerhelyzet idézte elő. Ha e tekintetben a nagyhatalmak döntése nem fog komolyan segíteni, a válság mostani megoldása csak palliatív eszköz lesz, amely semmi tekintetben sem szünteti meg a háború veszélyét.

A „Beogradska Novine“ mai cikke, amely nyilván a kormány sugalmazására íródott, előkészíti a visszavonulást:

— Nem szabad a valóságot eltitkolni, amely hamarosan amugy is nyilvánosságra jut — így szól a cikke többek között. — Az a nagy nemzeti pör, amelyet Ausztria-Magyarország ellen az annexió alkalmából Szerbia megindított, most egyelőre nem nyerhet befejezést. El kell halasztani, mert érdekeink parancsolják, hogy alkalmazkodjunk Európa akaratához.

Legujabb híreink.

Belgrád, márczius 23.

(Saját tudósítónktól.) A Politika közli, hogy Scheuch gyáros, aki születésére németbirodalmi, Velika-Planában lévő gyárát a szerb Vöröskereszt-egyesületnek rendelkezésére bocsátotta háború esete és megígérte, hogy kétszáz ágyalapot tesz ugyanannyi sebesülteket a saját költségén fog gyógyíttatni.

Kiel, márczius 23.

(Saját tudósítónktól.) A Hohenzollern-yacht ma indult a Földközi-tengerre s ebből azt következtetik, hogy a nemzetközi helyzet javult és a császár hosszabb tengeri utazást fog tenni, mert áprilisig a viszonyok teljesen tisztázódni fognak.

Berlin, márczius 23.

(Saját tudósítónktól.) A Vossische Zeitungnak táviratozzák Lübeckből, hogy Ausztria-Magyarország Mecklenburgban temérdek takarmányt vásárolt rövid szállítási határidőre.

Bécs, márczius 23.

Báró Albori Jenő gyalogsági tábornok, csapatfőfelügyelő, aki a legutóbbi napokat Budapesten töltötte, ma délután visszautazott Bécsbe.

KÜLFÖLD.

Oszták-magyar-török szerződés. Konstantinápolyból jelentik éjjel: Azok a tárgyalások, amelyek Hilmi pasa nagyvezír és ögróf Pallavini oszták-magyar nagykövet között egy kölcsönös garantiós szerződés dolgában folytak, bevégeztek és eredményteljesen jártak. Biztosra vehető, hogy abban az esetben, ha Szerbia részéről megtámadnak a szandzsakot, Ausztria-Magyarország fegyveres segítséget biztosított ebben a szerződésben Törökországnak.

Rifaat pasa Rómában. Rómában Tittoni külügyminiszter Rifaat pasa török külügyminiszter tiszteletére dejeuner adott, melyen a római török nagykövet, Marquis die Santo Guiliano londoni olasz nagykövet, Brissatti, a király főhadsegéde, a külügyminisztérium vezértitkára és néhány képviselő is részt vettek.

A tengerészeti jog reformja. A londoni tengerészeti jogi konferenciáról a birodalmi gyűlés előterjesztett Fehér könyv kifejti, hogy a második hági békekonferencia a tengerészeti jog szabályozását csak részben valósíthatta meg. Különösen a nagyfontosságú martalékjog a legfőbb tekintetekben rendezetlen maradt. Ezért örömmel kellett üdvözölni, hogy a nagybritanniai kormány felvetette és megvalósította a tengerészeti jog megállapítására hivatott konferencia eszméjét. A konferenciának sikerült majdnem az összes programpontra nézve megegyezésre jutni. Csak két kérdés maradt nyitva, hogy t. i. az ellenséges kereskedelmi hajókon lévő áruk tulajdonát az állampolgárság szerint való hovatartozás vagy pedig a tulajdonos lakhelye szerint kell-e megítélni és vajjon a kereskedelmi hajók átváltoztatása hadihajókká nyílt tengeren megengedhető-e. Bármily fontosak is magukban véve e kérdések, elintézetlenül maradásuk nem csökkentheti a konferencia által elért eredményt. Ez az eredmény abban áll, hogy a semleges tengeri kereskedelem és a semleges hajózással szemben a háborút viselő jogai és kötelességei majdnem teljesen kodifikáltak, ami fontos biztosítéka a tengeren háború esetén uralkodó jogi állapotnak. A tengerészeti jogról szóló nyilatkozatot az összes résztvevő hatalmak missziói fentartás nélküli helysüllyel fogadták és a meghatalmazott delegátusok többsége, köztük a német meghatalmazott, már alá is írták, míg a többi meghatalmazott a 71. fejezet értelmében 1909. július 30-ig írhatja alá a nyilatkozatot. Ennélfogva remélhető, hogy a nyilatkozatnak általános és az egész világra kiterjedő joghatálya lesz. A konferencia szerkesztő-bizottsága a tengerészeti jogról szóló nyilatkozat magyarázatára terjedelmes jelentést készített, amelynek nagy jelentősége van a közösen létrejött határozatok értelmezésére. E jelentés, német fordításával és a szükséges összefoglaló megjegyzésekkel együtt legközelebb egy újabb Fehér-könyv alakjában fog előterjesztetni. A tengerészeti jogról szóló nyilatkozat tárgyai: 1. fejezet: Háború esetén való blokád (1—21. szakasz); 2. fejezet: A hadi dugáru (44. szakasz); 3. fejezet: A semlegesség ellenes támogatás (46. szakasz); 4. fejezet: Semleges martalék-hajók elkobzása (54. szakasz); 5. fejezet: Zászlócsere (56. szakasz); 6. fejezet: Ellenséges hajók (60. szakasz); 7. fejezet: Kíséret és a 62. szakasz terjed; 8. fejezet: Ellentállás (63. szakasz); 9. fejezet: Kárptólás (64. szakasz) és ezután következnek a záróhatározatok a 65—71. szakaszokban.

Amerika az orosz barbarizmus ellen. Amerikából érkekes kábeltávirat jön. A távirat szerint ugyanis, a kongresszusban tegnap nyilatkozatot olvastak fel, amelyben a kongresszus tagjai élesen elítélik az orosz rémuralmat. Az orosz hatalom barbarizmusát és erőszakosságát a civilizáció és haladás legnagyobb veszedelmének mondták.

Kereskedelmi szerződésünk Romániával. A román kormányhoz közel álló „Viitorul“ írja, hogy a román kormány a kereskedelmi szerződés megkötése tárgyában teljes megegyezésre jutott Ausztria-Magyarországgal. A nevezett lap hozzáteszi, hogy Ausztria-Magyarország Románia összes kívánságait teljesítette.

TÁVIRATOK.

Kereskedelmi szerződések Bulgáriával.

Bécs, márczius 23. A közgazdasági bizottság ma tárgyalta a Bulgáriával és Mexikóval legtöbb kedvezményes alapon kötendő ideiglenes kereskedelmi szerződésre vonatkozó felhatalmazási törvényt. Licht dr. előadta a pártok régebbi megállapodására való hivatkozással javasolja, hogy az ne csak Bulgáriára és Mexikóra, hanem minden tekintetbe jövő államra is kiterjesztessék. A bizottság 20 szavattal 15 ellenében fellátalmazza a kormányt, hogy a kereskedelmi és forgalmi viszonyokat, amelyek tekintetében a fennálló megállapodások megújítása szükséges, egészen vagy részben az eddigi alapon szabályozza és pedig oly módon, hogy 1909. december 31-én túl csak azon ideiglenesen megkötött kereskedelmi szerződések maradhatnak érvényben, amelyek a legtöbb kedvezmény elvén alapulnak. A más alapon épült szerződések ennélfogva a határidőn túl önmaguktól megszűnnek.

A perzsa forradalom.

Köln, márczius 23. A Köln. Ztg. Pétervárról úgy értesül, hogy a perzsa követség táviratilag sürgősen értesítette kormányát, hogy ha komoly veszélyeknek elejét akarja venni, azonnal hirdesse ki az alkotmányt.

Az angol flotta-kérdés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 23.

Az angol alsóházat még mindig a flotta-vita foglalkoztatja. A tegnapi ülésen, a flottaállomány megállapításának tárgyalása előtt, a kormány ellen beadott bizalmatlansági indítványt foglalkoztak, amelynek vitáját azonban még nem tüzték ki. Ezután megkezdték a vitát a flotta tényleges állományának 128 ezer emberben való megállapításáról.

Dilke képviselő kijelentette, hogy nem lát okot a nyugtalanságra. A ház legutóbbi flottavitája óta nem történtek oly esetek, amelyeket a kormány és az ellenzék előre nem látott volna. Az ország azonban nyugtalan. Nem ártana rámutatni azokra az okokra, amelyek visszatarthatnak bennünket attól, hogy félelemmel nézzünk a jövő alakulására, mert ez a félelem ellentétben van a flotta méltóságával és érdekeivel is. (Helyeslés.) Hozzánk méltatlan pánik ez, amely nélkül Anglia föltétlenül el lehet oly időben, amidőn tulsulya a tengeren nagyobb, mint valaha. (Helyeslés.) Nem létezik új, rendkívüli találmány, amely Angliát veszedelembé sodorná. Asquith megmondta volt, hogy a kormány igen érthető kijelentést kapott arról, hogy a német kormány nem szándéka építő-programját siettetni. Visszautasítja azt a fölfogást, mintha ilyen természetű kijelentés nem történt volna. Azt hiszik inkább, hogy Németországban panaszoknak amiatt, mert a legutóbbi bécsi látogatás és az ezáltal teremtett barátságos viszonyt ismeretlen személyek surlódásokkal zavarták meg. Ennek az eredménye az az önként adott kijelentés, melyre Asquith célzott. Szóló arról értesült, hogy a nevezett kijelentésben a hajók számára nézve határozott adat foglaltatik, hogy tudniillik 1912. év végén nem lesz készen több tizenhárom Dreadnought-nál és Invinciblenél.

— Ha ez az önkéntes kijelentés — ugymond — valóban ily módon tétetett, nagyon helyénvaló volt, hogy nyilvánosságra jusson és hogy mi kinyilatkoztassuk azt az óhajunkat, hogy változtassunk programunkon. Az ellentétes föltéves alapján tehát nem kellene megváltoztatni programunkat, hacsak a föltétlen bizottság legszűkebb határai ezt nem követelik.

Asquith miniszterelnök azt mondotta, hogy nem akar rátérni arra a kérdésre, amely a kormány ellen való bizalmatlanság alakjában merült föl. Más tárgyakról kíván beszélni, amelyek e pillanatban a legnagyobb mértékben sürgősnek látszanak. Ama rendkívüli agitációra való tekintettel, amely most folyamatban van, erre az igen mesteréges agitációra való tekintettel (Helyeslés a kormánypárton.), amely a német kormányt folytatott tárgyalásaink illeti, föltéve a házat, halassa el mindennemű itéletét addig, amíg Grey kimerítő nyilatkozatait meghehotta. Hogy állunk Németországgal szemben e pillanatban és hogy fogunk állani 1912-ben? Most négy Dreadnoughtunk és Invincible van s a jövő hónap végén öt ilyen hajónk lesz. 1909. végén 7 Dreadnought teljesít már szolgálatot a brit flottában. Hát hogy áll a dolg Németországnál? Ez idő szerint egyáltalán nincs még szolgálatba állított Dreadnought. Az a föltéves, hogy 1909. végén már lesz két ilyen hajója. Más szóval ez év végén nekünk hét hajónk lesz, két német Dreadnoughttal szemben. Ebben csak nincs semmi nyugtalanító?

Balfour azt fejtegeti, hogy a brit és a német kormány közt a viszony nagyon barátságos jellegű, még ama kijelentésekkel szemben is, melyek itt a kormány padjáról, ott pedig a birodalmi gyűlésben elhangzottak, és amelyek, mint ő véli, egymással bajosan hozhatók összhangba. Ez azonban mellékes. Asquith azt állította, hogy bizalmasan fölvilágosította az országot. De miért nem tette ezt a múlt évi novemberben, akkor, mikor Mac Kenna vallomása szerint a kormány tudomást szerzett Németország programjáról? Ha Asquith azt hiszi, hogy a helyzetet a beszédében tett kijelentések valamelyike megváltoztatta, alaposan téved. A múlt hét első napjaiban remény volt arra, hogy a kormány meg fogja változtatni programját, de azok a beszédek, melyeket Mac Kenna és Asquith osztrótkön mondtak, megsemmisítették ezt a reményt. Arra a fölfogásra jutott tehát, hogy amilyen hamar csak lehet, 8 Dreadnoughtot kell vízrebocsátani. A kormány azonban nem akarja föladni álláspontját, amely, mint szóló hiszi, nagy nemzeti veszedelmet rejt magában. Ezért azt hiszi, hogy rosszaló indítványa megokolt.

A további vita során, melyben több liberális szónok azt kívánta, hogy a kormány a flotta-programját terjesztsze ki, egyhangulag elfogadták a flotta effektív állományára vonatkozó javaslatokat. Balfour rosszaló indítványának tárgyalását márczius 29-ére tüzték ki.

A flottakérdés Berlinben.

Berlinből jelentik, hogy Schön államtitkár a birodalmi kancellár nevében a birodalmi gyűlés költségvetési bizottságában ma a következő nyilatkozatot tette: Az angol kormány általánosságban hajlandónak nyilatkozott a flotta-program terjedelmét és költségeit illető megegyezésre, erre vonatkozó formális javaslatot azonban nem tett. A nem kötelező beszélgetések során, amelyeket erről akérdésről a mértékadó német és angol személyiségek folytattak, sohasem merült fel oly angol javaslat, amely felfogásunk szerint, alapul szolgálhatott volna hivatalos tárgyalás számára. Barátságos kormányok között el szokták kerülni, hogy oly formális javaslatokat terjeszsen elő, amelyeknek elfogadása kétes.

Az angol kormány bizonyára ebből az okból nem terjesztett elő formális javaslatot és ennél fogva nem volt módunkban ily javaslatot állást foglalni. Azon okokat, amelyeknél fogva várakozó álláspontunkra helyezkedünk a tengerészeti felszerelések általános korlátozásának gondolatával szemben, 1908 december 10-én a birodalmi kancellár a birodalmi gyűlésen kifejtette. Ezen okok természetesen az egyes hatalmak közötti esetleges ilyenmő mgállapodásokra is érvényesek. Törvényben meg alapozott flottaépítkezésünk kizárólag önvédelmünk szükségleteihez van alkalmazva és nem jelent más nemzet megfenyegetését, amint azt ismételt hangszólítottuk. Az egyes pártok nyilatkozatainak meghallgatása után Schön külügyi államtitkár örömeinek adott kifejezést, hogy az egész bizottság reményét fejezte ki, hogy a német-angol viszony, az angol flotta kiépítése miatti időnkénti izgatottság dacára is barátságos irányban fog tovább fejlődni, ami az egész német nép kívánsága. (Számos bravó-kiáltás.)

Schön államtitkár beszéde után az egyes pártok nyilatkozatai s végül a tengerészeti költségvetés változatlanul elfogadták. A tengerészeti költségvetés tárgyalása során a bizottság nagyszámú tételt fogadott el, amelyek új építkezésekre és felszerelésekre, köztük a három sorhajó és egy nagy vízjáró első építési részleteire vonatkoznak.

A birodalmi gyűlés elfogadta a hadügyi költségvetést minden jelentősebb vita nélkül. Holnap a tengerészeti költségvetésre kerül a sor.

A francia postásztrájkot leverték.

— Párisi tudósítónk jelentése. —

Budapest, márczius 23.

A francia postásztrájkban tegnap óta váratlan fordulat állott be. A postások elvesztették a közönség szimpátiáját. Clemenceau miniszterelnök egy rendkívül ügyes parlamenti csínyvel idézte elő ezt a nem remélt esodást. A vakmerő csíny, a miniszterelnök utasításai szerint, Barthou építészeti miniszter követte el a kamarában. A miniszter ugyanis „Sabotag“-gal vádolta meg a sztrájkolókat, a készülékek és távirati vezetékek erőszakos megrongálásával. A kamara fellázadt, a szocialisták a sarokba szorultak. A gyanút nem lehetett többé a sztrájkolóknak fejéről elhárítani s Clemenceau-nak a kamarában 368 szavazattal 211 ellen bizalmat szavaztak.

Az eszköz nem volt szép, de a cél elérték vele. A sztrájkolókat elhagyta a népszerűség s most kénytelenek Canossát járni. A sztrájk meg van törve és néhány nap múlva véget is ér. Clemenceau azonban nem használja ki győzelmét. Mindenekelőtt senki sem fogja elveszíteni a kényerét és azoknak is meg fognak bocsátani, akik keményebben hántak a rendőrséggel. Ezenkívül még egyéb elégtételt is kapnak. Simyan teljesen háttérbe kerül. Sőt nyilvánvaló, hogy elhelyezik és előbb-utóbb „egészségi okokból“ nyugdíjazják is.

A statisztikusok még nem fejezték be munkájukat, de egyelőre annyit megállapítottak már, hogy az utolsó héten 570.000 frank értékkel kevesebb távirat ment el. A távirati pénzküldemények egyáltalán beszünttek. A postai forgalmat félmillió frank kár érte. A kormánylapok nem szívesen beszélnek ezekről a veszteségekről. De a közönséget nem lehet tévútra vezetni, nagyon jól tudja, hogy Simyan alatt sok olyan dolog történt már, ami Párisnak és Franciaországnak nagy károkat okozott.

Érdekes, hogy az összes párisi lapok a rendes pontossággal érkezőnek meg. És míg a táviratok csak gyéren hozzák a sztrájk fázisait, a lapok bő részletekkel szolgálnak.

A katonaság csak akkor vonult föl, amikor már vidéki pótférfiak is felmondták a szolgálatot. Csütörtökön korán reggel masiroztak be az utászok a főtáviróhivatalba. „Század állj!“ — hallatszott az utcán. A fegyverek lecsapódtak a kövezetre s a szomszédságban kidugták az ablakon a fejüket a jó párisiak. Hat óra reggel van. A dolog kissé ügyfessé, mintha forradalom volna. Hét órakor néhány hivatalnok bejött, de nem fogott munkához. Csak ekkor lépett be a katonaság a termekbe. A hivatalfőnök fogadta őket. A legnehezebb volt a távirószolgálat.

— Aki a Bandet-készülékkel bálni tud, tartsa föl az ujját! — kiáltott az igazgató a századhoz. Egy kéz sem mozdult.

— Tartsa föl az ujját az, aki ért a Stempler-készülékhez!

Csak két kéz meredt égmek. Ezek után a legrövidebb kör-készülékhez kellett folyamodni s a legénység lassan munkához fogott.

A főtáviróállomáson megjelentek a telefonos hölgyek is, de összetett karral és egymással csevegve álltak. Eszükbe sem jutott az előfizetőket kiszolgálni. Bármily udvarias volt is a telefonelőfizető, a kisasszony pokoli nyugalommal, gunyosan felelte vissza:

— Nagyon sajnálom, nem kötöm össze!

Vagy:

— Nagyon szívesen, de csak a jövő héten!

A párisi pályaudvarok mindegyikében milliószámra hevernek az el nem szállított levelek. És egyre újabb kocsi, autókhoz hozzák a postászsákokat. Ha a sztrájk véget is ér, még akkor is hetekig fog tartani, amíg ezeket a leveleket rendeltetési helyükre juttatják. A kereskedelmi kamara által tegnap szervezett postahivatal, melyben párisi kereskedelmi alkalmazottak végzik a levelek szortírozását, mindjárt működésének első napján 10.000 levelet irányított. A vidéki kereskedelmi kamarák is berendeztek hasonló irodákat, amelyek azonban kizárólag az üzleti leveleket továbbítják. A párisi I. kerület iparosai és kereskedői tegnap elhatározták, hogy ha a posta- és távirásztrájk a legrövidebb idő alatt véget nem ér, kénytelenek lesznek megtagadni az adófizetést. A szenátus köztársasági pártja azonban határozatban azt a meggyőződést fejezi ki, hogy a kormány elég erős lesz arra, hogy a sztrájkot hamarosan befejezze. Kívánatos, hogy az ügyet a szenátus is tárgyalja. A miniszterelnök ez iránt hozzá küldött küldöttségnek kijelentette, hogy a holnaputáni ülésben hajlandó ilyen tárgyú kérdésre válaszolni.

Párisból jelentik éjjel: A központi táviróhivatalnokai délután két órakor ismét szolgálatba álltak.

A késő éjjeli órákban kapjuk a következő táviratot, amely a sztrájk teljes behódolásáról ad hírt: 6000 posta- és táviróhivatalnok ma gyűlést tartott és 300 szavazat ellenében az összes jelenlévők kimondták, hogy a munkát ismét megkezdik. A gyűlésből azonnal küldöttség ment Clemenceau miniszterelnök és Barthou miniszter elé, hogy a munka újra megkezdésére vonatkozó határozatról értesítsék. A küldöttség kijelentette, hogy a munkát ma délután kezdik meg, ha a hivatalokban alkalmazott katonákat azonnal visszavonják. A miniszterelnök azt válaszolta, hogy a határozat hírül vétele után azonnal elrendelte a katonák visszahívását, még mielőtt a delegátusok erre vonatkozó kérelmüket eléje terjesztették volna. A postahivatalok vezetőit már utasították is, hogy tegyék meg a munka újból való megkezdése által szükségesé vált intézkedéseket.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szerda, márczius 24. — Gábor: főangy. — Prot.: Gábor. — Görög-orosz: márcz. 11. Szofron pk. — Zsidó: Nizan 2. — A nap két reggel 5 óra 58 perczkor, nyugszik este 6 óra 16 perczkor, a hold két reggel 7 óra 39 perczkor, nyugszik este 9 óra 50 perczkor.

A horvát miniszter fogad u. d. 4 órakor. A közoktatásügyi államtitkár fogad déli 12 órakor. Osztrálysorsjegyek huzása fél 9 órakor saját palotájában. — A Miénk kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemes Marcell

régi mesterműveiből kiállítás a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmánál (Nagymező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9—3-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma megtekinthető egy korona belépődíjjal egész nap. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Szechenyi Múzeum megtekinthető egy korona belépődíjjal egész nap. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7 óráig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—1-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszermúzeum nyitva 3—6-ig.

— Személyi hír. Izabella főhercegnő ma este Bécsből Pozsonyba visszaérkezett.

— Intimitások a czárról. A Berlinben megjelenő „Kreutzzeitung“ állítólag hiteles forrásból a következő érdekes hírt közli: Egy magasrangú személyiségnek, aki Miklós czárnál kihallgatáson volt, a czár elmondta, hogy orvosi tanácsra ő beszélt rá a czárnét, hogy látogatókat ne fogadjon. A czárné a császári yachtok a finn vizeken történt zátonyrajutása óta idegbántalmak gyötrik, amiért nyugalomra van szüksége. A дума működéséről megelégedéssel beszélt a czár s nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgatta azt a kijelentést, hogy a дума régebbi meddő munkájának leginkább a kormány hevenyében és jól-rosszul kidolgozott javaslatai voltak az okai és bebizonyított fi-gyelt egynehány erre vonatkozó bizonyítást érve is. Végül kedélyes beszélgetés folyamán fel-említette a czár a „Carskoje-Selo“-t, a tengeri kirándulások kellemes voltát és elragadtatva beszélt gyermekei fejlődéséről.

— Pápai kitüntetés. A pápa Donáth Szilárd nagyvárasi ügyvédet az iskolaügy terén szerzett érdemei elismerésül a „Pro Ecclesia et Pontifice“ rendjellel tüntette ki. A rendjelet dr. Köhl Medárd püspök juttatta el a kitüntetett ügyvédnek.

— Egy volt osztrák miniszter halála. Bécsből jelentik: gróf Dzieduszycki volt galicziai tárca nélküli miniszter, ma reggel szívizéhdűéstől hirtelen meghalt.

— Kinevezések. A király Darányi Ignác földművelésügyi miniszter előterjesztésére Lejtényi György, Gombos Gyula, Ruicz Antal és Kossits Pál gazdasági intézőknek, valamint Dorozsmai Béla jószágigazgatósági titkári címmel és jelleggel felruházott gazdasági intézőnek a jószágfelügyelői címet adományozta. Ugyancsak ő felsége a horvát-szlavonországi kinstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál alkalmazott tisztviselők létszámában Rosmanith Albert erdömesternek díjmentesen az erdőtanácsosi címet és jellegét, az erdőfelügyelési szolgálati ágazatnál alkalmazott tisztviselők létszámában Dorozsmai Gábor alerdőfelügyelőnek az erdőfelügyelői címet és jellegét, — végül a magyarországi kinstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál alkalmazott tisztviselő létszámában Kálmán Károly erdömesternek és az erdőóri szakiskolák szolgálati ágazatánál alkalmazott tisztviselők létszámában Török Sándor erdömesternek díjmentesen az erdőtanácsosi címet és jellegét adományozta.

— Edvárd király üdülése. Edvárd angol király a téli kellemetlen időjárás elől enyhülést keresve, most Biarritzba utazott. A friss, fiatalos uralkodó, aki a kontinens lelegegánsabb gavallérja volt, többé már nem oly fiatalos. Akik régebb óta nem látták, meglepődve kellett tapasztalniok, hogy az uralkodó megöregedett, nagyon megöregedett. Biarritzban a Hotel de Palaisban lakik, egész szárnyat tart kibérelve és a hotelparkból is elkerítették számára nagyobb térséget. A király meglehetősen későn kel, reggeli után nösszabb sétára indul, leginkább orvosa, sir James Reid, vagy más angol ur társaságában. Délután autombilján kikocsizik, vagy pedig kirándul a Pyrennei havasokba. Este aztán valamelyik londoni barátját látja vendégül asztalánál, így legsűrűbben Ernest Cassel régi hű barátját és pénzügyi tanácsadóját. Naponként sokat tornázik, de állandóan foglalkozik az államügyekkel is és órákon át hallgatja magántitkára referáciáit. Hogy mennyi dolgot intéz el a király, arra jellemző, hogy az első titkár mellé még egy másikat kellett alkalmaznia, oly sok a referálandó ügy.

— Az igazságügyminiszter audienciája. Günther Antal igazságügyminiszter csütörtökön, e hó 26-án nem tart kihallgatást.

— **Erkel Gyula temetése.** Az elhunyt kiváló zeneköltőnek Erkel Gyulának temetése csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz az Operaház előcsarnokából.

— **Báró Korányi Frigyes az Anyák Iskolájában.** Az Országos Közegészségi Egyesület hölgyosztálya által rendezett „Anyák Iskolájában” ma este tartották meg az utolsó előadást és báró Korányi Frigyes „A gümőkórásról, tekintettel a házasságkötésre” ezimén tartott érdekes előadást. Korányi professzor bevezető szavaiban azt a kérdést vetette fel, mi indítja az orvost arra, hogy a házasságra kelni kívánók szándékába a tuberkulózis szempontjából beavatkozzék. A választ abban találja, hogy az orvos segíteni akar a szenvedőn és megelőzi a szenvedést ott, ahol ennek bekövetkezése előre látható. Kiemelte az előadó, hogy a házasságkötésnél figyelmet követel a betegségek között első sorban áll a gümőkór és annak legfontosabb és legelterjedtebb alakja, a tüdővész, amely nemcsak a benne szenvedő házasság szempontjából mérlelendő, hanem abból a szempontból is, hogy fertőző képessége folytán átterjedhet a másik házasságra és a házasságból származó gyermekekre is s így meesze kiható szerencsétlenségeket okozhat a családokban. Az előadó ezután ismertette a tüdővész keletkezésének okait és foglalkozott a tüdővész gyógyulásának feltételeivel. Előadását aztán így fejezte be: Tisztaiban kell lenni azzal, hogy a tüdővész az emberi nemnek öldöklő ellensége, hatása elől azonban menekülni lehet, ha a hajlamosság jeleinek idejében való felismerése folytán megtörténnek a szükséges eljárások. Ott ahol idejében orvosi tanácsot vesznek igénybe, a betegség réme legyőzhető, az orvosi tanács türelmes követésének árán meghonosítható a nyugodt, boldog házasság.

A nagyhatású előadást a megjelentek zajos tetszéssel fogadták. *Ilosvay Lajos* udv. tanácsos, az egyesület elnöke ezután néhány szíves szóval köszöntötte meg az illusztris előadónak nagyjelentőségű előadását. Végül dr. *Gerlóczy Zsigmond* egyetemi tanár visszapillantást vetvén az „Anyák Iskolájára” ez idejéig sikeres működésére, a sorozatos előadásokat berekesztette és a hölgybizottságnak köszönetet mondott buzgó működéséért.

— **A gyermekekért.** Az Országos Gyermekekvédő Liga vasárnap, e hó 28-án délelőtt tizenegy órakor tartja meg rendes évi közgyűlését a magyar tudományos akadémia kistermében gróf *Edelsheim-Gyulai Lipót* elnöklésével. A közgyűlésen megjelennek valamennyi minisztérium képviselői, valamint a vidéki törvényhatóságok kiküldöttei is. A Liga ezen az uton is meghívja a tagokat a közgyűlésre, amelyen minden érdeklődő is részt vehet.

— **Nemzetközi szemészeti kongresszus.** A XI. nemzetközi szemészeti- és vakügyi kongresszust ez év márczius hó 30-tól április hó 4-ig fogják megtartani Nápolyban. A kongresszuson a magyar kormányt *Náray-Szabó Sándor* miniszteri tanácsos képviseli, aki e célból pénteken Nápolyba indul.

— **Esküvő.** Fáy Nándor kiváló hírlapíró-társunk, a *Független Magyarországnak* belső dolgozó-társa, a jónövű író és poéta a budapesti VII. kerületi anyakönyvi hivatalban ma délelőtt házasságot kötött *Dallos Irmával*, a *Vigszínház* bájos művésznőjével. Tanuk voltak *Herczeg Ferencz* író, a *Budapesti Újságírók Egyesületének* elnöke és *Beöthy László* eziménigazgató.

— **Borzalmas lelet egy padlásszobában.** Egy románból érkezett távirat hozza hírül az alábbi borzalmas eseményt. A Frattina-ut egyik házában padlásszobájában egy nagy ládát találtak, amelyben egy körülbelül 30 éves fiatalembernek immár feloszlott holtteste volt. Azt hiszik, hogy a holttest orosz emberé. A láda már február 28-ika óta volt a padláson. Azt hiszik, hogy boszúból elkövetett gyilkosságáról van szó, melynek áldozatát, úgy látszik, élve zárták a ládába. A holttest szája és orrlukái *kloriformos vattával* voltak betömve.

— **Csaló az utczán.** Az utóbbi időben a főváros utczáin ismét egy csaló dolgozik, aki főleg a csomagokat hordó inasokra veti ki hálóját. Legutóbb *Schumann Hermann* szabó inasát, Csagány Józsefet állította meg egy 26—30 év körüli fiatalember. A fiu egy öltöny ruhát vitt haza. A fiatalember megkérdezte a *Rökk Szilárd*-utczában:

— A huszonegyes számú házba viszed a ruhát? Az igenlő válasza indulatosan kiáltott az inasra.

— Miért jössz ilyen későn? Már egy órája várok rád.

Ezzel elvette a ruhát a fiutól és bement a házba. Később derült ki, hogy csaló volt az illető. A rendőrség nyomozza.

— **Az államrendőrség új főorvosa.** A király dr. *Boda Dezső* főkapitány előterjesztésére ma az államrendőrség főorvosává kinevezte dr. *Dumitreanu Ágoston* rendőrorvost. A rendőrorvosi kar e kinevezéssel érdemes és nagy tudású főnököt kapott *Dumitreanuban*. *Dumitreanu Ágoston* 1852-ben született Sárdalsón. Hosszabb kórházi szolgálat után 1881-ben kinevezték a budapesti rendőrséghez. 1893-ban miniszteri biztosként küldték ki *Máramaros* megyébe az ott elharapózott kolerajárvány alkalmából, majd 1897-ben *Beszterce-Naszódmegyébe* küldték ki a difteritisz járvány tanulmányozására. *Dumitreanu* nagy szakirodalmi tevékenységet fejtett ki. A légszszemérgezéséknél nyújtandó első orvosi segítségéről és a tejvizsgálatokról szóló cikkei orvosi körökben élénk feltűnést keltettek. A főorvosi teendőket már 15 hónap óta látja el. Ő szervezte az erkölcsrendészeti reform orvosi részét.

— **Kávésok gyűlése.** A budapesti kávé-ipartársulat most tartotta 94-ik rendes közgyűlését *Némái Antal* elnöklésével. A hatóság részéről *Goreczky Zsigmond* helyettes előjáró jelent meg a tanácskozáson. Az elnök üdvözlő szavai után bemutatták a választmány évi jelentését, amely kimerítő képet ad a kávéipar múlt évi helyzetéről. Az események között első helyen a munkásmozgalmak állanak, amelyek a legteljesebb mértékben igénybe vették az ipartársulat tevékenységét. Az üzleti forgalom egyébként nem maradt mögötte az előző évek átlagos forgalmának. A közgyűlés ugy a jelentést, mint a bemutatott számadásokat és a költségvetést jóváhagyólag tudomásul vette. *Némái Antal* elnök indítványára a közgyűlés az ipartársulat tiszteleti tagjait megválasztotta: özvegy *Törley Józsefnét*, *Badoch Jánost*, *Gallia Vilmost*, *Francois Lajost* és *Piatnik Rudolfort*, akiknek sokat köszönhet az ipartársulat.

Ezután a tisztújításra tértek át. Elnöknek egyhangulag újból *Némái Antalt* választották, alelnöknek *Upor Józsefet*, pénztárosnak *Holstein Zsigmondot*, alelnöknek *Gruber Károlyt*. A választmány rendes tagjai lettek: *Brück Károly*, *Glaser Fülöp*, *Harsányi Adolf*, *Kaiser Ignác*, *Márkus Kallós Márkus* és *Pollák S.*; vál. póttagok: *Albaker Sándor*, *Gál Arnold*, *Holzer Leó*, *Petrovics György*, *Strasser Gyula* és *Szántó Béla*. Felügyelő bizottsági rendes tagok: *Bayer Marcell*, *Fejér Gyula*, *Wertheimer Lajos*; póttagok: *Gamauf Gyula* és *Steuer Marcell*. A kávéipar segélyalapjára felügyelő bizottság tagjai: *Berger Leó*, *Gruber Károly*, *Harsányi Adolf*, *Holstein Zsigmond* és *Weinberger Ignác*.

A közgyűlés ezután *Berger Leó* volt alelnököt az ipartársulat örökös tiszteleti alelnökévé választotta meg. Az indítványok során *Brück Károly* két javaslatot terjesztett elő: az egyik az, hogy még egy másodelnöki állást szervezzenek, a másik pedig az, hogy a választmány tegye megfontolás tárgyává, vajjon nem volna-e célszerű a revier-rendszer meghonosítása.

— **Letartóztatott gróf.** Groeben angol gróftól család és sikkasztás miatt Berlinben letartóztatották. A feljelentést *Kanitz* börtönében tette ellene, akivel a gróf, aki bankárnak mondta magát, üzleti összeköttetésben állott. Az ügy még nincs kellőleg tisztázva. Román birtok- és petróleumvállalatokról van szó, sőt amerikai vasuti kővények is szerepelnek a pörben. *Kanitz* 90.000 korona értékű ilyen kővényt adott át a grófnak, aki azokat Londonban értékesítette. *Kanitz* azzal vádolta a gróft, hogy ezt a pénzt elikkasztotta és azonkívül 10.000 korona üzleti költségeit is a maga céljaira fordította.

— **Öngyilkos leány.** A nagyhortobágyi iskolában egy *Molnár Julia* nevű 15 éves leány este, amikor már az iskolából mindenki eltávozott, belépőzött a tanterembe és a padra erősitett kötéllal felakasztotta magát. Az iskolás gyerekek csak másnap reggel találták rá. A kötelet rögtön elvágták, de a leány már akkorra kiszívódott. A leány apja, *Molnár András* egyebet nem tudott mondani, mint hogy leánya mindig panaszkodott, hogy megunta az életét.

— **Erőszakoskodó sztrájkolók.** A rendőrség magánosok és hatóság ellen való erőszak miatt letartóztatta *Bartl Lőrincz* és *Bartl Antal* vaszerregályosokat. A belga gyárban ugyanis részleges sztrájk van s a sztrájkolók esténként megtámadták a munkából hazatérő munkásokat, akiket végre is minden este rendőrök kísérték a villamos megállóhelyig. Tegnap este a zavargók különösen erőszakoskodtak és késsel támadtak rá a munkásokra és a három kísérő rendőrré. A két *Bartl* izgatta leginkább a támadókat, mire a rendőrök letartóztatták őket. A letartóztatás láttára a többi munkás elmenekült.

— **A gyermekvédő országos bizottság helyettes elnöke.** A belügyminiszter a gyermekvédelem terén az állami és társadalmi tevékenység országos összeköttetése céljából megalakítandó gyermekvédő országos bizottság helyettes elnökévé élethossziglan *erőf Teleki Géza* v. b. t. tanácsost nevezte ki.

— **Katasztrófa egy hajógyárban.** Barrowban az ottani *Vicker and Maxim* cég hajógyárában nagy szerencsétlenség történt. A munkások a „Vanguard” nevű csatahajó befejező munkálatain dolgoztak, amelyet nemrég bocsátottak vízre. Szombat este, amikor a munkások sietve hagyták el a hajót, mert akkor volt a bérkifizetés, a kikötőhid nem bírta el az óriási terhet és egyszerre leszakadt. Mintegy száz ember esett részben a tengerbe, részben a tengerpartra, köztük három szörnyethalt, ötvenen pedig súlyosan megsebesültek. Iszonyu jelenetek játszódtak le, a sebesültek jagatása és segítségkialtása töltötte be a levegőt. Egy közelben horgonyzó hadihajó matrózai nyújtották az első segítséget. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a kikötőhid már régi volt és nem bírta el a súlyos terhet.

— **Akvárium-egyesület alakulása.** Abbáziában nemsokára új látványosságot fognak létesíteni. Az abbáziai furdőigazgatóság azt az eszmét vetette fel, hogy Abbáziában nagyszabású akváriumot építsenek, amely a Kvarneró állat- és növényvilágát mutassa be. Az akvárium építését és berendezését *Garády Viktornak*, a fiumei m. kir. biológiai állomás tudós vezetőjének utmutatásai alapján már júniusban megkezdik.

— **Morelli Gusztáv temetése.** *Morelli Gusztáv* holttestét ma reggel az Iparművészeti Iskola előcsarnokában helyezték diszes ravatalra. A gyönyörű művi érczkoporsó magas katafalkon áll. A csunya idő dacára is egész délelőtt nagyon sokan voltak az elhunyt ravatalánál, amelyre már a délelőtti órákban igen sok koszoru érkezett. Az Iparművészeti Múzeum igazgatója és tisztikara, a Képzőművészeti Társulat, az Iparművészeti Iskola tanári karának, növendékeinek és még igen sok másnak koszoruja van a ravatalon a család koszorúin kívül. Az Iparművészeti Iskola növendékeinek hatalmas babékoszoruja valóságos műemkek. A temetés ma délután 4 órakor ment végbe a *Kinizsi-utcai Iparművészeti Iskola* udvarából. Ott voltak: *K. Lippich Elek* és *Tóth Lajos* miniszteri tanácsosok, *Thék Endre* udvari tanácsos, *Nyegre László* országgyűlési képviselő, *Herman Ottó* és *Jóhás Ödön* egyetemi tanárok, dr. *Kempischi János* miniszteri osztálytanácsos, *Bárdai Szilárd*, a Képzőművészeti Intézet igazgatója, *Alpár Ignác* és még számosan. Az Iparművészeti Iskola növendékei a tanári kar vezetése mellett testületileg jelentek meg. Az egyházi szertartást *Stieber Vince* terézvárosi apátlébános végezte. Beszéltetés után *Fittler Kamil*, az Iparművészeti Iskola igazgatója búcsúztatta a halottat, azután feltették a koporsót a gyászkoocsra és kivitték a *Kerepesi-uti* temetőbe, ahol a családi sírboltba örök nyugalomra helyezték.

— **A szegedi leánykereskedők.** A délvidéki leánykereskedők ügyében indított nyomozásnak ma újabb eredménye lett. A két lelketlen ügynök letartóztatása nem vette el a kedvét az emberhussal kufarkodóknak és egyre érkeztek följelentések a leánykereskedők ellen. A rendőrség különös gondossággal nyomoz utánuk. Ma a piaczon épp akkor fogták el *Dombi Ilonát*, akit a detektívek már régebb óta figyelemmel kísérnek, mikor több leánnyal el akart utazni. *Dombi Ilona*, aki *Kiskunfélegyházán* lakik és ott gyűjti össze a leányokat, évek óta jár be a leányokért Szegedre, akiket formális szerződéssel leköt és azután külföldre szállítja. A veszedelmes asszonyt a rendőrség letartóztatta. A leszerződött leányok vallomása alapján pedig széleskörű vizsgálatot indítottak ellene.

— **Tömeges letartóztatások Moszkvában.** Moszkvában naponta tömeges letartóztatások vannak, többek között elfogtak tizenhat orvost és diákot, köztük dr. *Upenski* volt dumaképviselet is. Ezek a letartóztatások összefüggnek a moszkvai forradalmi bizottság feloszlásával, amelyet tavaly decemberben *Azev* elárult.

— **Házasság.** *Józsa Béla* mérnök e hó 22-én a VII. ker. anyakönyvi hivatalban feleségül vette *Waldner Izabellát*, *Waldner József* máv. hivatalnok leányát.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* művészeti tanácsos, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Ezred-ünnep.** A novarrai ütközet hatvanadik évfordulója alkalmából a pécsi 52. háziezred Pécsen állomásozó zászlóalja a teljes helyőrségi tisztikarral, beleértve a honvédtiszteket is, ma délután, Günzl Antal tábornok dandárparancsnokkal az élén, a belvárosi plébánia-templomban ünnepi misén vettek részt, melynek végeztével Magenheim József apátplébános méltatva a nap jelentőségét, arra buzdította a katonákat, hogy ha a hazára, vagy a király ismét fegyverbe szólítaná őket, harcoljanak bátran, mert ezen ünnepies összejövetel is tanúsítja, hogy aki a hazájáért a csataterén meghal, annak emléke örökké él.

— **A davosi véres affér.** Megirtuk, hogy Bartunek, magyar származású főhadnagy Davosban lelőtte Mulder angol zeneszerzőt. Azt írják újabb az esetről, hogy a főhadnagy nemrég érkezett Davosba. Egy alkalommal a szállodában az ebédnél Bartunek egy ismerősével az egyik asztalnál ült, míg a szomszéd asztalt egy nőismerőse foglalta el, ki nemrég lett felesége Mulder londoni zeneszerzőnek. Mulderék asztalához később két másik ur ült, kik pezsgőt rendeltek. Bartunek a pezsgőpalack durrogására hirtelen arra fordította a fejét s tekintete a fiatal hölgyével találkozott, akivel egyébként nem volt jó viszonyban. Az ugyanis Bartunek barátságát kereste, de a főhadnagy ügyet sem vetett rá, amiért az asszony boszúból fixirozással vádolta Bartuneket férjénél. Mulder, féltékenyen felugrott, Bartunekhez lépett és őt „korhely, disznó! szemtelen gazember!” sértő elnevezéssel illette. Bartunek „Majd számolunk!” kijelentéssel eltávozott és provokáltatta a sértetőt férjét; ez azonban nem fogadta el a kihívást és befejezettek tekintették volna az ügyet, ha Jules Mulder, a sértő férj újabb bántalmazó szitkozódással és agyonveréssel nem fenyegette volna meg a főhadnagyot. Ennyi bántalmazás kihozta sodrából Bartuneket, előrántotta revolverét és egy lövéssel leterítette a gőgös angolt. Bartunek aztán maga ment el rendőrbiztos jóbarátjához, ahonnan aztán a tanácsházba vitték. Tettét a svájci ítélőszék fogja elbírálni. Az elkövetett büncselekményre vonatkozólag a svájci törvény úgy rendelkezik, hogy ha valaki meggyötörést nélkül felindulásában halált okozó testi sértést követ el, 6—15 évi fegyházzal büntetendő, de ha a tettést tettének elkövetése előtt becsülete megsértésével felbőszítették, büntetése 6 évi fegyháznál többre nem terjedhet. Ha a tanuvallomások a fenti részletekkel teljesen meg fognak egyezni, kétségtelen, hogy a nagyzezámmal levő enyhítőkörülmények figyelembevételével a bíróság Bartunek főhadnagy esetét enyhén fogja elbírálni.

— **Az elhagyott szerető boszúja.** Zentán Megadja Jenő huszonegy éves fiatalember február hóban összeállt Gulyás Julis fiatal leánnyal közös háztartásra. Amíg Megadjának futotta a megtakarított 200 koronásakája, addig vígan folyt köztük a szeretőzés, de mikor elfogyott, Gulyás Julis meguntta vele az életet s mindenképpen szabadulni óhajtott a fiatalembertől. Végre tegnapelőtt délután nyíltan kijelentette a leány, hogy nem él vele tovább. Összeszedte tehát holmiját s távozni készült. Megadja elébe állt s kérte, hogy ha már a 200 koronáját eltékoztatták is, majd munkához lát s meglesz a mindennapi kenyerük. A leány azonban hajthatatlan maradt s távozni akart. Erre Megadja dühében fölkapta a kenyérvágó nagy kést s azt oly erővel döfte a leány szívébe, hogy az nyomban élettelenül terült el a földön. A gyilkos ezután önként jelentkezett a rendőrségnél, hol letartóztatták s a szabadsági fegyházba kísérték.

— **A szabómunkások kizárása.** A Szabóiparosok Országos Szövetsége a mai nap folyamán értesítette tagjait, hogy a béke a munkásokkal nem jött létre. Kéri a megrendelő közönséget, hogy tekintettel a nehéz viszonyokra, amikor éppen a közönség érdekében kell a munkások teljesíthetetlen követeléseivel szemben a munkaadóknak a harcot felvenniök, rendelései kivételét ne sűrgesse, mert ezáltal a munkaadók álláspontját megnehezíti.

— **Öngyilkos katona.** Vadász György köz-katona ma délelőtt, a Nádasdy-kaszárnyában Menlicher-puskával föbe lötte magát és halálos sérülést szenvedett. A mentők bevitték a XVI-os számú helyőrségi kórházba, ahol haldoklik. A kaszárnyában nem lehet megtudni, miért követett el öngyilkosságot Vadász György, aki utolsó évét szolgálta és szeptember végén már szabadságot is kapott volna. Arról beszélnek, hogy a szerencsétlen nagyon félt a háborútól és előléti félelmében lötte föbe magát.

— **A rossz üzlet.** Orosházán Daubner György tekintélyes kereskedő a feletti bánatában, hogy üzlete a múlt évben rosszul záródott, ma felakasztotta magát.

— **A meztelen Salome.** A bécsi előkelő társaságban sok szó esik most arról a válókeresetről, amelyet egy általánosan ismert osztrák arisztokrata felesége nyújtott be a Landesgerichthez. A válópörnek érdekes előzménye van . . . A „Die Hölle” című kabarében ugyanis néhány hónap óta egy három tagból álló társaság vendégszerepel. Három ragyogó szépségű fiatal leány, akik Wurnb festőművész terve alapján pasztikus pózokat és pantomimikus jeleneteket mutatnak be, még pedig teljesen meztelenül. A művészi produkciónak estéről-estére óriási közönsége van s a Höllet hónapok óta valóságos ostromolják jegyekért. Mult szombaton egy páholyból gróf Sch . . . is végignézte a mutatványokat. A művésznők egyike ugyancsak Wurnb festőművész terve alapján Salomé adta elő pantomimikai jelenetében. Wilde drámájának a világon nem volt nagyobb hatása, mint a Hölle-kabarében. Heródesz leányának szerepében egy junói természetű, csodaszép fiatal nő lépett a pódiumra a legkifogástalanabb Éva-kosztümben. A fügefalevelet egy finom, áttetsző fátyol helyettesítette. Nem akadt a közönség sorában senki, aki Salomé teljes meztelenségén megbotránkozott volna; az ezerszemű Caesar lélekzést visszafojtva figyelte a szépség művészi pasztikus mozdulatait . . . Másnap a Jockey-Club egy alkalmazottja kopogtatott be a művésznő lakására és átnyújtotta gróf Sch . . . levelét egy drága briliáns-nyakék kíséretében. Felesleges megjegyeznünk, hogy a fiatal főúr találatát kért a leánytól. Az pedig elolvasta a levelet, a nyakláncot gondosan szekrényébe zárta s azzal küldte el a szolgát, hogy a gróf levelére estig válaszolni fog. A fiatal arisztokrata lázas izgatottsággal várta Salomé üzenetét, amíg végre éjféltájban megkapta a feleletet. Csakhogy nem Salomé írta, hanem a gróf — felesége. Neki küldték el a találatát kérő levelet a nyaklánczal együtt és arról értesítette az urát, hogy hazautazott Troppauban lakó szüleihez. Harmadnapra pedig benyújtotta a válókeresetet. A Hölle tündereit különben április elsőjéről Friedmann Adolf szerződtette a Parisiana-Orfeumba.

— **Halálozás.** Ehrentreui Weissel Gyula, nyug. cs. és kir. őrnagy 65 éves korában Temesváron meghalt. Özvegy bonyhádi Perczel Lajosné szül. Tolnay Emilia 48 éves korában Győrött meghalt.

Ebergényi Kálmán, a tordai m. kir. bányahivatal főnöke, Aranyostordavármegye bizottsági tagja 56 éves korában Tordán meghalt.

Hajnal Elek, karczagi ref. lelkész 67 éves korában Karczagon meghalt.

Enyedi Lajos, nyug. ítélőtáblai bíró, a vaskoronarendé tulajdonosa 68 éves korában Balázsfalván meghalt.

Kubai Hubert márczius 20-án 76-ik évében elhunyt Veszprémben.

Jakab Károly folyó hó 21-én életének 76-ik évében hosszas szenvedés után meghalt Désen.

— **Rendőri hírek.** Öngyilkosság vagy baleset. Az esztergomi vasúti hid közelében ma reggel egy összeroncsolt 20—25 évesnek látszó férfi holttestét találták. A fiatalembert, akit a vonat gázolt el, egy *Spicach* Adalbert névre szűs katonakönyvet találtak. A vizsgálat még nem derítette ki, hogy öngyilkosság vagy baleset történt-e. — **Öngyilkosság a kaszárnyában.** A Nádasdy-féle kaszárnyában ma délelőtt *Vocslácz* György közlegény föbelötte magát és meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — **Meglopott artistanő.** *Pflüger* Agostonné artistanő följelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap az állatkerti villamos megállójelen kijetette ridiküljéből a pénztárcáját, melyet hirtelen fölkapott egy suhanec és elszaladt vele. A tárczában három darab százkoronás bankjegy és több aprópénz volt. — **Eltűnt öregasszony.** A rendőrségen bejelentették, hogy *Förö* Mihályné, született *Frish* Anna nyolcvannégy éves magánzó tegnap elávozott az Elemér-utca 28. számú lakásáról s azóta nyoma veszt. Az öregasszonyt alighanem baleset érte.

x **Ha gyermekét egészségben, vidáman és szelíleg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént.** Ne vezesse magát félre az utáztatoktól.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**
x **Fodor-féle vívóterem a Koronahereg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme.** Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívársra.

Forman
nátha ellen

Hatása meglepő! — Szelencze ára 40 fillér.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Slezák—Feinhals.** Érdekes előzményei vannak annak a ragyogó előadásnak, melynek színtere ma este a magyar királyi Operaház volt. *Verdi* „Aidá”-ját hozták színre, az Opera két illusztris vendégével: *Slezák* Leóval *Radames* és *Feinhals* Friggyessel *Amonasró* szerepében. Ezt a két kiváló énekest egy estén hallani nekünk mindenesetre különleges élvezet, mert rendes körülmények között egy ilyen vendégművészt hallani csak akkor, azaz 2000 koronával kell esténként megfizetnünk. A mi Operánk nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy a mostani, bár felomelt helyarák mellett is, két ilyen vendéget szerepeltessen és csak úgy volt lehetséges, hogy a két mester, egyébiránt két jó pártás összetalálkozott, hogy az egyik, a kisebbik szereplő *Feinhals* ezúttal lemondott a tiszteletdíjról és hogy *Mészáros* igazgatónak szíveséget tegyen, ingyen énekeljen. A dolog úgy történt, hogy *Feinhals*nak a tavalyi, nálunk énekelte szerepein kívül az idén a *Walkür* *Wotánját* kellett volna még énekelnie, Amerikában azonban temérdek dolga volt a művészetnek, úgy, hogy a szerepet olasz szöveggel lehetetlen volt betanulnia. A művész Amerikából visszatérve, még Hamburgból sürgönyözött az igazgatónak, hogy *Wotán* helyett *Rigolettót* hajlandó énekelni és amikor azután fővárosunkba érkezett, szeretetreméltóan tette hozzá, hogy *Slezák* első estéjén *Amonasró* „olcsón” hajlandó énekelni. Barátságos diskurálás fejlődött ki ebből az alkalomból az igazgató szobájában, aki tréfásan mondta erre a művészek, hogy legyen gavallér és énekelje el *Amonasró* „ráadásul”. *Feinhals* mosolyogva nyújtotta oda kezét *Mészáros* igazgatónak és az „ingyen üzlet” meg volt kötve. Kezdetben *Mészáros* abban a véleményben volt, hogy *Slezák* esetleg kellemetlenül éri majd magát, ha megtudja, hogy *Aidában* egy veszedelmes partnert kapott, de úgy látszik, egyik sem akar a másiknak vetélytársa lenni, mert amikor *Slezák* megérkezett, tulbaldog volt, amint megtudta, hogy *Feinhals* vállalta *Amonasró* szerepét. Mikor azután ketten megjelentek vasárnapon délelőtt az opera főpróbáján, hogy egy jelenetet próbáljanak, *Feinhals* teljes hanggal énekelte és erre bekövetkezett az a jelenlévőknek nagy élvezetet szerzett jelenet, hogy *Slezák* levette kabátját és hogy jobban kiabálhasson, ingujjban énekelte. Itt azután valóságos verseny fejlődött a kettő között, mert erre már *Feinhals* is letette a kabátját és csak amikor a jelenvolt művészek és a zenekar nagy óvációból részesítette a mestereket, akkor fejezték be a versenyt.

Ezek voltak előzményei a mai estélynek. Ami most már az előadást illeti, azzal a zsufolásig megtelt nézőtérben nem volt nézeteltérés. Az egész est nagyszabású operaelőadás jegyében folyt le. *Slezák* Leó az ő hatalmas gyönyörű tenorjával valóságos lázba ejtette a publikumot, míg *Feinhals* az *Amonasró* kisebb szerepében pazarul bánt hatalmas, nagy organumával, mintha a rendesnél is dupla honoráriumot kapott volna. *Slezák*ot a közönség kezdetben kissé hidegen fogadta. A belépő románcot meg sem tapsolták. De később azután közönség és művész megértették egymást és az ovációknak nem volt se vége, se hossza. Operánk tagjai rendkívül sok igyekezettel egészítették ki az ensembelt. Legelől állt *Vasquez* grófnő régóta ismert csillogó hangú *Aidájával*. *Flattné* is jelesen megálta helyét az *Amneris* szerepében. *Erdős* Richard fenségesen szép hangú főpapjáról nem mondhatunk nagyobb dicsegetést, mintha *Slezák* és *Feinhals* mellé sorozzok. *Venczell* stilszerű és pompás organumú királya sem kerülte ki a publikum figyelmét. A mai est mindenesetre elsőrendű művészi élvezetet szerzett a közönségnek, amely élvezetért *Mészáros* igazgatót meleg elismerés illeti meg. e. a.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, szerdán Shakespeare remek műve, az „*Antoni* és *Cleopatra*” kerül színre a Nemzeti Színházban *P. Márkus* Emmával és *Somlay*val a kettős című szerepben. Csütörtökön délután „*A falusi verébek*” *Gárdonyi* nagyszerű vigjátéka kerül színre. Estére

„A tűzhely“ van kitűzve. Pénteken lesz a bemutató előadása Ráth-Végh István „A divat“ című új három felvonásos vígjátékának. Az ujdonság iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A darab rendkívüli sikerrel mutatja be a mai budapesti társadalmi életet, a zsuzoró asszonyokat és a körülöttük lebzselő divatbabákat, akik minden komoly életcél nélkül a divat rabszolgáiként élnek le életüket. Rákosi Szidi, Helvey Laura, Nagy Ibolya, Váradi Ilke, Dezső, Somlay és Rózsahegyvi játszanak nagy szerepet az ujdonságban. A nyilvános főpróbát a sajtó meghívott képviselői előtt kivételesen az előadás napján délelőtt fél 11 órakor tartják meg, miután a csütörtöki ünnepnap 2 előadás miatt délelőtt főpróba nem lehet. A darab e héten még szombaton és vasárnap este is színre kerül. Vasárnap délután „A piros bugyellárás“ kerül színre Blaha Lajza felléptével, hétfőn pedig mérsékelt helyárrakkal „Az ember tragédiájá“t játszzák.

(*) Az Operaházban holnap, szerdán gyermekelőadás lesz, amikor is harmadszor kerül színre a „Mesevilág“ című látványos balletujdonság. Az előadást délután félhat órakor kezdik s maga Nedbal Oszkár zeneszerző fogja vezényelni. Csütörtökön Slezak Leó cs. és kir. kamaraiénekes folytatja vendéjátékát a „Hugonották“ Raoul szerepében.

(*) A Holnap a színpadon. A nagyváradi Holnaposok három fiatal küzdője egy-egy darabbal jelent meg a Szigligeti-színház lámpái előtt. És mind a három nemesek nagy érdeklődést keltett, hanem őszinte sikert is aratott. *Juhász Gyula*, a már is ismert jeles poéta „Szép csöndesen“ című színjátéka, bár minden drámai akció nélkül, s így zajos sikerre nem is számíthat, finom, mély és nemes lírájával megtalálta a megértők felé vezető utat. *Marton Manó* „Nyílt pályán“ című egyfelvonásosában erős drámai kvalitások jelentkeznek s egy fényes színűről pályafutásnak első állomásul tekinthető. *Mohácsi Jenő* — a harmadik szerző — „Hamu“ című egyfelvonásosa már a fővárosban állta ki a tűzpróbát és Nagyváradon is igen tetszett. A három egyfelvonásos összevágó előadásban került színre és a közönség nem fukarkodott tapsaival, melyekkel egy a szereplőket, mint a fiatal szerzőket is sűrűn kitüntette.

(*) Ötvös Gitta „Az elvált asszony“ban. Fall és Leon operettjének, „Az elvált asszony“nak nagy sikerére való tekintettel, az igazgatóság a szerepeket duplán osztotta ki és így ennek következtében a czimszerepet holnap Ötvös Gitta fogja először játszani, aki nagy ambícióval tanulta be azt a kiváló szerepet. Csütörtökön, Gyümölcsoltó ünnepén délutáni előadás lesz, amely alkalommal „János vitéz“ kerül színre olcsó helyárrakkal. Vasárnap délután a szokott rendes áron a „Táncos huszárok“at adják.

(*) A Petőfi-ház felavatásának elhalasztása. A Petőfi-társaság legutóbbi elnökségi ülésén elhatározta, hogy a Petőfi-háznak márczius 25-ére tervezett felavató ünnepét elhalasztja. Az ünnepség idejét és programját közelebb fogják megállapítani.

(*) „Az álarcozsbál“ Temesvárt. Krecsányi Ignác társulata „Az álarcozsbál“ című opera kintő előadásával a derék igazgató legesőkönnyűsebb ellenségeit is lefegyverezte. Ritka szerencsés estje volt a temesvári színháznak. *Rózsá Lajos* (René), *Bejczy György* (Richard), *Bejczyné* (Amália) ének és játéka tekintetében a legkényesebb igényeket is kielégítették. *Fóthi Frida* (Oszkár) és *Albert Erzsébet* (Ulrika) szintén nagyon jók voltak. *Orbán* karmester a magánénekesek és a karok betanításáért s az opera temperamentumos dirigálásáért szintén teljes dícséretet érdemel.

(*) Az Uránia-színházban ma délután Spaitz Sándor századosnak — ki nevét az orosz-japán háborúról személyes tapasztalatai alapján irt kintő könyvével tette népszerűvé — „Szomszédunk, a Balkán“ című felolvasása került előadásra. A szép számu, válogatott közönség élénk érdeklődéssel és tetszésnyilvánítással kísérte a jelenleg igen aktuális felolvasást. A mainál is fnyesebbnek ígérkezik azonban a felolvasásnak csütörtökön való megismétlése, amelyet József főherceg ő fensége legmagasabb látogatásával fog kitüntetni.

(*) Hangverseny. A Fodor-féle zeneiskola hétfőn, e hó 29-én esti félnyolc órakor a fővárosi vígadó nagyertermében Berkovits Lajos tanár vezetése alatt zenekari hangversenynyel nyitja meg az évi hangversenyeinek sorozatát. Közreműködik ez alkalommal a 70 tagu zenekaron kívül az intézet 120 tagból álló énekkara is. A hangverseny műsora a következő: *Haydn*: szimfónia, *Weber*: zongora-verseny, *Beethoven*: 12 kontratánéz (Budapesti először), *Vieuxtemps*: Ballada és Polonaise, *Siklós*: 3-ik Szvit (első előadás), *Csajkovszky*: Lányok kara. Jegyek az intézet igazgatósági irodájában (Liszt Ferenc-tér 4.) kaphatók.

(*) Magyar Gazdasszonyok sétahangversenye. Az a nagy és nemes mozgalom, melyet a Magyar Gazdasszonyok Országos Egylete árvaháza javára özv. gróf *Batthyány Gézá*n és özv. *Damjanich János*nó védősége mellett megindított, visszhangra talált a magyar nők lelkében. A fővárosi társaság előkelő hölgyei naponta számosan vállalják az e hó 25-én, csütörtökön délután félhat órakor a fővárosi Vigadóban megtartandó nagyszabású jótékonycélú sétahangversenyt a háziasszonyi tisztet.

(*) Az Idő legújabb száma ma jelent meg, a szokottnál is változatosabb értékes tartalommal. *Ráskai Ferenc*, aki a szerkesztés gondját viseli, kiváló irodalmi ízléssel felel meg ebbéli feladatának. A lap tartalma a következő:

Politikai czikkek: Magyar böleség. Pakots József: A politika mesgyéről. Nemzetiségeink. Az oláh-kérdés. Tárczák: Heltai Jenő: Messiás (vers.) Ráskai Fedencz: Grotteszk történetek. Szezon: Diogenes: Az alagi kapunyitás. Czikkek: A szegedi asszonyok. Ch. Baudelaire: A Rózsaszme. Koresmáros Nándor: A kopolaló város. Gyémánt Béla: Pessimizmus az irodalomban. Idegen írók. A küléncz. Az öreg politikus krónikái. Örökös miniszterséget Darányinak. Rakovszky Visontai ellen. Kortársam, Pálmai Ilka. Közgazdaság.

(*) A Jövő új száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Kiemeljük a következő cikkeket: Az idegen erő (Cholnoky László novellája.) Egy öreg oláh (Madarász Emil verse.) Feminista-kialtvány (Negyedi Béla cikke.) Pénz és szerelem (rovat.) Szanin (Advena novus cikke.) Az imakönyv (Farkas Antal novellája.) Pesti olvasókönyv. Ece homo (Kassák Lajos verse.) Beszélgetés a Petőfi szoborral (Kő Béla cikke.) A hivatalnok urak (Levél-török.) Írók, könyvek, művészek (rovat.) Éjféli jegyzetek stb. — A Jövő havonta kétszer jelenik meg. Félévi előfizetési ára 3 korona. Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII., Gyöngygyök-utca 13. sz.

EGYESÜLETEK.

(—) A Budapesti Szanatórium-Egyesület most tartotta báró *Harkányi Frigyes* főrendiházi tag elnöklésével XI-ik évi rendes közgyűlését. Az elnök a gyűlést megnyitván, dr. *Tauszk Ferencz* főtitkár bejelentette, hogy gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter, aki az egyesületnek eddig is egyik hatalmas pártfogója volt, egyrészt elvállalta ama hiány fedezését, amely az egyesületet évente terhelő az Erzsébet királyné szanatórium főtartása által és amely hiány a folyó évben is 34.773 koronát tett ki, továbbá nagyszámu állami alapítványi hely létesítését tette lehetővé. A közgyűlés a bejelentést nagy örömmel fogadta. *Tauszk* főtitkár azután jelentette, hogy az Erzsébet királyné szanatórium kibovítésére az összes előkészületek megtörténtek. E mellett az egyesület nem ejtette el a Tátrában tervezett második szanatórium eszméjét sem. Összesen 507 beteget ápoltak a mult évben, a szanatórium megnyitása óta pedig 3653-at. Szintegy a legteljesebb sikerrel működött az egyesület vezetése alatt álló Tüdőbeteg Gondozó Intézet. Azután a főtitkár előterjesztette az egyesület évi mérlegét és a felügyelő-bizottság jelentését, amelyek alapján a közgyűlés a fölmentést megadta. Báró *Korányi Frigyes* főrendiházi tag esztelte ezután a tüdőbaj ellen való küzdelemben eddig elért eredményeket. Örömmel említi, hogy nemesek a belügyminiszter, dr. gróf *Apponyi Albert* kultuszminiszter is meleg érdeklődéssel viseltetik a mozgalom iránt. Az utóbbi évek adatgyűjtése fényesen igazolta, hogy a tüdővész kezelésénél a szanatóriumi gyógyítás a helyes. Felszólalását meleg buzdító szavakkal fejezte be. Végül elhatározta a közgyűlés, hogy gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszternek támogatásáért köszönetet szavaz.

(—) A Magyar Könyv- és Zeneműkereskedő Alkalmazottak Országos Egyesülete fényes sikerű művészestélyt rendezett, melyen közreműködtek: *Gábor József* énekművész, *Góth Sándor* színművész, *Heltai Jenő* író, *Ipolyi Valéria* zongarművész és *Tarnay Alajos* zenekadémiái tanár. Irodalmi és művészeti életünk e kimagasló képviselőinek előadásait a nagyszámban megjelent közönség lelkesedéssel fogadta.

(—) A Budapesti Tüztöltéstestületek Szövetsége most tartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlés megnyitása után dr. *Szily József* elnök átadta *Ehrlich Manó* székesfővárosi bizottsági tagnak, mint szövetségi alelnöknek a XXX éves tüztöltői szolgálati érdmet. Ebből az alkalomból *Ehrlich Manó* nevééről szóló alapítványt létesített. Következett *Kállay Ferencz* titkár évi jelentésének felolvasása, melyben főleg a szakképzés van kiemelve. A gyárak, illetve a gyári tüztöltőségek szaporodásával beálló tagok számának emelkedése, mely szerint a szövetségnek jelenleg 17 alapító, 2 tiszteletbeli, 31 pártoló és 33 működő tagja (gyárak) van. A zárószámadás elfogadása, illetve a fölmentvény megadása után az évi költségvetés tárgyalása során egy utazási alap létesítettet, melyből évente egy vagy több tag külföldi tanulmány-utrá fog kiküldetni. Az alapszabályok értelmében

megválasztott az új elnökség és tisztikar. Egyhangulag megválasztott elnöknek dr. *Szily József*, alelnöknek *Ehrlich Manó*, titkárnak *Kállay Ferencz*, pénztárnoknak *Blasnek Hugó*.

(—) Márcziusi ünnepély. A Galilei-Kör, a Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesületének főiskolai fiókja vasárnap, e hó 28-án délelőtt tizenegy órakor a Pesti Lloyd nagytermében (V., Mária Valéria-utca 12.) nagyszabásu márcziusi ünnepélyt rendez. Az ünnepély szónokai: Dr. *Jászi Oszkár* és *Polányi Károly*. Közreműködnek a fővárosi művészvilág előkelőségei: *T. Halmi Margit*, *G. Kertész Ella*, *Balassa Jenő*, *Góth Sándor*, *Huszár Károly*, *Törzs Jenő* és az Általános Munkásdalárda. Belépésre jogosító műsorok ára 2 korona. Kapható: *Deutsch Zsigmond* és *Tárea* könyvkereskedésében (V., Dorottya-utca 9.), az Euterpe zeneműkereskedésében (IV., Kossuth Lajos-utca 15.), a *Harmonia* zeneműkereskedésében (IV., Váci-utca 20.) és a kör helyiségében (IV., Károly-körut 14. II.).

(—) A Tulipánszövetség munkakiállítása. A Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület pipere-munkatanfolyama, művirágkészítő tanműhelye és a dob-utcai leányiskola napközi otthona munkakiállítást rendez, amelynek ünnepélyes megnyitása e hó 28-án, vasárnap délelőtt tizenegy órakor lesz a Dob-utca 85. sz. a. új iskola dísztermében. A kiállítás három napig lesz nyitva, naponként délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A kiállított tárgyak eladók és azonnal elvihetők. Belépő díj nincs.

(—) A Kálvin-Szövetség márczius 25-én, csütörtökön délután öt órakor fölölvásó ülést tart, az Alföldi-utca 13. szám alatti helyiségében. Az ülésen *Majba Vilmos* igazgató mutatja be a protestáns iparosképző egylet tanonczművelő otthonát, *Fabray Antal* ismerteti az egylet célját és működését és előadást tart *Maday Gyula* főgimnáziumi tanár.

(—) Az Országos Halotthamvasztó Egyesület vezetősége ezuton értesíti a nagyközönséget, hogy az e hó 24-ére hirdett felolvasó estélyt nem a régi képviselőházban tartják meg, hanem a Nemzeti Múzeum dísztermében (régii főrendiházi ülésterem, bejárat a múzeum-köruti főkapun.) A felolvasás 6 órakor kezdődik, azon vendégeket szivesen látnak; belépő-díj nincs.

(—) A Mária Dorothea Egyesület márczius hó 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor Budapest, VII., István-ut 93. sz. alatt, az Erzsébet Nőiskolában tartja meg XXIV. rendes évi közgyűlését.

(—) A Polgári Iskolai Tanácsok Budapesti Köre e hó 27-én délután öt órakor tartja a Német-utcai polg. iskola tanfészközö termében rendes havi ülést. Ezen ülésen Keleti Adolf köri tag tart szabad előadást dr. *Weszely Ödönnek* A modern pedagogia utjain című művéről.

(—) A Budai Katolikus Kör csütörtökön, márczius 25-én felolvasó- és zeneestélyt rendez, melyen dr. *Glattfelder Gyula* egyetem tanár „A vallás szerepe a családi életben“ czimert tart előadást. Az estélyen *Somogyi Ödönnek* és *Svaton Ervin* énekel, *Varga Vilma*, *Loschdorfer Nándor* és *Szemler Ferencz* pedig előadják *Hummelnek* Grand trio E-arját.

(—) A Magyarhoni Földtani Társulat e hó 24-én, szerdán délután öt órakor az egyetem ásványtani intézetében (Múzeum-körut 4/a) szakülést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Dr. *Schafarszik Ferencz*: Ásványtani közlemények Magyarországból. 2. Dr. *Pálffy Mór*: A székesföldi szénképződésről. 3. *Schröter Zoltán*: A meháiai neogén öböl földtani viszonyairól. 4. *Koch Nándor*: Egy ritka ammonitesről.

Nyilttér.

E rovatban közölttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizgára. — Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Rohitschi „Styria-forrás“ Gyógyviz.

Gyomordaganatok és göröcsök, Bright-féle vesegyuladások, Orvosilag ajánlva! gége- és légcső-katarrhus, gyomor- és bél-katarrhus, huzsavas diathesis, cukorbetegség, Kiltűnő gyógy- eredmények! nehéz székelés, és májbetegség ellen.

Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann József Budapest, V., Báthory-utca 8. szám.

FŐVÁROS.

)(A Sárosfürdő építése. A Sárosfürdő második kiviteli tervpályázatán tudvalevőleg a két legjobb terv készítőinek, Hegedűs Ármán és Sebestyén Artornak, továbbá Sterk Izidornak a terveit fogadták el kivitelre, hogy a két terv egyesítésével harmadik tervet készítsenek. A szükséges utasítások megadására szakértőkből álló szűkebbkörű albizottságot küldtek ki, amelynek utmutatása alapján a tervezők most elkészítették a vázlatos terveket és számításokat. Az albizottság megvizsgálván a terveket, megbizta a tervezőket a részletes tervek kidolgozásával. A részletes tervek elfogadása után azonnal intézkedni fognak a munkálatok biztosítása iránt és mihamarabb megkezdik az építkezést, mert a főváros fejlesztéséről szóló törvény értelmében az államkincstártól megvásárolt Sárosfürdő telkének vételára fejében az állam 1,050.000 koronát térít meg, ha a fürdő 1912-ig megépül.

)(Szállítások a főváros részére. A közszállítási szabályrendelet értelmében a törvényhatósági joggal felruházott városok tudvalevően kimutatásokat kötelesek készíteni mindazokról az ipari czikkekről és építkezésekről, amiket akár nyílt, akár szűkebb versenytárgyalás útján beszerettek, illetőleg vállalkozó útján létesítettek. A kimutatásokat az egyes hivataloknak, intézeteknek stb. külön-külön kell kiállítaniuk s legkésőbb a beszerzést, illetőleg kivitelét követő év április végéig a m. kir. Kereskedelmi Múzeum igazgatóságának be kell küldeniük. A főváros tanácsa, tekintettel arra, hogy a kimutatások beállításának határideje lejárt, felhívja a főváros hivatalait, intézeteket, iskolákat stb., hogy az 1908. évről szóló kimutatásokat pontosan és lelkiismeretesen állítsák ki és április végeig föltétlenül küldjék be a Kereskedelmi Múzeum igazgatóságának.

)(Rekonstruált pályaudvarok. A főváros polgárságának régi panasza, hogy az utszintben épített czeplédi vasúti vonal a forgalmat és közúti közlekedést a legnagyobb mértékben akadályozta. A czeplédi vasút a főváros legnagyobb forgalmu utait keresztezi és a vasúti sorompó csaknem minden pillanatban elzárja az utat. A polgárság a kereskedelmi miniszterhez fordult, hogy segítsen ezen az állapoton. A miniszter ma tudatta a fővárossal, hogy a polgárság kérelmét minden tekintetben jogosultnak tartja és hajlandó is a bajon segíteni. Ideiglenes megoldásról azonban szó sem lehet, mert annak az előkészítése is legalább addig tartana, mint a végleges megoldás. A pályaudvarok rekonstrukcióját azonban a lehető leggyorsabban végre fogja hajtani.

)(A Batthyány-örökmécses. A székesfőváros tanácsának rendelkezéséből ma kezdtek meg a Batthyány-örökmécses próbaminijának felállítását a Szabadság-tér és az Aulich-utca egybeszőgellésénél, ugyanazon a helyen, ahol hatvan évvel ezelőtt a vértanu miniszterelnököt kivégezték. Pogány Móricz műépítész, az emlékmű tervezője, az örökmécses tizenhárom méter magas eredeti nagyságban állítja föl és vízszintvonalból megcsinálja hozzá a közvetlen környezetet. A főváros képzőművészeti bizottsága gróf Festetics Géza tanácsos elnökkel az élén pénteken tekinti meg a mintát és a helyszíni szemle alapján dönteni fog a pályanyertes emlékmű végleges kivitele iránt.

)(A főváros bécsi hintói. A budapesti kovács- és kocsigyártó ipartársulat védnöksége alatt álló kocsiaruosarnok szövetségét ma este Zupka Antal elnöklésével igazgatósági ülést tartott, amelyen a főváros által nemrég Bécsben vásárolt 22 hintó dolgát beszélték meg. Az elnök sérelmesnek jelezte a fővárosnak azt az eljárását, hogy Bécsből hozatott hintókat, holott az árucarnokban is legalább 200 koci van állandóan raktáron, — még használtak is — amelyek a Bécsből hozott kocsikkal minden tekintetben felvehetik a versenyt. A gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy ebben az ügyben feliratot intéz a kormányhoz, az Országos Iparegysülethez és külön felkéri a fővárosi bizottsági tagokat is, hogy a tanácsnál ezzel a eljárással szemben foglaljanak állást.

)(Közigazgatási bejárás. A kereskedelmi miniszter értesítette a főváros közönségét, hogy a Máv. igazgatóságának előterjesztésére a Budapest-lipótvárosi állomás kibővítésének közigazgatási bejárását elrendelte. A bejárás április 17-én lesz.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nagyszerb összeesküvők póre. Ma délelőtt folytatták Szrnics tanító vádlott kihallgatását. Az elnök több jelentéktelen kérdés után azt kérdezi a vádlottól: igaz-e, hogy a szerbek Vrginmosztban a horvátokat bojkottálták. A vádlott azt feleli, hogy a horvátok bojkottálása azon a vidéken már csak azért is lehetetlen, mert ott nem lagnak horvátok.

Azután áttértek Momesilovics tanító vádlott kihallgatására. Az elnök kérdezi a vádlottól: tanította-e az iskolában a cziril írást.

A vádlott: Igen, tanítottam, mert ezt a törvény előírja.

Az elnök: Hallotta-e a vádlott, hogy a nép körében e területet Szerbiának kezdték nevezni?

A vádlott: Ezt sohasem hallottam. Egyébként normális eszű ember ilyet nem is mondhat.

Az elnök: Szokássá vált, hogy Péter király képét kézelő-gombon és másfélekképp népszerűsítették. Mit tud erről a vádlott?

A vádlott: Erről semmit sem tudok. De a kézelő-gomb viselése semmiféle király képével sem lehet felségárulás.

Azután még Miljevics Demeter és Boroevics Milán vádlottakat hallgatták ki, mire a bíróság a déli vándort rendelte el.

Szünet után az elnök közli a törvényszék határozatát, amely dr. Popovics védőt illetlen viselkedése és a törvényszék megsértése miatt 120 korona pénzbüntetésre ítéli, ismétlődés esetén pedig a védelemből való kizárással és a tárgyalóteremből való eltávolítással fenyegeti.

Ezután Trbuhovics Busan vádlottat hallgatják ki. Az illető a vizsgálat alkalmával az ügyészséghez önmaga ellen névtelen feljelentést küldött, amiáltal ellensúlyozni vált egy rá nézve kellemetlen tanuvallomást. Mikor erre vonatkozólag kérdést intéztek hozzá, megtagadott minden feleletet, mire az elnök elrendelte, hogy leveleit olvassák fel, amelyekből kitűnik, hogy arra törekedett, hogy bizonyos leveleket nála ne találjanak. A tárgyalást ezután holnapra halasztották.

§ Vétkes bukás. Kunmadaras nagyközségben

Trencsényi Lajos harmincz négy éves vegyeskereskedő ötvenezer korona erejéig megkárosította a hitelezőit és csődöt kért maga ellen. Trencsényi — mint nekünk Szolnokról táviratozzák — típusa a bünös uton gazdagodni vágyó kereskedőnek. Pár évvel ezelőtt szegény segéd volt, azután megnövekedt s a feleségével kétezer korona hozományt kapott. Ekkor feljött a fővárosba és itt sorra járta a Lipótváros nagykereskedőit. Azon a czimen, hogy vegyeskereskedést nyitott és üzlete igen jól megy, pár száz koronányi hitelt kért. Eleinte nagyon pontosan fizetett, váltóit a lejárat napján mindig rendezte s ennek köszönhetette, hogy rövid pár hónap alatt tekintélyes hitelre tett szert. Mult év végén már körülbelül 50.000 koronával tartozott hitelezőinek. Trencsényi csak ezt várta. Áruraktárát teljesen kiürítette s az árut elrejtette három vármegyére terjedő rokonságánál s ugyanezen a napon csődöt kért maga ellen. Hitelezőit nagyon meglepte a csőd-kérés, mert Trencsényit másfél éven keresztül becsületes kereskedőnek tartották. Ügyvédjük, dr. Vándor Mihály útján megtették a bünvádi feljelentést. Dr. Rosti Mihály szolnoki királyi ügyész indítványára a vizsgálóbíró letartóztatta Trencsényit, aki szinikusan bevallotta, hogy meg akart gazdagodni. Megkerült az elrejtett áru is, még pedig a mindszenti csendőrség segítségével.

§ A főszolgabíró ellenségei. Kiszél Pál salgótarjáni lakos 1907. november 15-én felkereste Szakáll Ferenc ottani főszolgabírót, hogy lekönyörögje azt az egy napot, amit kihágás miatt reárártak. A főszolgabírót kertjében ülve találta, aki miután látta, hogy vendége kissé pityókás állapotban van, rájászott, hogy ez nem hivatal, itt nem fogad senkit. Kiszél efelett annyira dühbe jött, hogy szó nélkül arculütötte a főszolgabírót, midőn pedig a rendőr segítségére jött a főbírónak, Kiszél az időközben felszaporodott tömeghez igazító beszélet intézett, többek között azt mondta: Gyávák, miért nem segítetek rajtam, üssük agyon a főszolgabírót. Másnap Kiszél felesége ételt vitt urának

s ekkor ő szidta a főszolgabírót, akiről azt állította, hogy szegény embereket és ártatlanokat csukat be, ellenben ezeket harácsol össze. Ezért a kijelentéséért Kovács Sándor rendőrbiztos le akarta tartóztatni az asszonyt, aki azonban kétszer arculütötte a rendőrbiztosot. Így került férj és feleség a balassagyarmati királyi törvényszék előtt a vádlottak padjára. A bíróság Kiszél Pált magánlakértés, rágalmazás és izgatás vétsége miatt egy hónapi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre, feleségét pedig rágalmazás és tetleges becsületsértés miatt nyolcz napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. A budapesti királyi ítélőtábla a férfi büntetését hat hónapi fogházra, az asszonyét pedig egy hónapi fogházra emelte fel. A királyi Kuria IV. büntető tanácsa ma ezt az ítéletet helybenhagyta.

§ Eltűnt vádlott. A hirhede Garai Manó zuglapija, az „A korbács“, a „hirdetési pauszálé“ kiutalványozásának megtagadása miatt heteken keresztül különféle rágalmakat szórt a fővárosi sütőipar-társulat elnökére, Spolarits Györgyre, aki a rágalmazó közlemények miatt dr. Dobos László ügyvéd útján sajtópert indított a zuglapiocsa ellen. Garai Manó mint „felelős szerkesztő“ Ferenczi József hírlapíró nevezte meg szerzőül, akit a vádtaács vád alá is helyezett s az esküdttörbőség a mai napra tüzte ki az ügy főtárgyalását. A főtárgyaláson azonban a vádlott nem jelent meg s miután az elnök konstataálta az iratokból, hogy Ferenczi József legutóbb a nagyvárdi fogház lakója volt, ahonnan ismeretlen helyre távozott s azóta mint katonaszökevény is keresik, a törvényszék a panaszos kérelmére a vádlott körözését rendelte el s a mai főtárgyalást elnapolta.

§ Felhívás az ügyvédekhez. A Budapesti Ügyvédi Kamara e hó 18-án tartott választmányi üléséből az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetbe való felvétel dolgában a következő felhívást intézte tagjaihoz:

Felhivatnak mindazok a kamarai tagok, akik az 1908. évi XL. t.-oz. 25. szakaszának rendelkezése szerint összeállítandó névjegyzékhez szükséges anyakönyvi kivonatokat eddig a kamarához nem mutatták be, azokat ez év április 13-ig annál is inkább adják be a választmányhoz, mert ellenkező esetben 50 korona pénzbírságban fognak elmarasztaltatni, a kérdéses okiratokat pedig a választmány a késedelmező tag költségére hivatalból fogja beszerezni és esetleg intézkedni fog a fegyelmi eljárásnak megindítása iránt.

§ A bécsi ékszerész gyilkosa. Berlinben az I. számú esküdtszék előtt ma kezdődött a tárgyalás Henkel kereskedőegéd ellen, kit azzal vádolnak, hogy mult év december 19-én Bécsben Frankfurter ékszerészt meggyilkolta és kirabolta. Negyven tanut rendeltek be, köztük Frankfurter Róbertet, a meggyilkoltnak a fiát is. A tárgyalás előreláthatólag két napig fog tartani.

§ Elkésett panaszos. Abban a rágalmazási perben, amelyet Hajnóczy József, réhai Bubicus Zsigmond volt kessai püspök titkára indított Ady Endre ellen a Budapesti Naplóban megjelent cikkek miatt, ma lett volna a főtárgyalás. A mai napra kitűzött újabb főtárgyalásra a magánpanaszos, Hajnóczy József, későn jelent meg, mire a vádlott védője, dr. Dési Géza kérelmére a bíróság megszüntető határozatot hozott. Hajnóczy József a megszüntető határozat ellen a Bp. 463. szakasza alapján nyomban megérkezése után igazolással élt. Efelett a törvényszék a legközelebbi napokban fog dönteni s annak eredményéhez képest fog esetleg új tárgyalási határnapot kitűzni.

§ A nagylelkű férj. Lotz János gyári munkavezető felesége pár hónappal ezelőtt minden ingóságát készpénzzé tette s azután szeretőjével, Ambrus Gézával megszökött. A férj panaszára a vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki a szökevény pár ellen s ezen elfogatósi parancs alapján sikerült is a fiumei rendőrségnek a turbékoló párt ott letartóztatni. Lotznét és szeretőjét, Ambrus Gézát felhozták Budapestre az Alkotmány-uczai fogházba. Időközben megjelent dr. Szlavek vizsgálóbíró előtt a férj, Lotz János s kijelentette, hogy ő feleségének megbocsát s ellene a panaszt visszavonja. A vizsgálóbíró ezen panaszvisszavonás folytán Lotznét nyomban szabadlábra helyezte, Ambrus Géza ellen azonban tovább folyik a bünvizsgálat.

UJ SZÓ...

"ÁLTVATER"

GESSLER

BUDAPEST.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS YILMOS
jogi szemináriuma

Budapest, VII. ker., Wesselenyi-utca 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

KÖZGAZDASÁG.

Az új ipartörvény.

— Második nap. —

Budapest, márczius 23.

Az ipartörvénytervezet tárgyalására egybehívott ankét ma délután fél öt órakor folytatta tanácskozásait az új városháza nagytermében Sztérenyi József államtitkár elnöklésével. A mai tanácskozáson a kultuszminisztérium is képviseltette magát Kirschner Béla központi főigazgató és Mártonffy Márton főigazgató által.

A mai ülésen rátértek a részletes vitára. Az első szakasznál Sztérenyi József államtitkár behatóan ismerteti az irásban beérkezett véleményeket. Az első szakasz az iparüzési jog általános feltételei öleli fel. Pozitív és negatív irányban határozza meg, hogy mi tartozik a létesítendő törvény alá. Több irányban tették ennél a szakasznál érdemleges észrevételeket. Kivánták a pozitív megállapítás teljes mellőzését, hogy csak a második szakasz maradjon meg, amely azt mondja meg, mi nem soroztatik ide. Javasolták a hajózási törvénybevitelét, a fegyveriparnak e törvényben való szabályozását. Kivánták az állam, a törvényhatóságok, községek iparüzésének korlátozását. Többen foglalkoztak a honosság kérdésével. Ellentétesek a kiskorúak iparüzési jogára vonatkozó észrevételek. Mint legelső határ, a 18 évet jelölik meg a leg-többben.

Yost Péter felszólalása után Gálócsy Árpád a bányá- és kohóüzemek szempontjából mutat rá több anomáliára.

Dr. Levy Béla az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nevében szólal fel. Kéri, hogy a korlátolt felelősségi társaságokat is említse fel a törvény, továbbá a részvénytársaságokat és szövetkezeteket tekintet nélkül arra, ipart üznek-e.

Szakáts Péter a marosvásárhelyi kamara titkára a börtönök és fegyintézetek ipari munkája ellen foglal állást.

Jászai Samu kéri munkásvédelmi szempontból, hogy a bányászat is az ipartörvény hatálya alá soroztassék.

Dr. Zielinszky Szilárd a mérnök- és építészegylet képviselője, helyteleníti, hogy az ipartörvényben szellemi foglalkozást szabályoznak.

Elnöklő államtitkár felvilágosításképpen megjegyzi, hogy a törvénytervezet nem a tudományos kvalifikációt sorozza az ipartörvény alá, hanem világosan úgy rendelkezik, hogy ha valaki a maga mérnöki diplomációjára mellett építőmesterséget üz, az ipartörvény alá tartozik.

Arnstern Henrik a magánmérnökök szövetségének képviselője, csatlakozik Zielinszky felszólalásához.

Scheiber Endre a fatermelők nevében szólal fel, kéri precizizálni, hova tartozik a fatermelés.

Vidor Mór a magyar építőművészek szövetsége nevében beszélt. Kifogásolja, hogy nincs egészen határozottan kifejezve, hogy a szellemi foglalkozások között a tervező művész is be foglaltatik.

Sztérenyi József államtitkár megjegyzi, hogy a kereskedelemügyi miniszter, amíg az ipartörvény törvényhozási tárgyalása előkészítettik, az országos műszaki tanácsról és azzal kapcsolatban a mérnöki cím és mérnöki gyakorlatról szóló törvényjavaslatot is a Ház elé terjeszti. (Eljenzés.) Ez a kérdés ott fog megoldásra kerülni.

Hajnóczky Béla szerint a börtönökben a képeítéshez kötött ipar üzését meg kell szüntetni. Szilágyi Mihály az ipartörvényben kívánja rendeztetni a fegyveripart.

Sztérenyi József államtitkár a fegyveripar kérdésében megjegyzi, hogy általános humanitárius szempontból lehetetlenség a szabadságvesztésre ítült egyéneknek a munkától való elvonása.

Czechmeister Kálmán, Kraszof János, Piszér János, Ludas Béla, Nadary Gábor, dr. Török Emil és Lendvay Jenő után dr. Kovács Ernő felszólalására reflektálva Sztérenyi József államtitkár megjegyzi, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a képviselőházban már ígéretet tett az iránt, hogy a hajózási rendtartást törvényhozásiilag szabályozza.

Bogdány Simon, Schwartz Ernő, Óváry Lajos, Gálócsy Árpád, Hubay Károly, Horovitz Jenő, dr. Ranschburg Nándor, Barna Ignác hozzászólásai után gróf Batthyány Tivadar, mint a hajósszövetség

elnöke szólal fel. Szükségesnek tartja, hogy a hajósokat az ipartörvény oltalma alá helyezze. A magyar hajózási alkalmazottak jogait törvényben kell biztosítani. Megnyugtatta a kereskedelemügyi miniszter ígérete bizonyos mértékig, hogy a hajósszövetség legközelebb betérjesztik, de megnyugtatót óhajtana arra, hogy ez a rendtartás a 8 törvényjavaslat mellett, mint 9-ik egyidejűleg terjesztetik be a törvényhozás elé. Nem zárkózik el azelől, hogy közforgalmi vállalatok tekintetében a sztrájk joga kizárassék, de ennek megvan a maga előfeltételei. Az egyik előfeltétele, hogy törvényesen rendeztessék az alkalmazottak egyesülési joga, a másik, hogy a vállalatok alkalmazottaiknak tisztességes fizetést adjanak. Amíg a vállalatok nem dobták meg alkalmazottaikat, mint legalább az állam a hasonló minőségű alkalmazottját, addig a sztrájk jogának ilyen szigorú megkötését határozottan ellenzi. (Élénk helyeslés.)

Ezzel az értekezlet letárgyalta az első fejezetet. A tárgyalást holnap délután félöt órakor folytatják.

Háborus hírek a tőzsdén.

Budapest, márczius 23.

Mig tegnap a napilapok korlátolt hírszolgálatá miatt a bizonytalan helyzet dacára is inkább a békés hangulat uralkodott a tőzsdén, addig ma ismét tökéletesen magával ragadta a kedélyeket a háborus izgalom. A külpolitikai helyzet kritikus voltának hatása a gazdasági élet minden szervére kihat. Természetesen a tőzsde a legérzékenyebb mindegyik szerve között s a tőzsde mutatja leginkább a külpolitikai helyzet napról-napra változó képét. Így ma a Berlinből érkező kedvezőtlen jelentések miatt olyan nagy izgalom tört ki Bécsben és Budapeston a tőzsdén, hogy a bécsi tőzsdetársaság ma délután a tőzsdébiztosnak következő közleményt tartotta szükségesnek kihirdetni:

„Semmi ok sincs arra, hogy a helyzetet komolyabbnak tekintsük, mint a múlt héten, mert a hatalmak fáradozása továbbra is odairányul, hogy Szerbiát engedékenységre bírják.“

Hanem ez a hirdetés nem igen javította meg a helyzetet. Hanyatlás volt érezhető az egész papirpiacon. Persze az állampapírok is megérik a kedvezőtlen külpolitikai helyzetet. Ezek az értékek is erős árhullámzásoknak vannak alávétve. Ma a Magyar koronajáradékban történt nagymértvű eladás. Az eladások annyira nyomták a koronajáradék árfolyamát, hogy az ma több mint egy teljes fél százalékkal esett vissza, egészen 90.25 koronáig.

És ez ellen ma semmiféle csillapítás nem használt. A börzén, Budapeston is, Bécsben is nyíltan beszéltek, hogy holnap, csütörtökön bekövetkezik a mozgósítás. És a higgadtabb elem minden csendesítése dacára is végig ebben a hiedelemben maradt a tőzsde.

Az értéktőzsde.

Ma újra a háborus hírek hatása alatt állott az értéktőzsde s csak természetesen, hogy ez nem volt hasznára a papírok kursusának. A tegnapi javulás az értékek árát néhány koronával felszoktatta, ma pedig, amikor Berlinből felette kedvezőtlen hírek érkeztek, viharzerű gyorsasággal szántottak végig az értékek árfolyamán a háborus hírek s az eladások következtében az árak csakhamar elvesztették azt a javulást, amelyet a tegnapi békésbébb kilátásoknak köszönhettek. Bijeneth osztrák miniszterelnök kijelentései s az a vigasztalan berlini hír, hogy a hatalmak békés akciója Oroszország elhatallásán hajótörést szenved, megváltoztatta a tőzsde hangulatát s a békés kibontakozásba vetett reménységet lelohasztotta. Különösen a Magyar hitelrészvény és az Államvasut-részvény, továbbá a Magyar koronajáradék érezték meg a kedvezőtlen fordulatot s ezekben az értékekben történt nagymértvű eladás. A fokozatos lanyhaság és az ennek következtében megindult eladások a tegnapi kedvezőbb árfolyamokat teljesen elűntették s az árfolyamok ma alig két-három koronával magasabbak a múlt heti legalacsonyabb árfolyamoknál. Ma az Osztrák hitel 5 1/2 K-val, a Magyar hitel 8.50 K-val, a Jelzálogbank 6 K-val, a Lászlóbank 5.50 K-val, a Hazai bank 3.50 K-val esett. A mai változatos árhullámzás után a zárlati árfolyamokat a következő táblázatunk mutatja:

	III/19	III/20	III/22	III/23
Magyar hitelrészv.	724.—	716.—	724.—	715 1/2
Osztrák hitelrészv.	619.—	613.—	617.—	611 1/2
Jelz. hitelbank	411.—	411.—	412.—	406.—
Lászlóbank	463.—	461.—	464.—	459 1/2
Salgótarj. kösz.	550.—	544.—	541.—	540.—
Rimamurányi	516.—	512.—	514.—	516 1/2
Városi villamos	259.—	259.—	260.—	258.—
Osztr.-m. államv.	674.—	670.—	671.—	662.75
4% magy. kor.-jár.	90.75	90.30	90.80	90.25
Adria tengerh.	384.—	381.—	380.—	379.—
Közuti vasut	557.—	554.—	558.—	552.—

A gabonátőzsde.

A készrúpiacra kifejezetten szilárd volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvet mutattak és jobb árakat is szívesen fizettek, az árúirtokosok azonban nagyon tartózkodók voltak és még drágább árakat követeltek. A forgalom valamivel élénkebb volt, mint az utóbbi napokban, elkert mintegy 20,000 q buza, a tegnapiaknál 20—30 fillérral drágább árakon. A legdrágább eladási ár 30.15 korona volt 81 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 27.90 korona, 76.5 kilós kulpini, üszkös búzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs 10 fillérral, árpa 10 fillérral drágább, zab szilárd, tengeri és korpa változatlan. Forgomba került: 400 q rozs, 20.90 koronás áron, 200 q zab, 18.55—18.80 koronás árakon, 100 q árpa 17.80 koronás áron és 200 q tengeri 15.45 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán igen élénk üzlet fejlődött ki és mivel a vételkedv egyre fokozódott és így a kínálat folytást erős tulsulyban tartotta magát, az irányzat még jobban szilárdult, mi mellett az árfolyamok még tovább emelkedtek, zárlatkor az irányzat gyöngült kissé, de azért elég szilárd maradt. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza huszonegy fillérral, a májusi buza huszonegy fillérral, az októberi buza tizenhat fillérral, az áprilisi rozs tizenkét fillérral, az októberi rozs tíz fillérral, az áprilisi zab tizenötsz fillérral, a májusi tengeri hat fillérral emelkedett. Az utolsó napok árfolyásait egyébként következő táblázat tünteti fel. (Az árak 50 kilónként, korona értékben értendők.)

	III/18	III/19	III/20	III/22	III/23
áprilisi buza	14.01	13.88	13.99	14.—	14.30
májusi buza	13.89	13.71	13.78	13.95	14.06
októberi buza	11.61	11.43	11.48	11.50	11.58
áprilisi rozs	10.72	10.51	10.55	10.51	10.61
októberi rozs	9.64	9.48	9.54	9.53	9.60
áprilisi zab	9.05	8.92	9.—	9.03	9.12
májusi tengeri	7.70	7.62	7.69	7.70	7.73

A bécsi értéktőzsde.

Az osztrák miniszterelnök tegnapi beszédét pénzügyi körökben nagyon komolyan fogták fel és minthogy ezenkívül olyan jelentések érkeztek, hogy a hatalmak még mindig nem tudtak megegyezni, Budapestról pedig azt jelentik, hogy gróf Forgách a jegyzéket esetleg csütörtökön fogja Belgrádban átnyújtani, végül pedig a konstantinápolyi hírek kedvezőtlen benyomást tettek az előtőzsdére, melynek a magatartása általánosan bágyadt volt és az árfolyamok átlag 5—6 koronával estek. Magyar járadék felszálalékkal csökkent és 90.20-on jegyzett. Osztrák és magyar kincstári jegyek 10 százalékkal olcsóbbodtak. A bágyadt forgalom dacára a tőzsde hangulata teljesen nyugodt volt és izgatottság nem mutatkozott.

A déli tőzsde valamivel nyugodtabb volt. A hitelrészvény berlini vásárlásokra némileg javult. A forgalom azonban általában ingadozó maradt és az árfolyamok csak alig számbavehető javulást értek el.

Berlinben.

A mai bécsi tőzsde lanyha irányzata dacára az itteni tőzsde említésreméltó ellentálló erőt mutatott, miután még mindig túlyomórészt bizalomteljesen ítéltek meg a politikai helyzetet. Kedvező hatással volt a tegnapi newyorki tőzsde szilárdsága is. Ennek következtében a visszamenő mozgalom, amely megnyitáskor megindult, általában csak csekély terjedelmű volt. Erősebben szenvedtek főleg az osztrák értékek, amely közül hitelrészvények 1 1/2 százalékot, osztrák-magyar államvasut pedig 1.5 százalékot veszítettek, ezeken kívül pedig 1902-es oroszok és török sorsjegyek. Valamivel magasabbak voltak amerikai vasutak Newyorkkal kapcsolatban. Egyébként csak vonatott forgalom fejlődött ki, miután a spekuláció ez alkalommal is nagyfokú tartózkodást tanusított. A későbbi folyamathoz az összirány némi javulása volt konstátálható, amely egyes, mindenestre csekély árfolyam-

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangu uri szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelmeből, többszöri próbával.

prima munka. Prima utcai öltönyt

Atmeneti kabátot (angol kelmeből) 35 frtért
 Felöltőt 30 "
 Smoking-öltönyt (selyem bélésel) 35 "
 Prima utcai öltönyt 30 "

IV., BELVAROS,
 Magyar-u. 3.
 I. emelet,
 Kossuth L.-u. mellett,
 Telefon 116-92

javulásokban jutott kifejezésre és pedig főleg a bányászati piacán, ahol a szénszindikátus jelentése némi ösztönzést nyújtott. Az utótőzsdé irányzata kedvetlen volt. A készpénzpiac ipari értékei talnyomórészt alacsonyabbak voltak. Napi pénz 2 1/2 százalék, ultimópénz 4 százalék, magánleszámitási kamatláb 2/8 százalék.

A Postatakarékpénztár megrohanása.

Semmi sem olyan ragadós a világon, mint az ijedelem. Alig jutott a közönség tudomására az, hogy a nemzetiségi vidékeken a fölizgatott és műveletlen nép megrohant egy-egy pénztárat, már Budapesten is, amelynek közönsége pedig aránylag az ország legműveltebb népe, valóságos megostromolták ma a magyar kir. Postatakarékpénztárt. A betevők egész tömege követeli vissza már kora reggel a pénzt, úgy, hogy az igazgatóság, csak hogy a rengeteg munkaanyagot földolgozhassa, kénytelen volt éjszakai szolgálatot bevezetni. Növeli a helyzet komolyságát az, hogy a betevők nagyrésze itt is, de más bankoknál aranyban követeli pénzt vissza, ami a bankokra nézve nagyon megnehezíti az eljárást. Megállapítható tehát ebből az, hogy a közönség már most fél a devalvációtól. Hogy mennyire oktan ez a félelem, azt fölösleges bővebben fejtegetnünk. A háború, még ha bekövetkeznék is, semmiféle irányban sem érintheti a magántőkét.

Küldöttség a baja-báttaszéki vasut megnyitása ügyében. A képviselőházban ma Ambrozovics Lajos főispán vezetésével nagyobb küldöttség tisztelt Sztéryni József kereskedelmiügyi államtitkárnál a baja-báttaszéki vasut ügyében. A küldöttség szónoka Rajk Aladár, a bajai kerület orsz. képviselője volt, aki hosszabb beszédben arra kérte az államtitkárt, hogy a kereskedelmiügyi miniszternek azt a böcs elhatározását, amelyvel lehetővé tette a baja-báttaszéki összeköttetésnek a létesítését, mielőbb valósítsa meg és nyugtassa meg az érdekelt köröket, akiket az utóbbi időben a vasut megnyitásának elhalasztásáról terjesztett híresztelések erősen nyugtalanítanak. Sztéryni József államtitkár válaszában kifejtette, hogy tulajdonképpen csak arról van szó, hogy a vasut néhány héttel előbb vagy utóbb a fassék át a forgalomnak. Teljesen méltányolja kívánságukat, de ki kell jelentenie, hogy a megnyitás kérdésében elsősorban a forgalom technikai és forgalombiztosági szempontok is irányadók. A kereskedelmiügyi miniszter és a minisztérium egy nappal sem fogják késleltetni a forgalombahelyezést akkor, amikor az megnyugvással lehetséges. Mindent elkövetnek, hogy a szerződésben megállapított időt megelőzőleg is megnyitassák a vasutvonal, de ha e tekintetben méltánytalan követelések támasztatnának, akkor a minisztérium nem volna abban a helyzetben, hogy azokat a követeléseket honorálhassa. Kívánságukat a legnagyobb jóindulattal fogja a kereskedelmiügyi miniszter elé terjeszteni. A küldöttség megnyugvással fogadta az államtitkár válaszát.

Papirgyárak fuziója. Liptó-Rózsahegy az egyedüli városa hazánknak, mely két nagy papirgyárral is dicsekedhetik. Az egyik a Rózsahegyi Cellulose- és Papirgyár Részvénytársaság. Régi s előkelő ipartelep, melynek gyártmányai nemesek a Keleten, hanem a Nyugaton is piacra talál. Alaptőkéje 3 millió korona; legutolsó mérlege 600,000 korona tiszta nyereséggel zárul s gyárában állandóan 600 munkást foglalkoztat. A másik a Magyar Papirgyár Részvénytársaság, mely 1907. végén Rakovszky István képviselőházi alelnök vezetése mellett másfél millió korona alaptőkével alakult. A gyárat a prágai Ustredni Banka finanszírozza. A cseh bank segítségével az alaptőkét időközben 2 millió koronára emelték. Az első, 1908. évi, mérleg 140,000 K tiszta nyereséget mutat ki. Az osztrák papirgyárak versenyé és a papiripar kedvezőtlen konjunktúrája e két ipartelep — amint értesülünk — egyesülésre késztetik. A tárgyalások — egy fővárosi pénztárat közve-

titésével — most folynak s mint hírlik, a fuzió hamarosan létre is jön. Az ily módon nyert hatalmas gyártelep finanszírozását azután a szóbanforgó fővárosi bank vállalná el.

Egy köszönetbánya vesztesége. 1907-ben alakult meg a Dunántúli Köszönetbánya R.-T., mely ma tette közzé első érdemleges mérlegét. E szerint a társaság 1908-ban még nem fejtette ki egész üzemi erejét, hanem jórészt még csak kutatásokkal és furásokkal volt elfoglalva, mire 101,463 K 68 fillért költött. Így az 1,400,000 korona alaptőkével bíró részvénytársaság mult üzletéve 3452 K 16 fillér veszteséggel járt.

Kitüntetett munkások és cselédek. Darányi földmivelségi miniszter fölhívására a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület gróf Esterházy László elnöke alatt tartott igazgatósági ülésén id. Ármos Jenő egyesületi titkár javaslatára a következő munkásokat és cselédeket ajánlotta a földmivelségi miniszter jutalmára: Duda Józsefet, Vantsay Miklós czecei gazdaságában 35 év óta szolgáló béresét, Thess Mihályt, Meszlényi Pál gépészét, Márkus Pált, Falubattyán gazdaközönségének 21 év óta községi kanászát, Parp Jánost, Rohrmann Ágoston béresgazdáját, Habik Istvánt, Saltzgruber József jánosfutási gazdaságában 34 év óta gazdasági cselédjét. Akkermann Ferencet, özv. Buder Józsefné móri szőlőjében 41 év óta szőlőmunkását, id. Forster Istvánt, ki gróf Zichy Nándor sárszentmiklósi uradalmában 59 év óta mint arató- és cselédmunkás szolgál, Bognár Józsefet, Zichy Ágost kálósi uradalmának 32 év óta aratómunkását, Sztanó Györgyöt, gróf Györy Teréznek 40 év óta arató- és cselédmunkását. Udvardi Ferencet, dr. Ároky Antalnak 31 év óta vinczellérjét. Darányi miniszter valamennyinek 100 korona jutalmat és kitüntetési oklevelet küldet, melyet ünnepélyesen fognak átadni.

A Dunagőzhajózási Társaság mérlege. Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság — jelentik Bécsből — ma tette közzé az 1908. évről szóló mérlegét, amely 1,998,118 korona 86 fillérral kedvezőlenebb az 1907. évi mérlegnél. Az 1908. évi tiszta nyereség 861,229 K 54 fill., (az 1907. évben: 3,062,322 K 64 fill.) és az 1907. évi nyereségátvitel 836,285 K 17 fill., (az 1906. évről 633,310 K 93 fill.) hozzáadásával összesen 1,697,514 K 71 fill., tehát az 1907. évi összeredménnyel szemben 1,998,118 K 86 fillérral kevesebb. Az igazgatótanács elhatározta, hogy a cs. kir. államkincstárnak az egyezmény értelmében visszafizetendő 129,184 K 43 fill. (az 1907. évben: 459,348 K 40 fill.) beszolgáltatása mellett osztalékul (a megelőző évi 50.—K-val = 2,400,000.—K-val szemben) részvényenként 21 K = 1,008,000 K kifizetését és a 560,330 K 28 fillér maradéknak az új számlára való átvitelét fogja a közgyűlésnek javasolni.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Lehrner Lipót kereskedő Ujvidék, Ludoska Stano kereskedő Losonc, Kohn L. utóda cipőkereskedő Komárom.

Utazók szövetkezete. Kereskedelmi Utazók Takarékos és Kölesönös Segélyegylete M. Sz. czimnel a mult napokban a kereskedelmi utazók egy pénztárat alapítottak, hogy segítsenek saját hitelviszonyaikon. Az életrevaló kis intézet élős maróthi Fürst Bertalan, Guttmann Zsigmond és Arányi Ignác igazgatók állanak.

Tavaszi vásár. A tavaszi vásár végrehajtóbizottsága tegnap tartotta a vásár előtti utolsó értekezletét, amelyen a vásár és a vele kapcsolatos ünnepélyek és előadások programját a következőkben állapította meg: Az idei Tavaszi Vásár április 2-án reggel 8 órakor veszi kezdetét. E napon, valamint 3-án és 6-án a vásárra állandó igazolvánnyal ellátott kereskedők és iparosok, azok személyzete, valamint a meghívottak léphetnek be. Április 4-én és 5-én, vagyis vasárnap és hétfőn csekély belépti díj ellenében a nagyközönség is megtekintheti a vásárt. Az érdekelteknek fentartott ugynevezett üzleti napokon csak a nagybani elarusítási, illetve a megrendelések gyűjtése van megengedve, iparosoknak jogukban áll árumintáikat is eladni. A vásárral kapcsolatban az Országos Iparegyesületben április 2-án, este 7 órakor Gelléri Mór kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója értekezik a Tavaszi Vásár és az iparfejlesz-

tés czimén. A rákövetkező napon, április 3-án, szombaton este fél 8 órakor a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben dr. Schreyer Jenő, a Kereskedelmi Csarnok titkára tart előadást a Tavaszi Vásár czimén. Az előadást a szokásos társasvacsora és ismerkedési estély követi. Az Országos Ipartóló Szövetség kérésére a kereskedelemügyi minisztérium a vásárral kapcsolatosan megtartandó kongresszusra és ünnepélyekre kedvezményes vasúti jegyutalványokat bocsátott rendelkezésre. E névre szóló kedvezményes vasúti jegyutalványok, amelyek a II. osztályra váltott jeggyel az I. osztályban, a III. osztályra váltott jeggyel a II. osztályban, a II. osztályra váltott féljeggyel pedig a III. osztályban való utazásra jogosítanak, készséggel küldi a Tavaszi Vásár igazgatósága 55 fillér jegykiállításai és postadíj ellenében minden czég főnöknek, aki a központi irodánál (IV., Ferenciek-tere 9.) ebbeli igényét bejelenti.

Készül a reklámciikk-kartel. A reklámciikk-ekkel foglalkozó kereskedők a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben ma ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy ezen üzletág részére önálló szakosztályt létesítsenek. A szakosztály nyomában meg is alakult és elnökévé Salzer Jakabot, előadójává pedig Redő Ignácot választotta meg. A szakosztály részletes működési programját legközelebb állapítja meg és mindenekelőtt a szakmában uralkodó versenyviszonyokat fogja megbeszélés tárgyává tenni. A Magyar Kereskedelmi Csarnok emez ártatlan hangú közleménye egészen jelentéktelen kis dolgot jelentene, hogyha mögötte nem lappangana a reklámciikk-kartel előzetes bejelentése. A fogyasztópiac már igen jól tudja, hogy mit jelent az, mikor a gyárosok és kereskedők a „versenyviszonyokról“ beszélnek. Kartelt és áremelést.

A gazdasági tudósítók évkönyve. A földmivelségi minisztérium kiadásában ma jelent meg a gazdasági tudósítók évkönyve az 1909-ik évre. Ez a most már tizenkettedik évfolyamát élő könyv részletes utmutatást tartalmaz a gazdasági tudósítók számára, közli a földmivelségi minisztérium és az ország mezőgazdasági intézményeinek besorolását.

Elhalasztott felolvasás. A Magyar Közgazdasági Társaság elnöksége közli, hogy dr. Bud János miniszteri fogalmazónak „A módszer kérdése a statisztikában“ czimű előadása, amely e hónap 26-ára volt kitűzve, közbejött akadályok miatt elhalasztatott.

Hajózási hírek. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy budapesti ügynökségénél (balpart, újpesti rakpart a Margithid felett) folyó évi április 7-én reggel 9 órakor különféle árakat fog készpénzfizetés mellett az üzletszabályzat 70. szakasza értelmében elárvereztetni és a venni szándékozókat az árverésre ezennel meghívja.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméjletek meg álmatlan éjszákától. A fogak minden fájdalom és belbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyesnek lesznek.

A gyermek szereti a

SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük levelemben venni!

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorhajosknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, márczius 23.

A gabonatőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns: Buza, kilós, Ara 100 kg., and sub-columns for different regions like Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Rozs, Árpa, Kőles, Zab, Tengeri, Korpa.

A készáru piacozon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 81 k 29.80 K felső, 100 q 80 k 29.80 K, 400 q 80 k 29.70 K, 2000 q 79.8 k 29.75 K felső, 1330 q 78.5 k 29.60 K, 1280 q 78 k 29.50 K, 100 q 78 k 24.90 K, 300 q 78 k 29.40 K felső.

Erdélyi: 700 q 77.5 k, 150 q 79 k 29 K, 200 q 76 k 28 K.

Pestvidéki: 300 q 79.5 k 29.80 K, 100 q 79 k 29.40 K, 100 q 78.5 k 29.30 K, 300 q 78 k 29.40 K, 500 q 77.5 k 29.40 K üszöghegyű, 100 q 77 k 29 K hibás, 100 q 76 k 28.20 K.

Bánsági: 100 q 78.5 k 29.50 K. Kulpin: 800 q 78 k 29.50 K, 800 q 76.5 k 27.90 K üszkös.

Bácskai: 2220 q 78 k, 100 q 79.5 k 29.50 K, 200 q 77 k 29.30 K, 2730 q 76.3 k, 120 q 75.4 k 29.20 K üszkös.

Felsőmagyarországi: 100 q 76 k 28.80 K. Kalocsai: 1040 q 75.5 k 28.20 K. Zimonyi: 100 q 75.8 k 28 K.

Tiszavidéki buza: 1000 q 81 k 30.15 K. Rozs: 100 q 20.90 K, 250 q 20.90 K kpf. par. Zab: 100 q 18.80 K, 100 q 18.55 K kpf.

Árpa: 100 q 17.80 K kpf. par. Tengeri: 200 q 15.45 K kpf. par. Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacozon köttetett:

Délelőtt:

Table with columns: Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re: Buza áprilisra, májusra, októberre, Rozs áprilisra, májusra, októberre, Zab áprilisra, májusra, Tengeri májusra, júliusra.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: 1909. áprilisi buza, 1909. májusi buza, 1909. októberi buza, 1909. áprilisi rozs, 1909. októberi rozs, 1909. áprilisi zab, 1909. májusi tengeri.

Budapesti gabonaforgalom.

1909. márczius 21-től 1909. márczius 22-ig.

Table with columns: Erkezett, Elszállított, méter mázsá, Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

A tőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Oszt. hitel 617—612.75, Magyar hitel 721—717, Oszt. magyar államvasut 668.50—664, Leszámítolóbank 464, Jelzálogbank 410—406, Rimamurányi 512.50—510.50, Városi villamosvasut 259—258, Magyar koronajáradék 90.55—90.20 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Oszt. hitel 613.50—612.50—613, Magyar hitel 717—716.25—716, Oszt. magyar államvasut 664—664.50—664, Leszámítolóbank 461.50, Jelzálogbank 406.50, Rimamurányi 511, Városi villamosvasut 258.50, Közuti vaspálya 552, Magyar koronajáradék 90.20 K.

Díjbiztosítások oszt. hitelrészvényre: holnapra 8—10 korona, nyolcz napra 16—18 korona, áprilisi hónap végére 36—38 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Oszt. hitel 611.25, Magyar hitel 715.50, Államvasut 662.75, Leszámítoló 459.25, Jelzálog 406, Rimamurányi 510.50, Városi vasut 258.—, Közuti vasut 552.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, márczius 23. (Saját tudósítónktól.) A mértékadó külföldi tőzsdék tegnap hanyatló irányzatot követtek, mert az exportáló államok Európa felé jelentékenyen nagyobb buzamennyiségeket raktak hajókra és az időjárás is kedvezőre fordult. Az ausztriai piacozon az irányzat rendkívül szilárd volt és az árak főleg buzában jelentékenyen emelkedtek, a forgalom azonban csöndes volt.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 11.10—15.45, bánáti 14.85—15.25, mosoni 11.25—14.50, tótfelvidéki 14.25—14.60, déliavasuti 14.30—14.65, marchfeldi 14.15—14.45. Rozs: tótfelvidéki 10.75—10.95, csepeli 10.70—10.90, pestmegyei 10.90—11.05, déliavasuti 10.75—10.95, különféle magyar 10.70—10.95, osztrák 10.70—10.90.

Árpa: morvaországi 9.50—10.35, marchfeldi 8.50—9.25, bécsvidéki 9.20—9.50, tótfelvidéki 8.60—9.80, déliavasuti 8.50—9.50.

Magyar tengeri 8.35—8.55, Cinquantin 9.45—10. Magyar zab 9.55—9.95, válogatott 9.95—10.35, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.90—10.05.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

A bécsi értéktőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

11 órakor zárultak:

Oszt. hitel: 613, Laenderbank 421, Államvasut 674.50, Déliavasut 98.50, Alpési 618.50, Fegyvergyár 597.50, Török sorsjegy 177, Magyar koronajáradék 90.25 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 612.50, Magyar hitel 717, Anglo 296.50, Bankgyesület 510, Laenderbank 420.50, Union 525, Magyar Jelzálog 404.50, Államvasut 664, Déli vasut 97.50, Dunagőzhajózás 865, Alpési 616, Prágai 2260, Rimamurányi 509.50, Orosz járadék 95.50, Török sorsjegy 177 K.

Bécs, márczius 24. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos aranyjáradék 109.70, Tiszai és szeg. közs. sorsjegy 140.—, Magyar hitelbank részvény 715.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 463.—, Rimamurányi 510.75, Magyar csukoripar 1840.—, Adria hajózási részvénytársaság 380.—, Magyar koronajáradék 90.25, 4 százalékos magyar földterem. kötv. 95.90, Magyar nyér-k. sorsjegy 190.—, Kassa-Oderbergi Vasut részvény 353.—, Magyar Jelzálogbank 406.— Magyar keresk. bank —.—.

Bécs, márczius 23. (Osztrák értékek zárulata.) 4.2 százalékos papír-járadék 92.90, 4 százalékos osztrák arany-járadék 114.10, 1860-as sorsjegy 153.—, Osztrák hitel-sorsjegy 460.50, Angol-osztrák bank részvény 288.50, Bécsi Bankverein 510.—, Osztrák-magyar bank 1745, Déli vasut 97.10, Dunagőzhajózási társ. 865.—, Dohány részv. 389.—, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.22, Osztr. Lloyd 398.—, 4.2 száz. ezüst jár. 92.90—96.80, Osztr. koronajáradék 92.90, 1864-es sorsj. 268.—, Osztrák hitelintézeti részvény 611.50, Union-Bank 524.50, Osztrák Landerbank 419.75, Osztrák-magyar államvasut 662.—, Elbe völgyi vasut 445.—, Alpési részvény 616.25, 20 frankos 1904, Londoni váltóár 240.15, Lipótkohó 398.—, Töröksorsjegy 176.65.

Main financial table with columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Záloglevelek, Elsőbbségek, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

A berlini tőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Zárlathor jegyeztetik: 4,2 százalékos papírradékok 96,70, 4 százalékos osztrák aranyradékok 97,50, osztrák hitelrészvény 195,90, Déli vasut 18,40, orosz bankjegyek 215,20, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 184,60, Dinamitruszt 158,70, Harpeni 184,70, Unifikált török radékok 93,60, 4,2 százalékos ezüst-radékok 93,10, 4 százalékos magyar aranyradékok 92,20, Magyar koronajradékok 90,90, Osztrák-magyar államvasut 142,70, Bécsi váltóár 85,50, Olsz radékok —, Alt. villamosági Edison 222,10, Gelsenkircheni 179,80, Laurakohó 189,90, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) március 23. 4,2 százalékos papírradékok —, 4 százalékos osztrák aranyradékok 97,35, Osztrák hitelintézeti részvény 193,90, Osztrák-magyar államvasut 142,75, Északnyugati vasut —, Busstieradi vasut —, Londoni váltóár 204,80, Bécsi Bankverein 130, —, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 78, —, 4,2 százalékos ezüstradékok 97,20, Osztrák koronajradékok 93,80, Magyar koronajradékok 90,85, Osztrák-magyar bank 125,60, Déli vasut részvény 16,60, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 852,33, Párisi váltóár 811,83, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Engedő.

Hamburg, (Zárlat.) március 23. 4,2 százalékos ezüst-radékok 96,80, 1860, sorsjegy 156,50, Déli vasut 16,40, 4 százalékos aranyradékok 96,80, Osztrák hitelrészvény 193,50, Osztrák-magyar államvasut 141,75, Olsz radékok 103,40, 4 százalékos Magyar aranyradékok 92,30, Nyugodt.

London, március 23. Angol consol 84 1/2.

Páris, (Zárlat.) március 23. 3 száz. Francia radékok 97,15, Osztr. aranyradékok 99, —, Magyar aranyradékok 93,90, 3 százalékos Olsz radékok —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 280, —, 5 százalékos marokkói radékok 522, —, 4 százalékos spanyol radékok 98,10 4 százalékos unifikált török jár. 93,25, Török sorsjegy 173,50, Török dohányrészvény 363, —, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 442, —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1564, Banque Ottomane 711, —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 510, —, Urikányi község 157 Váltó Amsterdama (rövid) 208,12, Váltó német piacokra (rövid) 123,09, Váltó Bécsre (rövid) 105, —, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olsz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 252,35, Magánkamatláb 1 1/4, Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

Március 23. A piac helyzete nagyobb változást nem mutat. Bárnyokban a felhozata nagyon felszaporodott és ennek következtében az árak esőkentek, de remélhető, hogy a husvét közeledtével az árak az élénkebb kereslet következtében ismét emelkedni fognak. Vaj változatlan, a burgonya kereslete élénk. Tojás szintén nem mutat számbavehető árváltozást. Mai árak:

Husmennyek: marhahús hátulja 110—130 K, eleje 84—100 K, vidéki borjú, bőrből hosszan mérve súlylevonás nélkül 70—90 K, helybeli borjúhús 100—112 K, sertés húsz szalonnával 130—140 K, lehozott sertés 144—148 K, szalonna friss 124—128 K, szalonna sózott 120—128 K, szalonna füstölt 138—144 K, olvasztani való 140—148 K, haj 152—160 K, sertészsír 150—152 K, mind métermázsánként.

Füstölt hús (vidéki) ki.ója 1,30—1,60 K, hazai sonka 1,80—2 K, szalámi magyar 3—3,20 K, szalámi nyári 1,26—1,40 K, kilonként.

Vad: szarvas 66—70 fillér, vaddisznó 80—90 fillér kilonként egészben. Fenyvesmadár kötegye 1—1,20 K. Baromfiak: Pflö: rántani való csirke 2,60—3,20 K, sárga 3,80—4 K, kacsa sovány 4—5 K, kacsa hizott 6—7 K, lud, hizott 16—18 K, tyúk 4—4,40 K, pulyka 8—16 K, páronként.

Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1,60—1,80 K, hizott rucza 1,60—1,80 K, hizott pulyka 1,20—1,60 K, levestyúk 1,40—1,60 K kilonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2,50—2,70 K, II. 2,20—2,40 K, főzővaj (köpült) 1,80—1,90 K, tehszúr 24—30 fillér.

Zöldsejtelék: burgonya (vaggonáru) sárga 8,60—10 K, rózsás 8—10 K, fehér 6—7 K, kifli 20—24 K, sárgarépa 20—24 K, petrezselyem 24—28 K, vörshagyma makói 32—34 K, vörshagyma közönséges, hazai 20—24 K, fokhagyma 40—52 K, káposzta 16—20 korona.

Gyümölcsjélek: Szőlő 1,60—2 K, Alma: vágott 60—80 K (aranyarman, ranett, Jonathan, Törökbalina, butul stb.) 60—80, másodrendű 30—40 K, harapadrendű apró áru 16—24 K, Körte elsőrendű 1,60—2 K, másodrendű 60—80 K, dió I. 40—60 K, dió II. 20—40 K 100 kilonként.

Vegyesáru: Méz 70—95 K kilonként. Tojás: bácskai 85—87 K, eredeti lánánkint (144 darab.)

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbizottság igazgatósága.) Március 23-án. Előző napi eladatlán maradvány 89 drb sertés, 128 drb süldő, Pöfelfajtás 120 drb sertés, 2 drb süldő, 2 drb malacz. Mai felhajtás 796 drb sertés, összesen 995 drb sertés, 130 drb süldő, 2 drb malacz. Eladott 815 drb sertés, 60 drb süldő, 2 drb malacz. Mai maradvány 189 drb sertés, 70 drb süldő. Következő árak jegyeztetik: Zsirtsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli elcsulyban 114—116 fillér, II. odrendű 280—350 kilogrammig 112 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli elcsulylevonással 135—152 fillér, fiatal közép 220—300 klg.-ig elcsulylevonással

130—152 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 146—152. Hussertés, könnyű 140—300 kilogrammig elcsulylevonással 126 fillérig, belföldi süldő 80—fillérig, hus süldő 84—112 fillér, malacz 90 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavasár.

Március 23. Felhajtott 1009 drb első borjú, (közte 15 rugott), 40 drb első bárány. Árjegyzések: Elsőrendű első borjúkért 66—74 fillérig, kivételesen 76 fillér, középminőségű első borjúkért 56—64 fillérig, silány és rugott borjúkért 32—50 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat lanyha volt, az árak 6—10 fillérrel klg.-kint esőkentek.

Bécsi sertésvásár.

St. Marx, március 23. A mai vásárra felhajtott 13082 drb sertés, és pedig 6760 magyar, 6322 lengyel. Árjegyzések elsőrendű magyar sertések 128—130, kivételesen 131; szedett sertésekért 108—124, kivételesen 125 fillér klg.-kint. (Előszuliban levonás nélkül.) Az irányzat lanyha. Az árak 2—4 fillérrel esőkentek.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmagnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban országszerte borult és enyhe idő uralkodik. A csapadék a Keleti-Felföld kivételével kiterjedt az egész országra és mennyisége legnagyobb volt a Dunántulon, ahol nagyrészt a 10 mm-t meghaladta. A Duna-Tisza közén is voltak 10 mm-t meghaladó esők. A hőmérséklet nem változott és több fokkal magasabb a normálisnál. A maximum Temesvárott 19 C. fok, a minimum Botfalun 0 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe idő várható, sok helyütt esővel.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	Hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Sztánya	58.1	4.4	EN	2	4	13	3
Ungvár	58.5	7.3	E	2	4	18	7
Késmárk	56.8	2.0	E	2	4	6	2
Losonca	56.0	4.0	N	0	0	10	4
Ogyalla	55.6	6.6	N	0	0	11	7
Budapest	55.0	7.8	N	0	4	11	7
Herény	55.1	5.8	N	4	4	9	5
Kezthely	54.6	8.2	N	8	4	11	8
Pécs	55.1	8.3	N	4	4	12	8
Zágráb	55.8	8.2	NE	0	4	12	9
Flume	55.5	8.7	N	0	4	12	7
Szeged	57.4	7.4	N	0	4	12	8
Temesvár	55.6	7.4	N	0	4	12	8
Nagyvárad	54.1	9.6	N	0	4	12	8
Kolozsvár	57.0	5.4	N	0	ny	16	5
Kolozsvár	56.4	6.8	NW	0	3	17	5
Szatmár	—	3.2	N	0	0	9	0
Eger	—	2.6	NW	0	0	6	1
Arvavárjaja	—	3.2	NW	0	4	0	0
Selmeczbánya	—	0.4	NW	0	4	4	3
Komárom	—	2.8	NW	0	4	4	1
Magyar-Óvár	—	1.2	NW	0	0	4	1
Sopron	—	0.6	NW	0	4	6	2
Eszék	—	2.7	E	0	0	7	4
Cirkvenia	—	0.0	E	0	4	4	6
Debrecen	—	0.9	E	0	4	4	0
Keoskemét	—	0.0	E	0	4	4	0
Oroszlána	—	0.0	NE	1	4	4	1
Arad	—	4.0	E	0	4	6	0
Zombolya	—	7.2	E	0	0	5	1
Verscez	—	0.0	E	0	0	4	3
Orsova	—	3.1	E	0	0	4	3

VIZÁLLÁS.

márc. 23		márc. 22		márc. 23		márc. 22	
méter		méter		méter		méter	
inn	Schärding	0.62	0.80	Tisza	M.-Sziget	0.70	0.70
Duna	Passau	2.34	1.26		Telcházsa	1.38	1.30
	Linz	0.63	1.36		V.-Nemény	3.32	3.75
	Bécs	0.90	1.33		Tokaj	5.36	5.87
	Pozsony	1.17	0.76		Tiszafüred	5.74	5.72
	Komárom	2.25	2.14		Szolnok	5.74	0.0
	Budapest	1.54	1.61		Csongrád	5.42	4.66
	Pécs	0.72	0.69		Szeged	5.44	4.60
	Munkács	1.74	1.59		T.-Bécs	3.94	3.26
	Gombos	2.86	2.30		Titel	3.56	3.06
	Ujvidék	2.86	2.10		Óndova	1.00	1.48
	Páncsova	3.18	2.75		Tapoly	0.90	0.80
	Orsova	3.65	3.29		Bodrog	5.42	5.46
Morva	Morvafalu	3.16	2.63		Sajó	2.25	1.98
Vág	Zsolna	1.18	0.24		Szolcsa	1.26	0.66
	Trenesén	0.88	0.53		Bernát H.-Németi	0.99	0.91
	Szered	1.30	1.02		Bertotyó Margitta	1.57	2.11
Rába	Szt.-Gothárd	0.66	0.80		B.-Ujfalu	0.60	0.26
	Sárvár	2.86	2.22		Csuzna	0.44	0.36
	Győr	1.82	1.12		N.-Várad	0.88	0.80
Dráva	Várasd	0.24	0.50		Belényes	0.94	0.80
	Zákány	0.05	0.23		Tenke	1.46	1.42
	Baros	0.52	0.55		Gurabony	1.50	1.10
	Eszék	0.52	0.55		Borosjenő	3.24	3.40
Mura	M.-Szerdab.	1.18	0.40		Gyoma	4.32	4.14
Száva	Zágráb	1.64	1.14		Maros	2.16	1.72
	Sziszek	3.42	3.66		Branyloska	1.56	1.72
	Mitrovicza	4.37	3.94		Soborsin	0.00	0.00
Szamos	Deés	1.56	2.13		Arad	0.20	0.82
	Szatmár	2.70	3.06		Makó	1.70	1.80
Kraszna	N.-Majtény	1.48	2.00		Temesvá	1.16	1.50
Latorczamunkács		0.80	0.80		Bécs	1.16	1.22
Laboroz Homonna		1.30	0.70		Temesvár	0.20	0.36
Ung	Perecsény	0.00	0.00		Bécskerék	0.74	0.84

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 23. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Bervanger Henrik Frigyes nagykövati adótitkár végleges minőségű pénzügyi számellenőrré a budapestvidéki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, a kiskunfélegyházi járásba a járási számvevő teendők ellátása iránti megbízatással kinevezte; a szegedi itélőtábla elnöke Harász Sándor szegedi törvényszéki díjtalan joggyakorlót a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjas joggyakorlók; a győri főügyész Léránt István zalaegerszegi címzetes fogházörmezt ugyanoda tényleges fogházörmezt nevezte ki.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvárrt. 8644—II. 909. szám.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Nagyvárad állomásán létesítendő mintegy 5000 m³ sorokba rakható gránit ciklopsok burkolat előállítására szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafertárisi és építési osztályánál (Boockay-tér 4. sz. II. emelet 52. ajtó sz.) valamint a nagyváradi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszereshetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzá tartozó mellékleteket szabályszerű okmánybéllyel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttevézése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sármányban kell elhelyezni és legkésőbb 1909. évi április hó 14-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát kivezetkező felirással kell ellátni:

„Ajánlat a 8644—909. II. számú versenytárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.”

Ajánlattevő köteles bántpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 8 százalékát készpénzben, vagy biztosítékképpen értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi április hó 13-án délután 1 óráig a magy. királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Boockay-tér 4. sz. földszint) letenni. A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névtereket meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sármányban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bántpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy amelyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1909 évi április hó 14-én déli 12 órákor fogjuk felbontani, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1909. évi május hó 15-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képzéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képzéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőknek, vagy megbízottjának ipari képzésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlítendőek és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtti ismeretlenek, tartoznak szállítói képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alírott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választgathasson.

Kolozsvár, 1909. évi március 16.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Eol-hárfa.

A tenger partján, az éoli szélen,
 ömlyöngön tükrözve magát a mélyben,
 bús hárfa mered föl a víz alól.
 S hogy húrjain a szél átlíbben éppen,
 dallamos, mélyzöngésű zene szól.

Szilaj erővel, fölzokogva zúg
 hárfa húrján valami ősi fúga.
 De nem emberlány szólaltatja meg,
 csak a vihar, melyben borongva, búgva,
 zizegve, zengve, zúgva megremeget

A lelkem ez az ősi éoli hárfa.
 Nem emberkéz, mi dallamát kiváltja,
 de — mely húrjain bőven robog át —
 az élet bús vihara csap le rája
 s pengeti, hogy a zúgó tengerárba
 harsogja diadalmas, szűz dalát.

Haraszthy Lajos.

(A nők pontatlansága.) Mac-Dongall, a Harvard-egyetem tanára, tudományos nézőszempontból figyelte meg a nőknek sokszor kifigurázott pontatlanságát és természetes okát találta meg annak, hogy a nők nagy része a színházba és a hangversenyekre miért jön későn; miközben a budoárban toalettjével bajlódik, miért feledkezik meg a pontos megjelenésről és még az elindulásnál is miért áll meg az ajtóban, miáltal kísérőjének türelmét valószínűleg próbára teszi. Dongall kisütötte, hogy ennek az oka, hogy az időtartam megítélésének a képessége a nőnél sokkal kevésbé fejlődött ki, mint a férfiaknál. Ő maga hallgatóságával kísérletezett és kitűnt, hogy a tizenhét-huszonhárom éves fiatal emberek sokkal inkább megközelítették becsléseikben a helyes időt, mint a hasonló kora nők, akik többnyire igen nagyot tévedtek. Egy fiatal leány például tíz percre becsülte a hetvenöt másodpercnyi időt. Mivelhogy ilyenformán a tudomány beigazolta, hogy a szépnemnek ez a gyöngésége természetében rejlik és nem tehet róla, elvárható, hogy a férfivilág ezután tartózkodni fog az e fölött való kíméletlen éleződéstől és meghajlik a természet törvénye előtt.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irta: M. L. SEVERG.

50

HARMADIK FEJEZET.

Az elmondottak után következő napon nem akartam hinni szavaimnak, mikor az első pillantásra feltűnt az ujságban egy perünkre vonatkozó közlemény. Néhány pillanatig tartó megerőltetésembe került, míg leplezni tudtam felindulásomat Alice, Jeanette és Florence előtt, akik felindulásomat észrevették és nyugtalanul várták, hogy a közleményt hangosan felolvassam. A következőképp hangzott:

Ma reggel félöt órakor Godin urat 26. számú czellájába halva találták a Charl-utczában. A halál esete egyelőre még titok maradt volna, ha öngyilkosságáról egy írásbeli vallomást nem hagyott volna hátra. Ezt megírta tegnap délután és este arra a kívánságára, hogy neki a következő napra fontos magyarázatokat kell készíteni, lámpát adtak be neki. A vallomás következőképpen hangzott:

Vadászat alkalmával én lettem a legyőzött a leterített, magam vezettem a kutyákat a nyomomba. Soha nem volt az elvem, hogy velem egyenrangú ellenfélt kihívjak ellenem. Biztosan állítom, mert tudom, ha csak közönséges detektívekkel lett volna dolgom, én maradtam volna a győző. A leleplezésemre szolgáló segítő eszközöket rendkívülieknek kell mondanom; ez ugyan gyenge vigasz reám nézve, de mégis csak igaz, mert mindig büszke voltam arra, hogy tudásomban és eszelekedetemben művész vagyok. Miután egy nagy esemény előtt állok, ebből az alkalomból közlöm azt a nagy közönséggel, amit jónak találok. Ha ezzel készen vagyok úgy

(Mozgósítás automobilon.) Sajátságos jelenetek voltak szemtanúi tegnap Londonban azok, akik a Temse partján sétáltak. Négyezer gépkocsis robotgott végig a folyam mentén, majd keresztül-kasul a város utcáin. A négyezer automobil szüntelen volt katonával. A mozgósításnak egy újfajta módját akarták kipróbálni ezzel a kísérlettel. A katonák s az önkéntesek három hadoszlopban utaztak el Londonból, s gépkocsikon Hastingsbe, a La Manche-csatorna partjára mentek, ugyanoda, ahol a normannok kötötték ki sok száz évvel ezelőtt. Hastingsben azután partvédelmi gyakorlatokat végeztek, alkalmasint arra a második normann betérésre számítva, amelyet Németország részéről várnak az álmodozók.

(Az emberi élet tartama.) A biológusok általában a természetes halált az életerő kimerülésének következményeként tekintik. Ezzel szemben Loeb, az amerikai biológusok egyik legkiválóbbja, más véleményen van, amelyet bonyodalmas kémiai kísérletekből leszárt tanulságokra alapít. E többé-kevésbé körülményes kísérletek leírása nem lehet ezélja e rövidre fogott ismertetésnek; elég annyit megjegyezni, hogy Loeb kísérleteinek eredménye szerint azok a kémiai folyamatok, amelyek az organikus lények élettartamát szabályozzák, egészen elütnek azoktól a kémiai folyamatoktól, amelyeknek a fejlődésüket köszönhetik. Következésképp, a fejlődés kémiai folyamata nem lehet egyszerűen az élettartam természetes halálnak. Loeb az oceanográfia ismeretei alapján állítja, hogy a hideg hosszabbra nyújtja az életet, mint a meleg. A sarki hideg vízi tengerekben a planktonféleségek mérhetetlenül nagyobb mennyiségben tenyésznek, mint a tropikus tengerek vízében. Ismeretes, hogy plankton név alatt ama mikroszkopikus lények, tehát élő szervezetek összességét értjük, melyek a tengereket benépesítik s amelyekből néha egy kanálnyi vízben is millió és millió van s amelyek néha nagy számuknál fogva a víznek kék, vörös stb. színet adják. Tapasztalat szerint tehát ezek a lények hosszabb ideig élnek a hideg, mint a meleg vízben; még pedig minden tíz foknyi hőemelkedés mellett körülbelül ezerszerre rövidebb a lények élete. Ebből a tapasztalatból kiindulva. Loeb szerint az emberi élet tartama egyszerűen a hőmérsékleti viszonyoktól függ, mert ha az emberi test hőmérsékletét sikerülne alább-szállítani, az életfolyamat is tovább tartana. Ha tehát egy foknyi hőcsökkenést is el tudnánk érni, az emberi élet tartama éppen megkétszereződne.

magamhoz veszem az eczetsavas ólomoxidot, és isten hozzádot mondok a várakozásteljes közönségnek.

Hogy némely emberek kívánságát kielégítem, miként jutottam a mérgehez és annak elkerülése végett, hogy a börtönörök gyanuba ne jöjjenek, magyarázatul szolgáljon az a kis vízvezeteki cső, mely czellám nyugati oldalának sarkában található.

Miután ma vasárnap volt, reggelim babból és fekete kenyérből állott. Kértem egy kis eczetet a babhoz. Hoztak számomra egy kis üveggel és így minden nehézség nélkül egy meglehetősen adagot visszatarthattam, melyet amint rá alkalom kínálkozott, az ólomcsőre öntöttem, úgy hogy a kelletnél még több ólomoxidot nyertem, melylyel egy tucsat embert meg lehetett volna mérgezni.

Ez a halál, bár nem a legkellemesebb, mégis előnybe helyezem azzal szemben, amely folyókat engem. Ennyit ebből.

Marseillesben születtem és igazi nevem Jean Fouchet. Atyám az egyházi pályára szánt és egy párisi kollégiumban nyertem ki képzésememet. Reményeiben csalódott. A kollégiumban szenvedélyem lett a játék és egy év múlva az érettségi után már Montekarlóban voltam. Itt egy játékosal összeszó-lalkoztam és leütöttem őt. Ez Franciaországban való továbbtartózkodásomat veszélyessé tette és az első alkalmat megragadva Amerikába vitorláztam.

Bizalmas együttlétem a gonosztevőkkel megtanított rá, hogy ezeknek utait és eszközeit ismerjem és így lettem detektív. Ez a hírnév és hivatásos játékom megadták a módot a megélhetésre. Így éltem több éven keresztül Newyork, Boston és Philadelphában és eközben állampolgára lettem az Egyesült Államoknak.

Amint a forradalom Cubában kiütött, nem folytathattam tovább eddigi életmódomat és önként beálltam egy Newyorkból induló önkéntes csapatba. Ezt nem a hadakozás iránt való szeretetből tettem, csupán a vele járó izgalmakért. Amint az ellenséggel

(A pápaszem feltalálója.) Általában az a fölfogás uralkodik, hogy a pápaszemet legelőször a tizenharmadik század vége felé használták. A tudósok egyrésze Spina firenzei barátot (1280.), másik része Salvino de Armatit (aki 1317-ben halt meg Firenzében) mondja a pápaszem feltalálójának. Sirkövén még ma is olvasható ez a fölirat:

— Itt nyugszik Salvino de Armati, a pápaszem feltalálója. Az isten bocsássa meg az ő bűneit.

II. Károly angol király volt az első, aki országában a szemüveget használta. Különböző jártában egy üvegtüskés mülhelyét látogatta meg s mikor egyszer egy kiköszörült lencsét a szeméhez emelt, meglepetve tapasztalta, hogy a tárgyat egész tisztán látja. A király tudniillik rövidlátó volt. Az üvegtüskés mülhelyt azután husz más kiváló munkással magával is vitte s otthon nagy mülhelyt rendezett be számára. Azt mondják, hogy hatvan-ezer üveget köszörültek meg, míg végre eltalálták a király szemének megfelelőit. Ezt használta a király élete végéig s ma is örzi még a British-muzeum. A király egyik fia, a Monmouthi herceg, aki csak egyik szemére volt rövidlátó, csak egy üveget, tehát monoklit használhatott. De mégsem ő volt, aki ezt először használta. Egy francia tudós ugyanis, Pliniusra hivatkozva, Néró császárról ezt írja: „Mert rövidlátó volt, a gladiatori játékok alatt konkávra köszörült smaragdot hordott a szemében.” A monoklit tehát Néró, a kegyetlen, az első használója.

(Salamoni ítélet.) A minap két asszonyt jelent meg a párisi békebíró előtt. Mind a ketten egy szép kis öle birtokaert versengtek, erősen állítván mindenik, hogy a kutya az ő jogos tulajdona. Még tanukat is állítottak. A bíró se-hogy sem tudott igazságot tenni köztük. Jó ötlete támadt ekkor a bírónak. A vitás kutyát beeresztette a tárgyalóterembe s ime a hü állat egyenesen az egyik asszony felé tartott s vig ugrándozás közben nyalta-falta az asszonyt kezét. Erre a bíró kijelentette, hogy a kutya tulajdonjoga az asszonyt illeti meg. A párisi lapok most szelvényben magasztalják az okos bíró találékonyságát, noha vannak, akik azt állítják, hogy a kutya viselkedése még semmit sem bizonyít; az asszonyt, akit az öle gyöngésége jeleivel halmozott el, többet és jobbat adott neki enni, mint a másik.

való első összeütközésnél kezemben egy nehéz fegyvert tartottam, ügyetlenségből bal-lábamra ejtettem, mely ezáltal zúzódást szenvedett és ennek következtében csonka maradt. Ez lehetlenné tette, hogy kötelességeimnek eleget tegyek. Három hónappal később a spanyolok foglyul ejtettek és mint politikai foglyot hazájukba vittek. A vizsgálatot nem azért engedélyezték, hogy ártatlanságomat avagy bűnösségemet kiderítsék, hanem hogy választhassak a bitó és börtön között. Reám nézve sokkal jobb lett volna, ha az utóbbi helyett az elsőt választják.

Mint politikai száműzöttet Ceutában való börtönre ítélték, egy Marokkóban levő erődbe, mely a régi Abyla hegység tövében feküdt és mely a Gibraltár sziklaival Herkules összes termet képezte. Ez majdnem bevehetetlen és ugyanarra a czélra szolgál a spanyoloknak, mint Szibéria az oroszoknak; csak még sokkal borzalmasabb. A város 945-ben épült és ezen a helyen kívül az egész földön nem található ma már azok a kinzóeszközök, melyek a száműzöttek kinzására szolgálnak. Jaj annak, kit Ceutába száműznek! A város kiesiny, biztosítékul a falakat egy erősítő sánczszal látták el és az ez alatt levő sötét üregek képezik a börtönöket. Soronként fekszenek és 50—60 láb mélységbe vannak a gránitba kivájva. A börtön kitalajára szűk nyíláson keresztül jutni be, ahol penészes fojtó szag áramlik ki az üregekből. Némely üreg 30—40 embert fogad be. Engemet egy magánzárkába zártak. Sohsem becsültem nagyra az életemet, avagy nem rettegettem ennek jövőjétől, most azonban megdobbant szívem, amidőn rettenetes helyzetemet magam előtt láttam. Egy közelekre kerülve felelő lépés négyzögbe, amint a földön feküdtem kinyújtott lábakkal s kezekkel, érint-hettem a falakat, az egyik felén egy nyílással melyen keresztül éppen hogy a testemmel keresztül tudtam magamat törni és ezen a nyíláson át egy sötét köüregebe löktek; egy kovács jött utánam és összekapcsolta lánczaimat. (Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1909. március 24-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Antonius és Cleopatra.

Tragedia 5 felvonásban. Irtá: Shakespeare. Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

Személyek:
Marcus Antonius Somlay
Octavius Caesar Gal
Aemilius Lepidus Barthos
Sextus Pompejus Dezső
Philo Páfy
Demetrius Mihályfi
Enobarbus Szászváros
Eros Mészáros
Maecenas Horváth
Menecrates Bonis
Menas Bako
Alexas Rozsahegy
Selaucus Radványi
Jón Hajdu
Paraszt Gáspár
Hírnök Páthos
Cleopatra Márkus E.
Charmián Molnár R.
Iras Várady A.
Octavia György I.

Kezdeté 1/8 órákor.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A szerencse fia.

Komédia négy felvonásban. Irtá: Dregely Gábor.

Személyek:
Varga Kármendy
Iren, a leánya Bathory G.
Szentaghs Dobi
Kormos Csorlos
Gálkuthy Réthely
Szűcs Adolf Czobor
Reiner Vagó
Stefánia, a felesége Forray R.
Emma, a leányuk Mészáros G.
Zarái Zimkó Z. Molnár
Tárnó Vándory
Dávid Rátkay
Lili P. Makay G.
Sebes Papp
Almodayné Bera P.
Almoday Fenyeves

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF.

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

A pesti háziúr.

Énekli: Baumann Károly. Saját főlvetel. — Epizód a messinai földrengésből. — Bostocki állatkert. — Ópium tolvaj. —

A vadörzö fiai.

— A gyermek hajfúrja. — Az interview.

Faust kisasszony.

— La Museette, énekli kép. Kezdeté 8 órákor, vasár- és ünnepeknapon 3 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Mesevilág.

Tánczene 5 képben. Szövegűt Irtá: Novák László. Zenejét szerzte: Nedbal Oszkár. Koreografiáját írta és betanította: Guozra M.

Személyek:
A nagymama Mazzantinió
Olósi mester Brada
A csábítás tündére Pallai A.
A király Kodolányi
Rózsika Kratochvíl
Idegen királyfi Kócs M.
Az év
A forrás tündére Nirschy E.

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vigyázz a nőre!

Bohózat 3 felvonásban, 4 képben. Irtá: Feydeau Georges. Fordította: Góth Sándor.

Személyek:
Pochet, őrmester Tanóczal
Amélie, leánya G. Körtész E.
Adonis Sarkadi
Irene P. Gási M.
Fejedelm Szerémi
Comtois Marcel Góth
Etienne Tanay
Van Putzeboom Vendrey
Polármester Tihanyi
Kreszmadieff Balassa
Bibichon Bardi
Hendörbirtos Gyözö
Charlotte Kész R.
Yvonne Varga A.

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Pálmay Ilka felléptével:

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Leon Viktor. Zenejét szerzte: Fall Leo.

Személyek:
Lissewaghe Karel Király
Jana, felesége Medgyaszay
Bakkenkij Boross
Wandor-Loo Gonda Pálmay I.
D. Estelidok, elnök Szirmai
Rüterspiat, bíró Németh
Ley, ügyvéd Dobos
Tjonger (szakértők) Pásztor
Wiesum Csizsér
Scrop, kalauz Papir
Adéle, jegyese Fabian G.
Krauweleit Simai
Martje, a felesége Harmath I.
Kisbíró Kiss Pal
Egy hölgy Nyáráiné
Inas Ligeti

Kezdeté 1/8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/8 órákor.

FOLIES CAPRICE

Igazgatóság: LEITNER és KÉLETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/9 órákor.

1/40 órákor. Ma: 1/40 órákor.

A legszebb szörme kirakat

Bohózat. Irtá: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.

Végül 11 órákor! Végül 11 órákor!

„Der Herr Ersatzmann“.

Bohózat. Irtá: Armin József. Rendező: Werner M.

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az Iső emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú tánc attrakciók. Kezdeté 1/12 órákor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté pont 8 órákor. Ma és mindennap: Szenszáczió!

Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasuti kupéban. — Irták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza. — Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Irták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt. Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Nedics, Sándor, férj kettős és Pápy teljesen új magánzámakkal, valamint: The Georgis és Heldece and Perree tanc kettős fellépte. Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv. Kondinó dohánypalotájában, Andrássy-ut 20. Ünnepe és vasárnap délután mérsékelt helyjára előadások. Kezdeté 1/4 órákor. Színpad kerül: Budapest-Nagymaros. A remek téli kertben reggeliző tánc és zene. Elsőrendű attrakciók — Belépő-díj nincs.

ROYAL ORFEUM

Erzsébet-körút 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 órákor a kontinens legjobb műsora!

Szanin • A spárga Beregiss

Uj szenzácziók! Uj szenzácziók!

PESTI SZÍNHÁZ (Prímadonnák ponyolyában)

Éjjeli zene! Varjas Antal új slágere.

Fairengető kacagás!

A hálozobalány PAMPOULETTE ÉHES A mutyi-szoba.

Közkívánatra harmadizben meghosszabbítva: A nimfa és a faun násza. — Azonkívül: La bella Rosetti.

A hét mozija. Espana négyes. Mario, le chanteur-phénoméne. Sorello Kosmos és még 8 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali pénztáránál d. e. 10-2 d. u. 3-6-ig. Vasárnap délután fél 4-kor mérsékelt árú előadás. A téli kert tükörméhen éjféltkor Trianon és Grand-Cabaret, új tánc attrakciók, éjszán zene reggel 6 óráig.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTEZETE

áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak

Tartós fogtömések, aranyhídak, koronák, Jól használható fogszorok el-készítése és helyhelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.

Vidékiek félnap alatt megkapják műfogaikat.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelölőket megszerez a Szabadalmakat Ertekesítő Vállalat

PASZTOR (bet. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz.

Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. Operával szemben.

Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Pénztári órák d. e. 10-1-ig délután 3-9 óráig.

Helyjára 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

Az előadás kezdete: 9 órákor.

A fényes márcziusi műsor fölfrissítése.

Ujonnal szerződött szenzácziós attrakciók!

Még csak rövid ideig: a világhírű, 12 tagból álló

néger operett-társulat

vendégjátéka. A közkezdelt néger művészek új, komikus operettben mutatkoznak be.

16 varieté-szám.

Előadás után a remek téli kertben kabaret, a néger operett-társulat tagjainak és előkelő művészeknek közreműködésével.

Kitűnő konyha. — Pompás üvegbor. — Vasárnap 2 előadás, délután 4 órákor fél helyjarrakkal. Csáládi műsor.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Ma, március 21, vasárnaptól kezdve este 9/1-kor

László Rózsi

vendégjátéka.

Azonkívül: A városatyák. (Szenszácziós szatíra). Eleven regény. — Vitéz László. — 3 bohózat, 3 tréfa, 12 kuplé.

Conferencier: Szalay József. — Jegyek: 4, 3 és 2 korona. (Zenekari és pályolyülés 6 korona).

EDISON

Mozgófénykép Vállalat

VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor.

Vasár- és ünnepeknapon d. u. 3 órákor.

Utolsó előadás kezdete 11 órákor.

Szenszácziós újdonság!

Műsoron kívül: páratlan látású énekes és zenesz. mozgófénykép u. világ elsőrangú művészek közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyjára: Pályoly 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 100.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol RENDSZERŰ FOGMŰTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkálatai jóságát részleltetési kedvezményrel is biztosítja.

Szőnyeg-újdonság!

200-300 nagyságban nyírott Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 6 fnt 80 krélt.

Rosenberg és Qitt

mű dívet, szőnyeg- és vázondruék nagy árúháza

Budapest, VI., Király-u. 32, saroküzlet

Alapítódott: 1898.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Japán Budapesten!

A 8 igazi Géza

és a szenzácziós

RIOGOKU - CSOPORT.

továbbá 12 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelövétel: délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig. — Telefon: 93-36.

Heti műsor:

1909. március hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Hangversenyek
25 Csütörtök	(d. u. este) A hugonották	A falusi vererek A tűzhely	—	Tatarjárás A kivándorló	A császár katonái Hivatalnok urak	János Vitéz Az elvált asszony	Szomszédunk: a Balkan A francia forradalom	—
26 Péntek	A nürnbergi mestermunkások	A divat	—	Vigyázz a nőre!	Gretchen	Az elvált asszony	Műkedvelői előadás	—
27 Szombat	(d. u. este) Carmen	A divat	—	Ingyenélők A tanítónő	A sasiók Hivatalnok urak	Az elvált asszony	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása	—
28 Vasárnap	(d. u. este) Othello	A piros bugyellár. A divat	—	A király Vigyázz a nőre!	A szerencse fia Forradalmi nász	Tanczos huszárok Az elvált asszony	A tenger A francia forradalom	Zeneakadémia: Szimfonikusok

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
HÁZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**

**A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN**

EKSZERESZ-ES MŰRÁS
üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK
ÁRTERVEK 2000 RAJZZAL INGYENES BÉRMENTTEL

Magy. kir. államvasutak igazg.
66861—909. szám.

HIRDETMEY.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Budapest—Orsova, Temesvár—Buziás, Budapest—Marchegg, Galánta—Zsolna, Párkányáná—Léva, Tótmegyer Nagybecsei vonalán szükséges cashidszerkezetek előállítására, valamint kavicságyas hidakhoz való hengerelt vastartók és gyalogfelhúzó szállítására.

A tervek, költségvetés, szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munka végrehajtására vonatkozó egyéb feltételek Budapest, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának alépitményi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56. sz. III. 17. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a központi tervtárban (VI. Teréz-körút 56. földszint) kettő koronáért beszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1909. évi április hó 7-én déli 12 óráig nyújtandók be ahálított igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Budapest, VI., Teréz-körút 56. sz. II. em. 10.) Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirással nyújtandók be:

„Ajánlat a magyar királyi államvasutak Budapest—Orsova, Temesvár—Buziás, Budapest—Marchegg, Galánta—Zsolna, Párkányáná—Léva, Tótmegyer—Nagybecsei vonalán szükséges vashidszerkezetekre.”

Ajánlat tehető vagy a pályázat tárgyát képező összes munkákra, vagy pedig a vasszerkezetekre és a kavicságyas hidakhoz szükséges hengerelt vastartókra külön-külön.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi április hó 6-án déli 12 óráig, az ajánlati végösszegnek 250.000 koronáig terjedő része után 5 százalék, az ezen összeget meghaladó érték után 2 százalék azaz kettő százalék bántópenz gyanánt teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. Andrásy-ut 75. sz.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bántópenzről szóló letétjegy az ajánlatban nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül nem vétetnek számitásba.

Posta útján beküldött ajánlatok és bántópenz téríti bevénnyel adandók fel.

A magy. kir. államvasutak előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak szállítóképeségüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Olyan ajánlattevők, kik e pályázatra kiírt munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Budapest, 1909. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

!! Most jelent meg !!

ADY ENDRE. Az Illés szekeren. Szerző legújabb versköte. Ára füzve 3.— K. Kötve	5.— K
FARKAS IMRE. Tüdő évek. Költemények. Ára füzve 3.— K. Kötve	5.— K
NIL. Málunk. Költemények. Füzve 2.50. Kötve	4.50 K
KUTHY SÁNDOR. A fehér hegedű. Költemények. Ára füzve 3.— K. Kötve	5.— K
KUN JÓZSEF. Kék hegyek. Költemények. Ára füzve 2.50 K. Kötve	4.50 K
GARA ILLÉS (Gara). Bergengóczy csillaga és főbb más elbeszélés. Ára füzve	2.50 K
GAGNY DÉNES. A vetélytársak. Regény. Ára füzve	2.50 K
PIKLER J. GYULA. Orvosi emlékeimből. Füzve	1.60 K
VÉRTESY GYULA. Az élet. Elb. Ára füzve	2.50 K
LŐRINCZY GYÖRGY. A rétek lelke. Elb. Ára füzve 3.— K. Kötve	5.— K
FARKAS PÁL. A renegát. Regény. Ára füzve	3.— K
GÁRDONYI GEZA. Isten rabjai. Regény. Füzve	5.— K
LOVIK KÁROLY. Az arany polgár. Reg. Füzve	3.— K
HERCZEG FERENC. Kaland és egyéb elb. Füzve	4.— K
TÖMÖRKÉNY ISTVÁN. Napos tájak. Elb. Füzve	3.— K
BRODY SÁNDOR. A tanítónő. Falusi életkép 3 felv. Ára	2.50 K
RITÓOK EMMA. A nagy véletlen. Regény. Ára	4.— K
ORCZY EMMA. Megfizetek. Regény. Kötve	4.— K

Singer és Wolfner kiadása

Budapest, VI., Andrásy-ut 10.

Ezen specialista legjobban ajánlható szeriellett gasdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház bűgyszervi és bűjakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegség

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és onfertó-zésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfiu gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknel is.

Biztos siker folyton a honorárium utólag is fizethető.
Lovelokra díjtalanul váltás. Kivántra gyógyszerrel.

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Atjáromáz, a Pannónia szállodával szemben.)
Jéposcházai bejárat. — Külön várószobák.

Különleges vállalat
keményítő, glucose, szágó- és dextrin-gyárak
berendezésére és átalakítására
W. H. UHLAND, G. m. b. H.
LEIPZIG-GOHLIS. Prospektus ingyen.

Magy. kir. államvasutak
Üzletvezetőség Arad.
1767/II. szám.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáras verseny-tárgyalást hirdet:

az Ujszász állomáson létesítendő marharakodónak, az áruraktár és felvételi épület kibővítésének előállítási munkálataira, megjegyezvén, hogy az építéshez szükséges anyagok közül a szén-szalakot, homokot (rostátlan állapotban) és a marharakodó kerítéshez szükséges ócsa vassineket a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi összes építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni. — Lásd a szerződéstervezet 4. szakaszának a) pontját.

A pályázati feltételek, a szerződéstervezet, az ajánlati minta és költségzámítások a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8 óráig, a délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkaphatók. Az építmények tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák szállítások kiadására vonatkozó feltétlfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétlfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az ajánlatos 1 koronás magyar okmánybéllyeggel, az ajánlat mellékleteit, úgymint pályázati feltételeket, szerződés tervezetet és költségzámításokat pedig ívenként 30 filléres okmánybéllyeggel ellátva és az ajánlatához füzve lepecsételt borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 1767—909. sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Ujszász állomáson létesítendő magas építmények előállítási munkálataira” kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi április hónap 16-án déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában I. emelet 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi április hónap 15-én, déli 12 óráig a pályázónak 1000, azaz Egeezer korona bántópenzt a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, hivatkozás-sal a hirdetett versenytárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bántópenz esetleg posta útján is küldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forzalmában bent vannak, a bántópenzt a postatakarékpénztár útján is letethetik. Az ajánlatban a bántópenz letételének megtörténte megemlítenő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bántópenzt az ajánlatban csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bántópenzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű pecséttel le nem zárt, sértett borítékban helyezett a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bántópenz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Oly ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Arad, márczius hónap.

Az üzletvezetőség.

Heveny vagy idült bujakór - bántalmak

Ugy görvéllykór, hörbajok, rheuma, (Izzag, fekélyek stb.) s a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydagogát, rheumatizmus, a száj, gége gyengedései, ágazatok, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy öröklött bujakóros bántalmak esetében, a legmeggrögzítettebb s minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és győkeres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.- kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyveszélyes, hólyagbaj, sebeket, bujakórt (syphilit), hörbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, őnfertőzést és annak utóbajait, ideg- és háterinczabajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyszer.

DUB VÁLASZTÉK... RÉSZLETFIZETÉSRE... HÁRHATÓ...
BUTOR
EÖTVÖS-UTCA 17. (Andrássy-utca mellett)
EHRENTREU TESTVÉREK
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA MELLETT)
HÁRHATÓ ARÁNYOZÁS INGYEN. TELEFON 82-27

Kiváló irodalmi ujdonság!

A cinquecento festészete, szobrászata és művészeti ipara.
Irtta **Berzeviczy Albert.**

A Velenczéről szóló fejezetekkel kiegészítette **DIVALD KORNÉL** 208 képpel.

Ára díszes pergament kötésben 18 K.
Megjelent a Franklin-Társulat kiadásában.

Kapható **LAMPEL R. könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Neustein Fülöp
Cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-téle ERZSÉBET-labdacsok.)
E pillát hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsüldök; mentek minden ártalmas anyagtól, az algeri cukor-vegek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, győzedelmashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellőve öty ártalmatlan, mint e pillák, a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külső-sejűk miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mellett egy tegeres bérmentve küldetik.

Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjeggyel, piros-fekete nyomtatásban "SZENT LIPÓT" és "Neustein Fülöp gyógyszerész" aláírással van ellátva. A korak. törvényesülleg védett osomajaink aláírásunkkal vannak ellátva **NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz** címzett gyógyszerész, Bécs, I. Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszerész, Király-utca 12. és Andrássy-ut 23.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal **Hatschek N.** optikushoz, OSÁK Károly-körút 8. sz.
ahol szemüvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók. Ingyen árjegyzék bérmentve.

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződnie óhajt, vajjon általány szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatalni óhajtja, vajjon egyes bérlo a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vizmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a „Budapesti Vizmérő Betéti Társaság“ **KUNZ F. cég**

Központi iroda: L. Bors-utca 14. sz. — Gyár és üntéde: I. Maros-utca 19. sz. Telefon II-06. Saját gyártelep. Telefon II-06.

Legszebb... Legjobb... Legolcsóbb...
PAP, PAP, PAP

Összeusukható vasagy kiváható matracozal 10 ftt. Szőnyeggyépetékek méret szerint 5 fttől feljebb.

Gichner János ágymű, réz- és vasbutor-gyáros,
szőnyeg, függöny, pokrőcz, terítő stb. nagy vándorték.
Budapest, Erzsébet-körut 20.
Fiókület: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz. Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.
Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Gyermekkoskik nagy választékban.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tokéletesítése 6-35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben eltér.

Ára 80 korona. Havirészlet 4 kor. 12 havi egyenlő részletre 72 korona.

Levágandó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.
Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt — korona árban, fizetendő — kor. havi részletekben — től kezdve, Budapestben, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Meghívó.

A „Rákospalotai Önszegélyző Egylet mint szövetezel“

1909. évi március hó 31-én délután 3 órakor tartja saját helyiségében (Rákospalota, Fő-ut 39. szám alatt)

XIV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. szövetezeti tagokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Napirend:
1. A mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a felmentvény megadása feletti határozathozatal. 2. A sorsolás után kilépett választmányi tagok helyébe új választmányi tagok megválasztása. 3. A felügyelő-bizottság megválasztása és azok tiszteletdíjának megállapítása. 4. A XII-ik évtársulat felszámoló bizottságának megválasztása. 5. Netáni indítványok.

Jegyzet. Kivonat a 19-ik §-ból. Az egyes tagok által teendő indítványok 5 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságunk irashabn benyújtandók.

Mélegzámla. Vagyon: Pénztár 16169 kor. 26 fill., kölcsönök 67720 kor., évtársulatok hátralékai 10415 kor. 92 fill., jelzálogilag biztosított ingatlan vételár hátralék 1720 kor., adások 13325 kor. 85 fill., felszerelés 1000 kor., felszerelésnél 10% leírás 100 kor., marad 900 kor., értékpapírzsámla 200 kor., összesen: 110481 kor. 03 fill. Teher: Az évtársulatok beíratási díjai 444 kor. 50 fill., az évtársulatok heti befizetéseivel 62645 kor., az évtársulatok vagyon 2383 fill., folyózsámla hiteltel 400 kor., nyereség áthozat 1907. évről 61 kor. 50 fill., 1908. évi nyereség 1456 kor. 44 fill., összesen: 6791 korona 45 fillér. **Nyereség:** Kamatok 5180 kor. 44 fill., díjak 645 kor. 90 fill., késedelmi illetékek 965 kor. 14 fill., összesen: 6791 korona 48 fillér.

Kelt Rákospalotán, 1908. évi december hó 31-én. Rachler Aurél s. k. főkönyvelő, Schwartz Jakab s. k. pénztárnok. Az igazgatóság: Schwartz Jakab s. k. elnök vezérigazgató, Dr. Székely Dezső s. k. alelnök, Dr. Berger Lajos s. k. igazgató, Csizmadia Mihály s. k. igazgató, Kohn L. Lajos s. k. igazgató. Ezen mérleget a fő-és segédkönyvekkel összehasonlítva, rendben találjuk. Stein Dávid s. k. felügyelő-bizottsági elnök, Steiner Ödön s. k. felügyelő-bizottsági tag, Müller Ádám s. k. felügyelő-bizottsági tag.

A felszámoló 1905-ik évtársulat vagyonmérlege (XI. évtársulat.) Tartozik: Az évtársulat beíratási díjai 99 kor., az évtársulat heti befizetéseivel: 19620 kor., az évtársulat vagyon 96 kor. 93 fill., összesen: 23378 kor. Követel: 82 üzletrész után a. 230 kor., 18940 kor., 8 üzletrész után a. 217 kor., 1736 kor., 11 üzletrész után a. 214 kor. 2354 kor., 6 üzletrész után a. 208 kor. 1248 kor., összesen: 23378 kor.

Rákospalota, 1908. évi december hó 31-én. Rachler Aurél s. k. főkönyvelő, Schwartz Jakab s. k. pénztárnok. Ezen vagyonmérleg a közgyűlés által kiküldött bizottság által megvizsgálatván, mindenben megegyezőknek találattott. Ifj. Verbanits István s. k. Csillag Lajos s. k. Gruber Lajos s. k. Sebő Flórián s. k.

Tagok létszáma 1908. december hó 31-én. XI-ik évtársulat. Az év elején volt 62 tag 115 üzletrésszel; az év folyamán kilépett 6 tag 8 üzletrésszel; maradt az év végén 56 tag 107 üzletrésszel. XII-ik évtársulat. Az év elején volt 62 tag 139 üzletrésszel, az év folyamán kilépett 6 tag 23 üzletrésszel, maradt az év végén 56 tag 116 üzletrésszel. XIII-ik évtársulat. Az év elején volt 101 tag 247 üzletrésszel, az év folyamán kilépett 16 tag 36 üzletrésszel, maradt az év végén 85 tag 211 üzletrésszel. XIV-ik évtársulat. Az év folyamán belépett 107 tag 226 üzletrésszel, az év folyamán kilépett 18 tag 30 üzletrésszel, maradt az év végén 89 tag 196 üzletrésszel. Összesen volt 1908. év végén 286 tag 630 üzletrésszel.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 28

Több mint 600

vagyonos hölgy óhajtaná hamarosan házasságot kötni. Komoly ajánlkozók, még vagyontalanok is (állás, vallás mellekes) jelentkezzenek A. Schlesingernél, Berlin 18.

Csemegezőlőt,

fagymentesen csomagolva postakosaraként 3.50 K. csemegealma, papirhéjú dió 3.90, világos kajszinbaracklekvár kg. 1.80, mézédés szilvalekvárnak 80 fill., különleges bírsalmalekvárnak vagy sajt-nak 1.80, hordóskaposztát hasábbal postautóként 2.20 kor. Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Hordóskaposztát,

kosáruveggént 2.20, világos kajszinbaracklekvárt kg.-ját 1.80, mézédés szilvalekvárt 80 fillérért, különleges bírsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölcsönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Fajborokat,

lefejtve, kölcsönhordóban, 28 koronájával. Kisúton főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Pénzt azonnal

butorra, zongorára, kosárokra, varrógépekre, kerékpároknak, kereskedelmi cikkeknek, melyeket utólagos díjfizetéssel legjutányosabban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Fajbaromfi

fajlekek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb-iről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar, Hevesmegye. 27100

Gyümölcsfa-

diszfa- és rózsá-árjegyzékekkel ingyen szolgálat Weber faiskolája Békás, megyeren, (Budapest mellett.) 27041

Szülőoltványok,

legkiválóbb bor- és csemege-fajokból, teljes szavatosság mellett kaphatók Pülp Sándor szülőbirtokosnál Gyöngyös.

Fényképezőgépek

ritka kedvező alkalmi vétel részben árverésből és más alkalmi vételből eredő jó fényképezőgépek kaphatók már 5 forinttól felj. Görz, Zeiss, Busch, Voigtlander, Souter és más anasztigmatos fényképezőgépek is igen olcsón. Ugyanitt Gramolen koncertbeszélőgép, erős és szép hanggal, lemezekkel együtt potom olcsón továbbá finom valaszfénygép és egyéb más tárgy, alkalmi vétel árban eladó Radó-nál Egyetem-tér 5. (nem Egyetem-utca) Mindent vesztek, eladok és becserelek.

Pénzszekrények

és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

BENZINMOTOROK

15-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jóállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Kállai motortelepén

Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gőzcséplőkészletek és őrlőmalmok is kaphatók.

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő házakra I., II., III., helyen 15-60 évig törleszthető. Stremélyhittelt tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

CSIZ

a kontinensen a legerősebb Jód brom gyógyfürdő. A megelőző gyógy-reményekben nevezetesen szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetemi tanár legújabb vizsgálatai felelősek. Megnyitás május 1-én. Számos előrendű bűrház, szana-órium, gyógyfürdő, zongora, kávéház, lawi-tenisz, tornapala, kirándulások. Vasút állomás, posta, távirda helyben. Hivatalos orvos Kallós Jenő dr. Katonatisztek, Államhivatalnokoknak elő- és utóidejében 50 százalék kedvezmény. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság. Az ásványvíz rendelhető használati utasítással a fürdőigazgatóságnál és EDESKUTY L. felárutitónál Budapesten.

Zálogszedulákat

vesztek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Stenográfia

Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás- oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosító és masoló irodája elvállal mindennemű írás és diktálás elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” szepirás- osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepirás- oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatást. 309

Jogi-

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén állam-számvitelani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel. 661

Elsőrendű vadonatúj

Singer női varrógép 27 forintért karika-hajót 40 forintért, centrálbo- bint 45 forintért, iparszénket igen olcsón 5 évi jóállással szállítok, vidékre árjegyzék- ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. fűsz 6. Víztorlatadónak árendédm

Pénzfelőleggel

beraktározunk butort, zongorát, autómobil, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Betéti Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Király-színházal szemben. Telefon 119-05. 26997

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszerket és régiéket vesztek és eladok. Kertész ókszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjaztan gépirás- oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanfolyamok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vizsgálunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezegektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beíráok egész napon át. 28044

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferencziak tere 3 félemelet. Vetei és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárak. — Telefon 82-13.

Vigyázzon

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 26796

Vasbutor.

Rézagy 35 fit, gyermek-ágy 11, összecusukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecusukható tábori ágy aczélsodronnyal 8.—, sodronnyofonat kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Bouvet-Ladubay

legjobb és legolcsóbb francia pezsgő. Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Ritka alkalom

kifünő vásznak olcsó beszerzésre. Kisebb maradekokat husz 12 métereseket huszonöt, legfinomabb vásznakat és köperket 20 méteres maradekokban, harmincz krajczárért küld utánvéttel Pfeiffer Ignácz vászonraktára Pápa. — Postacsomag 40 méter.

+ Soványság +

Az egyedüli eredményt kísér háziszser a dr. William Hartley tanár amerikai erőltap-pora. Soványság tartós, szép teit testidomokat nyerne. — Hölgyek remek kóbelt. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorhajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintüntve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Készítő levelek minden ország- ból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I.

INGYEN! + GUMMI +

és különféle óvszer-árjegyzé- künket titoktartás mellett in- gyen és bérmentve küldjük

NAKIRA

örvényesen védett férfi gummi- különlegesség, tucatja 12 kor., 3 tucattól 20% engedmény.

Uterus-Spray

legújabb hygienikus női szet 14.— korona.

GUMMI-HALHÓLYAG

2, 4, 6, 8, 10, 12 korona tucatja. Mintagyűjtemény 12 darab 4 kor. Pass velus 3-8 kor.-ig. Irrigator 3 kor. és feljebb. Bidee vasáلتványon 8 korona.

+ Magyar Orvosi +

Műszertár Budapest, VII., Bákóci-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos címre és a vörös keresztbe ügyeljünk.

Ingóságokat

értékesítő és beraktá- rozó vállalat Rákóczi- ut 19. bejárta a Szent- királyi utcából. Kész- pénzfelőleggel beraktá- roz bármilyen ingó- ságokat, berendezése- ket mintaszertű rakta- raiba csekély díjazásért értékesítés czéljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Automatikus tömegfogó,

patkányok részére 4 K. eger- nek 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egeret fog felügyelet nélkül, idő- járás nem befolyásolja, magától működik „Eclipse” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszli fog- ható egy éjjel drbja 2 K. 40 fill. Mindenhon a legjobb eredmény. Szétkészítés utánvétel mellett. J. SCHÜLLER, Wien, III.E. Krieglbergasse 6. Számos elismerő- és köszönő-levél.

LEGNAGYOBB

Pénzfelőleget kaphat zongora, butor, var- rógép, kerékpár, hintó, autómobil, könyvek és kuráns- árukra, ha azokat szá- raz, tiszta raktárhelyisé- geinkbe bizományba be- raktározza. TAUSZIK és TÁRSA VI., GYÁR-UTCA 21. SZ. TELEFON 83-97.

Modern

urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, uri szoba és irodai teljes be- rendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, te- ritők, csillárak, vas- és rézbutorokban. GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

BUTOR

részletre is mélyen leszállított ár- ban kapható a Butor - Udvarban, Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarkán.) Árjegyzék ingyen.

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt készpénzbeni áron a leg- újabb rendszerű bankhitel után kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék in- gyen. 649 Budapest, Király-u. 58.

!! Olcsó kölcsönök !!

Tisztviselő kölcsönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogkölcsönt 4-4 1/2%-ra 4-62-5.0%-o annuitás mel- lett. Másodhelyre 6 1/2%-ra Óvafékekra az érték 75%-o-ig katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törzshatolt, Váltó- kölcsönt gyorsan és elő- nyösen folyósítunk. Ingat- lanok, erők, bányák adás- vételi. Os-tályorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden fel- világosítás díjtalan! Kép- viselők alkalmaztatnak! Kun és Társa bankbizo- mányai és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

Pénzt, rögtön

butorra, zongorára, varrógép- re, kereskedelmi áruira, melyeket legjutányosabban bizományba be- raktároz

Tauber és Társa

VI., Nagymező-utca 25 sz.

Penz-szekrények

újak és használtak, va- lamint kazetták és más- soló prések legolcsóbb- ban csakis Sauter és Testvérénél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu- udvar kaphatók.

Telt kebel.

Telt kebel két hó nap alatt. Pilules Orientales

(keleti pillák) által, az egyedü- lik által, mely- lek a mellet fejlesztik, szil- lardítják, hely- reállítják s a női mellnek gráció- zos teltséget köl- csönöz, anél- kül, hogy az egészségn kártanának. Garantált arzenikum- mentes.

INGYEN

DRÁGABB, MINT HALUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK

OLAJKÉP

ÁRA 10 KORONA. KÖPVÉTEL MINDENKÉNT 10 FILLÉRTENEM.

SVAVATÓSSÁG

MINDEN IRÁNYBAN RAFAEL FÉNYKÉPÉRTÉSEK BUDAPEST, VI. KÖTTENKÖZEL-0-40 KÜTÖNTÉVE AZ 1904 ÉVI PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSON MÉRLETŐZŐI KÜLLÖKTÁRSÁG ORSZONLEVI: KERESZTTEL A ARANY-ÉREMMEL